

Vrednovanje zbirke knjižnice Osnovne škole Augusta Šenoae uz pomoć conspectus modela

Kosović, Tihana

Master's thesis / Diplomski rad

2012

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of Humanities and Social Sciences / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Filozofski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:142:106365>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-11-23**

Repository / Repozitorij:

[FFOS-repository - Repository of the Faculty of Humanities and Social Sciences Osijek](#)

Sveučilište J. J. Strossmayera u Osijeku

Filozofski fakultet

Diplomski studij Informatologije

Tihana Kosović

**Vrednovanje fonda školske knjižnice OŠ Augusta Šenoae uz pomoć
Conspectus modela**

Diplomski rad

Mentor: izv.prof.dr.sc. Kornelija Petr Balog

Osijek, 2012.

Sažetak:

U ovom radu se istraživalo stanje fonda jedne školske knjižnice, njegove prednosti i nedostaci, slabe i jake strane te općenito zadovoljstvo korisnika i knjižničarke postojećim fondom. Uz uvodne teorijske pretpostavke djelatnostima, zadaćama i ciljevima školskih knjižnica te izgradnjom fonda u školskim knjižnicama, provedo se vrednovanje fonda školske knjižnice uz pomoć Conspectus modela. Model je prvo teorijski iznešen, a zatim se provelo istraživanje. Obzirom da je model namijenjen za veće fondove knjižnica, prilagođen je ovoj manjoj knjižnici tako da su neki parametri izostavljeni ili preoblikovani. Uz kvantitativne podatke o stanju fonda, uključilo se i kvalitativne i to tako da su obavljani razgovori s nekoliko učenika – korisnika knjižnice i samom voditeljicom knjižnice. Tako su se broježani podaci mogli potkrijepiti i mišljenjima korisnika i knjižničarke. Na kraju rada se donosi zaključak o svim saznanjima dobivenim u radu.

Ključne riječi: fond školske knjižnice, izgradnja fonda, vrednovanje, Conspectus model

Sadržaj:

1. Uvod	5
2. Uvodno o školskim knjižnicama	5
3. Djelatnosti školske knjižnice	7
4. Zadaće, funkcije i uloge školske knjižnice	9
5. Fond školske knjižnice	12
5.1. Izgradnja knjižničnog fonda školskih knjižnica	13
5.1.1. Selekcija građe	17
5.1.2. Pročišćavanje građe	19
5.1.3. Vrednovanje građe	20
5.1.3.1. Metode vrednovanja zbirke	21
6. Hrvatska iskustva i stanje danas	24
7. Conspectus model: povijesni razvoj i primjena	26
7.1. Hrvatski Conspectus model	31
7.2. Redoslijed postupaka vrednovanja knjižnične zbirke prema HCM-u	32
8. Istraživanje fonda knjižnice osnovne škole Augusta Šenoa	34
8.1. Uvod	34
8.2. Cilj i hipoteza	35
8.3. Metodologija i uzorak	35
8.4. Ograničenja	37
8.5. Rezultati istraživanja	37
8.5.1. Rezultati popisivanja građe	37
8.5.2. Analiza razgovora	40
8.5.2.1. Analiza učeničkih odgovora	40
8.5.2.2. Analiza odgovora knjižničarke	41
9. Rasprava	42
10. Zaključak	43
11. Literatura	46
12. Prilozi	
Prilog 1 – Indikatori informacijske razine zbirke	
Prilog 2 – Pokazatelji informacijske razine zbirke prema Hrvatskom Conspectus modelu i indikator jezičnog obuhvata	

Prilog 3 – Znanstvena područja prema Hrvatskom Conspectus modelu

Prilog 4 – Popisi

Popis multimedije

Popis referentne zbirke

Popis učiteljske zbirke

Popis djela iz književnosti koja nisu na popisu lektire

Prilog 5 – Popis obvezne lektire prema Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa i prema razredima za onovnu školu August Šenoa

Prilog 6 – Preslike roditeljskih dozvola

Prilog 7 – Popis pitanja za učenike i knjižničarku

Prilog 8 – Transkript razgovora s učenicama

Prilog 9 – Transkript razgovora s knjižničarkom

1. Uvod

Ovaj rad donosi istraživanje o stanju fonda jedne školske knjižnice. Zadatak je bio otkriti kakvo je stanje fonda, jesu li korisnici zadovoljni te koje su mu prednosti i nedostaci. Za istraživanje se koristila Conspectus metoda vrednovanja, iako prvotno namijenjena za veće knjižnice poput visokoškolskih, ali za potrebe ove školske knjižnice malo se modificirala i prilagodila. U prvom dijelu rada se donose teorijske pretpostavke o djelatnostima, zadaćama, funkcijama i ulogama školske knjižnice, pa se zatim prelazi na procese koji uključuju izgradnju samog fonda, poput selekcije i nabave građe, pročišćavanja građe i vrednovanja građe. Donose se neka hrvatska iskustva, kojih je jako malo, objašnjava se sam Cospectus model te se na kraju dolazi do istraživanja.

2. Uvodno o školskim knjižnicama

Školska knjižnica je nekada bila mjesto gdje su učitelji bili poslani „po kazni“, mjesto gdje nije radio profesionalac-knjižničar, već profesor hrvatskog, mjesto gdje su knjižničari stalno ušutkivali djecu da ne smetaju nikom drugom pri radu, mjesto gdje se išlo kod one „zločeste tete knjižničarke“ po dosadnu knjigu koju si morao pročitati za lektiru. Danas smo daleko odmakli od tih vremena. Danas u knjižnici ne samo da rade visoko obrazovani knjižničari, nego su knjižničari kvalificirani i za mnogo više, poput organiziranja raznih radionica, prepoznavanja novih medija, uključivanja novih medija u rad knjižnice, prepoznavanje novih vrsta informacija, razlikovanje bitnih informacija od mnoštva informacija kojima smo preplavljeni. Knjižnice su postala mjesta gdje djeca odlaze s veseljem i radošću, gdje se susreću sa svojim vršnjacima, gdje se igra, ali i uči i gdje su korisničke potrebe u fokusu zbivanja. Školske knjižnice su ponajviše postale potpora odgojno-obrazovnom procesu.

U Standardu za školske knjižnice se navodi definicija koja kaže da je školska knjižnica:

„(...)organizirana zbirka knjižne i neknjižne građe koja kroz djelatnost knjižničnog osoblja nabavlja, obrađuje, čuva i daje na upotrebu građu radi zadovoljavanja obrazovnih, kulturnih, informacijskih i stručnih potreba korisnika i permanentnog obrazovanja.“¹

¹ Standard za školske knjižnice. Str. 1. URL: <http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/272719.html> (2011-11-07)

Ovime je iskazana definicija školske knjižnice koja je kao dio odgojno-obrazovnog i knjižničnog sustava uključena u nastavni proces, a usput obavlja neposrednu odgojno-obrazovnu djelatnost, stručnu knjižničnu i kulturnu djelatnost te javnu djelatnost. Školska knjižnica ima i veliku ulogu u akademskom uspjehu učenika, što se kod vrednovanja školskih knjižnica zapravo smatra jednim od temeljnih željenih krajnjih učinaka/rezultata (*outcomes*) ove vrste knjižnica. To su potvrdila mnoga inozemna istraživanja od kojih će se spomenuti dva, jedno je istraživanje provedeno u Texasu na uzorku od 600 osnovnih i srednjih škola te istraživanje provedeno u Australiji. Istraživanje provedeno u Texasu imalo je tri cilja: istražiti knjižnične izvore, usluge i korištenje same knjižnice prema Standardima i smjernicama za Texas, odrediti utjecaj koji školske knjižnice imaju na akademski uspjeh učenika i naglasiti knjižničnu praksu u školama koje su postigle najbolje rezultate.² Studija je pokazala veći akademski uspjeh na svim razinama obrazovanja u školama u kojima postoji knjižničar s obzirom na škole u kojima nema knjižničara. U školama s knjižničarom 10% više učenika je postiglo minimalne rezultate, nego učenici u školama bez njega. Knjižnične varijable koje su se pokazale vrlo bitnima su broj publikacija kupljenih na 100 učenika u razdoblju 1999-2000., troškovi knjižničnog poslovanja po učeniku, broj računala spojenih na modem na 100 učenika, broj stručnih jedinica koje su preporučili učitelji i postoji li podučavanje informacijskim vještinama bilo individualno ili grupno. Rezultati su pokazali da na akademski uspjeh učenika najviše utječe knjižnično osoblje, veličina zbirke, interakcija knjižničara s učiteljima i učenicima i knjižnična tehnologija. Zaključujemo da školska knjižnica i knjižničar mora dati sve od sebe, kako bi izvorima odnosno fondom, osobnim pristupom i opremljenošću knjižnice omogućio i obogatio i one učenike koji zbog određenih nedostataka nisu u mogućnosti razviti potrebne vještine i pratiti školski program.³

Drugo istraživanje provedeno u Australiji daje pregled studija provedenih od 1990.- 2002. godine koje pokazuju da školske knjižnice imaju pozitivan učinak na akademski uspjeh učenika posebno kada se radi o rezultatima čitanja, pismenosti i učenja općenito. Ovo je istraživanje pokazalo da jak knjižnični program, s uposlenim stručnim knjižničarom, s izvorima koji zadovoljavaju korisnike i s rješanim financiranjem vodi do većeg akademskog uspjeha učenika bez obzira na društveno-ekonomski ili obrazovni status odraslih u

² Usp. Smith, E. G. Texas school libraries: standards, resources, services and students' performance. Austin: Texas state library and archives comission, 2001. Str. 1.

³ Usp. Isto. Str. 2.

okruženju. Čimbenici koji još utječu na akademski uspjeh su: jaka računalna mreža koja povezuje knjižnične izvore i učionice ili laboratorije; kvaliteta zbirke; veći postotak korištenja knjižnice; suradnja predmetnih nastavnika i knjižničara – posebno kada se radi o planiranju nastavnih jedinica; mogućnost ispisa materijala vodi do više čitanja, boljeg razumijevanja, razvoja osobnog rječnika, pravopisa, gramatike i stila pisanja; uvođenje informacijske pismenosti u nastavni plan poboljšava bolje razumijevanje sadržaja ali i vještinu traženja informacija; knjižnice imaju pozitivan utjecaj na učeničko samopouzdanje, samouvjerenost, neovisnost i odgovornost u slučaju vlastitog učenja.⁴ Utjecaj školske knjižnice opada s razinom obrazovanja, što znači da školska knjižnica ima najveći utjecaj u osnovnom školstvu, a najmanji u srednjoškolskom obrazovanju.⁵

Dakle, možemo zaključiti da knjižnice stvarno imaju veliki utjecaj na akademski uspjeh učenika, posebno opremljenost knjižnice i pristup knjižničara učenicima. Ova dva istraživanja možemo povezati s ovim diplomskim radom, s obzirom da ovdje istražujemo zbirku jedne osnovnoškolske knjižnice. Vidimo važnost dobro izgrađene zbirke i njezinu korisnost učenicima. Također vidimo odgovornost koju knjižničar ima dok odabire građu za zbirku.

No, prije nego dođemo do same zbirke potrebno je identificirati nekoliko elemenata u radu školske knjižnice, a to su zadaće školske knjižnice, funkcije i uloge. Nadalje će se objasniti svako od navedenog.

3. Djelatnosti školske knjižnice

Neposredna odgojno-obrazovna djelatnost obuhvaća rad s učenicima, suradnju s učiteljima, nastavnicima i stručnim suradnicima te pripremanje, planiranje i programiranje odgojno-obrazovnog rada. Rad s učenicima uključuje

- razvijanje navika posjećivanja knjižnice,
- razvijanje čitalačkih sposobnosti učenika,
- organizirano i sustavno upućivanje učenika u rad knjižnice,

⁴ Usp. Lonsdale, M. Impact of school libraries on student achievement: a review of the research. Victoria: Australian council for educational research, 2003. Str. 1.

⁵ Usp. Isto. Str. 31.

- pomoć pri izboru knjige i upućivanje u čitanje književnih djela, stručne literature, dnevnih listova i časopisa,
- rad na odgoju i obrazovanju u slobodno vrijeme mladeži,
- podučavanje informacijskim vještinama pri upotrebi dostupnih znanja,
- upućivanje u metode rada na istraživačkim zadaćama,
- rad s učenicima u dopunskoj nastavi,
- rad s učenicima u naprednim skupinama i slobodnim aktivnostima,
- te sustavno poučavanje učenika za samostalno i permanentno učenje - učenje za cijeli život.⁶

Suradnja s učiteljima, nastavnicima i stručnim suradnicima u školskoj knjižnici uključuje

- suradnju s učiteljima i nastavnicima svih nastavnih predmeta i odgojnih područja pri nabavi svih vrsta knjižnične građe,
- timski rad na pripremi nastavnih sati i kreativnih radionica,
- mentorski rad,
- timski rad na izradi višegodišnjeg plana razvoja školske knjižnice,
- te suradnju sa stručnim aktivima.⁷

Pripremanje, planiranje i programiranje odgojno-obrazovnog rada uključuje

- izradu godišnjeg plana i programa rada školske knjižnice,
- pripremanje za odgojno-obrazovnu djelatnost i izvannastavne aktivnosti,
- mjesečno, tjedno i dnevno programiranje odgojno-obrazovnog i drugog rada.⁸

Stručna knjižnična djelatnost u školskoj knjižnici uključuje

- organizaciju i vođenje rada u knjižnici i čitaonici,
- nabavu knjižne i neknjižne građe,
- izgradnju fonda,
- inventarizaciju, signiranje, klasifikaciju i katalogizaciju, predmetnu obradu, otpis i reviziju,
- praćenje i evidenciju knjižničnog fonda,

⁶ Usp. Isto. Str. 2.

⁷ Usp. Isto. Str. 3.

⁸ Usp. Isto. Str. 3.

- izradu popisa literature i bibliografskih podataka za pojedine nastavne predmete,
- te zaštitu knjižnične građe.⁹

Ove nabrojane aktivnosti predstavljaju najvažnije zadatke knjižničara. Ne može se reći koja je bitnija od koje, jer se sve ubrajaju u opis knjižničkog posla, samo na različitim razinama. Knjižničar ovim aktivnostima potiče razvoj čitalačke kulture, osposobljava učenike na korištenje knjižnice te omogućava i školi i knjižnici da postane multimedijско središte u kojemu će svaki od korisnika, prema svojim individualnim željama i potrebama, pronaći ono što ga zanima i što mu treba.

Kulturna i javna djelatnost školske knjižnice uključuje organizaciju, pripremu i provedbu kulturnih sadržaja kao na primjer književne i filmske tribine, natjecanja u znanju, književne susrete, predstavljanje knjiga, tematske izložbe, filmske i video projekcije, te suradnju s kulturnim ustanovama koje organiziraju rad s djecom i mladeži u slobodno vrijeme, primjerice kazališta, pjevački zborovi, narodne knjižnice, dječja udruženja i slično.¹⁰

4. Zadatke, funkcije i uloga školske knjižnice

Školska knjižnica pruža obavijesti i spoznaje koje su bitne djeci i mladima u suvremenom društvu koje vrvi novim znanjima i informacijama, ona omogućuje stjecanje vještina za doživotno učenje, razvija njihovu maštu te im pomaže da postanu odgovorni građani. Školska knjižnica pruža pomoć pri učenju, nudi knjige, ali i ostalu građu koja omogućava svim članovima knjižnice da razvijaju kritičko mišljenje i da sudjeluju u intelektualnom životu. Obavljajući svoje djelatnosti i zadatke školska knjižnica ne smije praviti razlike među korisnicima. UNESCO-v *Manifest za školske knjižnice* obvezuje školske knjižničare i školske knjižnice da:

„Svim članovima školske zajednice, bez obzira na dob, rasu, spol, vjeru, nacionalnost, jezik, profesionalni i društveni položaj, moraju se pružiti jednake usluge. Posebne usluge i građa moraju se osigurati onima koji nisu u mogućnosti koristiti uobičajene knjižnične usluge i građu.“¹¹

⁹ Usp. Isto. Str. 4.

¹⁰ Usp. Isto. Str. 4.

¹¹ UNESCO-v Manifest za školske knjižnice. Str. 1. URL: <http://archive.ifla.org/VII/s11/pubs/mani-hr.htm> (2011-11-07)

Manifest donosi temeljne zadaće školske knjižnice:

- podržavanje obrazovnih ciljeva i zadataka određenih u nastavnom planu i programu škole,
- poticanje trajnih čitateljskih navika i uživanja u čitanju i učenju,
- poticanje svih učenika da nauče i koriste vještine koje će im pomoći pri vrednovanju i korištenju informacija, bez obzira na njihovu vrstu, količinu i izvor,
- osiguravanje pristupa lokalnim, regionalnim, nacionalnim i globalnim izvorima i mogućnostima koje će učenicima omogućiti doticaj s različitim idejama, iskustvima i stavovima,
- promicanje čitanja i promicanje korištenja školske knjižnice u školskoj i široj društvenoj zajednici,
- omogućavanje stjecanja stvaralačkog iskustva pri korištenju i kreiranju informacija,
- organiziranje aktivnosti koje potiču kulturnu i društvenu svijest,
- suradnja s učenicima, nastavnicima, administrativnim osobljem i roditeljima u svrhu postizanja ciljeva škole,
- te promicanje načela slobode mišljenja i slobodnog pristupa informacijama kao preduvjetima za uspješno i odgovorno sudjelovanje u građanskom demokratskom društvu.¹²

Školska knjižnica ispunjava te ciljeve tako što razvija politiku i službe, odabire i prikuplja izvore, osigurava fizički i intelektualni pristup odgovarajućim izvorima informacija, osigurava podučavanje i zapošljava stručno osoblje.

Funkcije školske knjižnice su da je ona mjesto promicanja čitanja i čitalačkih navika; ona je kulturalni centar – ovdje se ubrajaju brojne manifestacije poput obilježavanja dana školske knjižnice, održavaju se razne izložbe, radionice, projekti; knjižnica je i medijski centar – ovdje se mogu naći informacije na različitim medijima, prisutno je kruženje medija, te pružanje pomoći ako je potrebna; knjižnica je i informacijski centar u kojemu korisnici imaju pristup informacijama i potraživanju informacija; knjižnica je naravno i centar učenja; mjesto susreta u školi za različite skupine učenika, roditelji se također uključuju u rad

¹² Usp. Isto. Str. 2.

školske knjižnice, a i razne udruge koriste prostor knjižnice te je naposljetku školska knjižnica i komunikacijski centar.¹³

O funkciji školske knjižnice pisala je još 1969. Tatjana Blažeković te navodi da je

“(...) njena (knjižnična, op.a.) funkcija u odgojno-obrazovnom procesu nezamjenjiva. U biblioteci osnovne škole dobivaju učenici prve poduke o knjizi i njenom korištenju, o raznovrsnom tekstovnom materijalu, uvode se u svijet mašte i znanja, pa stoga i aktivnosti koje se u njoj odvijaju moraju biti veoma raznolike i dobro smišljene.”¹⁴

U ovom citatu, autorica kaže da je funkcija školske knjižnice vrlo bitna zato jer se djeca uvode u pojam knjige i čitanje te pobliže doznaju sve o tome. Knjižničar je taj koji ih priprema i uvodi u svijet mašte i aktivnosti te na različite načine potiče dječju kreativnost.

Uloga školske knjižnice u obrazovanju je da:

- je pristupačna svim učenicima, nastavnicima, stručnim suradnicima i ostalim djelatnicima škole,
- osposobljava učenike za samostalan rad,
- budi interes i radoznalost,
- stvara naviku i potrebu čitanja i praćenja literature,
- obrazuje korisnike za služenje knjižnično-bibliografskim pomagalima,
- stvara navike i vještine služenja svim izvorima informacija i znanja,
- upoznaje korisnike s mogućnostima knjižnice i bazama podataka, osobito nastavnike i stručne suradnike,
- organizira i pomaže rad izvannastavnih aktivnosti
- organizira i sudjeluje u aktivnostima s nadarenim učenicima,
- osigurava uvjete za suvremenu nastavu i učenje,
- uvodi inovacije u nastavu,
- omogućava pristup svim izvorima znanja i osigurava slobodan pristup znanju.¹⁵

¹³ Usp. Hofmann, H. School libraries: functions and conditions of success. Str. 5. URL: www.goethe.de/schoollibrary-conference (2011-11-27)

¹⁴ Blažeković, T. Biblioteka osnovne škole: priručnik za školske knjižničare. Zagreb: Društvo bibliotekara Hrvatske, 1969. Str. 10.

¹⁵ Usp. Kovačević, D.; Lasić-Lazić, J.; Lovrinčević, J. Školska knjižnica-korak dalje. Zagreb: Filozofski fakultet, Zavod za informacijske studije Odsjeka za informacijske znanosti: Altagama, 2004. Str. 52-53.

Autorice knjige *Školska knjižnica-korak dalje* navode da je najbitnije usmjeriti se na ulogu knjižnica u osiguravanju pristupa informacijskim resursima, razvijanju informacijskih vještina pri uobličavanju informacije te uspostavljanju temelja za dugoročno i djelotvorno učenje. Kraće rečeno, osnovna uloga školske knjižnice kao posrednika u informacijskom lancu je obuka, priprema i provođenje novog učenja.¹⁶ Naravno u svemu tome, veliku ulogu igra i knjižničar. Ovisno je li on/ona pristupačna osoba, otvorena za nova znanja i iskustva, potiče li djecu na kreativnost i stvaralaštvo, korisnici stvaraju sliku o knjižnici i knjižničaru. Knjižničar je stručni suradnik u nastavi, stručnjak za informacije i knjižnične medije. Knjižničar uz pomoć multimedije osuvremenjuje odgojno-obrazovni proces, te stavlja u funkciju sve izvore znanja od knjige do interneta. On pridonosi osposobljavanju učenika za samostalno učenje, pomaže pri izboru knjiga i literature, primjenjuje individualizirani pristup učenicima, podržava kvalitetu komunikacije između škole i roditelja te organizira razne aktivnosti, kao što su čitateljski klubovi, skupina mladih knjižničara, novinarske, dramske, likovne, recitatorske i filmske grupe.

5. Fond školske knjižnice

Knjižnična građa je temelj svake knjižnice, pa tako i školske i knjižničar je taj koji se brine o njoj. Od odabira i nabave građe, upravljanja građom, sve do vrednovanja, otpisa i revizije. Svi su ti koraci vrlo bitni za razvoj knjižničnog fonda i knjižničar mora utrošiti puno vremena kako bi izgradio fond koji će na najbolji način poslužiti svojim korisnicima. Knjižnični fond školske knjižnice se sastoji od dva dijela, a to su učenički i učiteljski fond. „Sadržaj knjižničnog fonda ovisi o vrsti škole odnosno o nastavnom planu i programu po kojem škola radi.“¹⁷ Fond školske knjižnice sadrži obaveznu lekturu iz hrvatskog jezika, literaturu na stranim jezicima koji se uče u školi, referentnu zbirku-enciklopedije, rječnike, leksikone, atlase, literaturu iz pedagogije, metodike, psihologije, sociologije, knjižničarstva i informatike, te stručne, znanstveno-popularne i pedagoške časopise te časopise i listove za djecu i mladež.¹⁸

¹⁶ Usp. Isto. Str. 57.

¹⁷ Standard. Nav.dj., str. 3.

¹⁸ Usp. Isto. Str. 3.

Sam proces selekcije knjižnične građe nije nešto što se napravi od danas do sutra, već se u njega mora uložiti vremena i truda kako bi izabrali ono što knjižnica stvarno treba i što će koristiti njezinim korisnicima. Proces selekcije uključuje i suradnju s predmetnim nastavnicima i pedagogom škole, uporabu popisa obvezne lektire te ostale referentne građe. Naravno da postoje i standardi prema kojima se knjižničar vodi u izgradnji fonda, a najvažniji je *Standard za školske knjižnice*. U njemu je detaljno opisana potrebna veličina fonda, postotak građe koju fond mora posjedovati, te kako klasificirati građu. Knjižničar se, dakle, u postupku izgradnje fonda ne oslanja samo na sebe, već je tu mnogo pokazatelja i suradnika koji mu pomažu u toj bitnoj zadaći.

5.1. Izgradnja knjižničnog fonda školskih knjižnica

U svojoj knjizi *Rad u knjižnici* Katica Tadić daje definiciju fonda: „Sva građa koju knjižnica posjeduje i daje na korištenje naziva se knjižničnim fondom.“¹⁹ Ona također kaže da se u malim knjižnicama fond dijeli na dva dijela i to na zbirku knjiga i zbirku periodike. Podjela se nadalje vrši prema vrsti građe, a u školskim knjižnicama, kao što je već ranije napomenuto, najvažnija podjela je na učeničku i nastavničku zbirku. Sam sadržaj fonda ovisi o vrsti škole te o nastavnom planu i programu po kojem škola radi. Prije oblikovanja knjižničnog fonda potrebno je proći kroz nekoliko faza izgradnje fonda. Tadić citira Evansa i navodi da je izgradnja fonda složen proces kojim se nastoji otkriti njegova snaga i slabosti s obzirom na potrebe korisnika i raspoložive izvore znanja i obavijesti unutar zajednice korisnika, te ispraviti njegove slabosti.²⁰

U izgradnji fonda koriste se četiri načina nabave knjižnične građe, a to su kupnja, zamjena, dar i obvezni primjerak. U izgradnju fonda se također mogu uključiti i vlastita izdanja knjižnice, no većina školskih knjižnica nema vlastita izdanja, osim primjerice. Također, školske knjižnice ne primaju obvezni primjerak pa se u izgradnji fonda ovo na njih ne odnosi. Prilikom kupnje postoji nekoliko načina nabave građe: čvrstom narudžbom – ovako

¹⁹ Tadić, K. *Rad u knjižnici*. Opatija: Naklada Benja, 1994. Str. 19.

²⁰ Usp. Evans, E. *Developing library collections*. Littleton, Colo.: Libraries Unlimited, 1979. Str. 340. Citirano prema: Tadić, Katica. *Rad u knjižnici*. Opatija: Naklada Benja, 1994. Str. 33.

se nabavljaju djela koja su utvrđena kao nacionalno blago, na temelju oglednog primjerka – dolazi se u izravan kontakt s građom i komunicira se s nastavnicima, trajnom narudžbom – tako se većinom nabavljaju časopisi, bianco narudžbom – tako se nabavljaju svi naslovi unutar jednog područja.²¹

Školski knjižničar će prije kupnje građe razgovarati s predmetnim nastavnicima i prikupiti popise obvezne literature, proučiti će predmetni kurikulum kako bi se upoznao s nastavnim jedinicama i građom koja je potrebna kako bi slijedila taj program, upoznati će korisnike i njihove individualne ambicije, želje, sposobnosti kako bi i na taj način zadovoljio njihove potrebe te će na kraju razviti plan kupnje – što, kada, po kojoj cijeni i na koji način kupiti. O ovim sastavnicama detaljnije je pisano u radu *Getting to know the collection* autorice Daigneault Audrey.²²

Prilikom kupnje knjižničar može istražiti građu po knjižarama što ima svojih prednosti (izravan pristup knjižarima i knjigama) i nedostataka (vrijeme osoblja, izbor građe), mogu se potražiti iskustva iz stranih zemalja, a moraju se uzeti u obzir i mogućnosti same knjižnice.²³

Pri zamjeni, knjižnica prvo napravi otpis knjiga, te se zatim s drugom knjižnicom ili srodnom ustanovom zamjeni za knjižničnu građu. Pri tome se mogu zamijeniti prema načelu svezak za svezak (stranica za stranicu) što se naziva obračunata zamjena ili djelo za djelo što se naziva neobračunata zamjena.

Darove knjižnica prima od korisnika, drugih knjižnica, nekih drugih ustanova, a oni mogu biti slučajni ili izazvani (kada knjižnica traži da se željena građa daruje). Posebna vrsta dara je legat, tj. „oporučno ostavljena vlastita knjižnica koju pojedinac zavješćuje određenoj knjižničnoj ustanovi“.²⁴

Od navedenih načina, najčešći način nabave građe u školskim knjižnicama je kupnja i to iz kataloga nakladnika ili osobno u knjižarama. Također čest način nabave je dar, pri čemu

²¹ Usp. Tadić, K. Nav.dj. Str. 30.

²² Usp. Daigneault, A. *Getting to know the collection*. Book report 9, 2(1990), str. 1-3.

²³ Aparac-Jelušić, T. Izgradnja i upravljanje fondom školske knjižnice. Seminar za školske knjižničare PGŽ u organizaciji matične službe Rijeka i CSSU. Listopad, 2003.

[http://www.knjiznicari.hr/UDK02/index.php/Slika:Izgradnja i upravljanje fondom %C5%A1kolske knji%C5%BEi ce-Tatjana Aparac-Jelu%C5%A1i%C4%87 .ppt#filehistory](http://www.knjiznicari.hr/UDK02/index.php/Slika:Izgradnja_i_upravljanje_fondom_%C5%A1kolske_knji%C5%BEi_ce-Tatjana_Aparac-Jelu%C5%A1i%C4%87_.ppt#filehistory) (2011-11-11)

²⁴ Tadić, K. Nav.dj. Str. 31.

najveću ulogu ima Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa. Naime, Ministarstvo je ustanova koja obično daruje knjige ili financijska sredstva kojima se kupuju knjige.

Pri izgradnji fonda knjižničarima uvelike pomažu Smjernice za izgradnju fonda i Smjernice za organizaciju i upravljanje fondom. Potonje smjernice obuhvaćaju puno širi kontekst i nadilaze puku selekciju i nabavu građe. One imaju naglasak na sustavno upravljanje postojećim fondom što uključuje planiranje, financiranje, vrednovanje i uporabu. Smjernice za izgradnju fonda pomažu knjižničarima pri već navedenim postupcima izgradnje fonda uključujući pritom opis knjižničnih zbirki, jake strane zbirki (pomoću Conspectus metode), nabavu, jezik i geografsko područje.²⁵

Smjernice kao službeni dokument predstavljaju odgovornost knjižnice u suvremenom društvu prema osnivačima odnosno financijerima. One predstavljaju neku vrstu ugovora između korisnika i knjižnice. Smjernice također omogućuju planirani odgovor na promjene u financiranju, na tehnološke promjene, pomažu racionalizaciji izvora među knjižnicama, služe kao pomagalo za komunikaciju među korisnicima, kolegama i osobljem.

Smjernice mogu školskim knjižničarima pomoći kao vodilja, međutim kao što se već ranije spomenulo, školskim knjižničarima pri izgradnji fonda školske knjižnice najbitnije je voditi se kurikulumom nastave i po njemu nabavljati građu. To su njima osnovne i najvažnije smjernice.

Faze same izgradnje fonda navela je Katica Tadić i ona ih navodi nekoliko:

1. Istraživanje zajednice korisnika i njezinih potreba – potrebno je prvo istražiti korisnike i njihove karakteristike kako bi mogli odlučiti što je njima potrebno. Potrebno je prikupiti podatke o broju i strukturi zajednice korisnika (dobnoj, interesnoj, obrazovnoj), o njezinim povijesnim i razvojnim obilježjima, o korištenju novih tehnika i slično.
2. Plan nabave – zasniva se na prikupljenim podacima istraživanja zajednice, a isto tako bitno je ustanoviti opću namjenu zbirke, njezin opseg, vrste posebnih zbirki i način njihova održavanja.

²⁵ Usp. Aparac-Jelušić, T. Nav.dj.

3. Selekcija ili odabir knjižnične građe – postupak odlučivanja koju građu treba nabaviti za knjižnicu. Postupak potpomaže datoteka/kartoteka koju nazivamo desiderata, a koja je zapravo kartoteka želja u koju knjižničari i korisnici unose podatke o publikacijama koje im se čine važnim za fond. Pri selekciji se treba voditi načelom vrijednosti (građa koja je bitna za korisnike i koja će obogatiti njihov intelektualni duh) i načelom potražnje (građa koju korisnici sami zatraže).
4. Postupci nabave (predakcesija i akcesija) – postupci koji obuhvaćaju postupak naručivanja i pristizanja građe u fond
5. Pročišćavanje fonda – uključuje procese procjenjivanja koja građa više nije aktualna, koja se više ne traži i njeno izlučivanje iz fonda
6. Vrednovanje knjižničnog fonda - utvrđivanje vrijednosti fonda pomoću statističkih i usporednih metoda te metoda ispitivanja korisnika. Knjižničari trebaju prikupiti razne statističke podatke te ih potom usporediti sa standardnim zahtjevima o veličini i kakvoći fonda. Javnim objavljivanjem podataka o vrijednosti knjižničnog fonda pomaže da knjižnica osvijesti okolinu te prikupi novac za nabavu nove građe, dobije javno priznanje, a također govori i o uspješnosti nabavne politike.²⁶

S obzirom da Tadić navodi općenite faze izgradnje fonda, pri nabavi građe za školske knjižnice nije potrebno ići toliko duboko i detaljno kroz faze, kao za primjerice akademske knjižnice. Već se ranije spomenulo da je najbitnije slijediti kurikulum, posavjetovati se s predmetnim nastavnicima i učiteljima prije nabave, istražiti potrebe korisnika, redovno pročišćavati građu što je za školske knjižnice vrlo bitno, jer informacije brzo zastarijevaju posebno u osnovnoškolskim knjižnicama, kada se priručnici za različite predmete mijenjaju svake školske godine. Vrlo je bitno slijediti trendove pojavljivanja novih medija, jer djecu zanima ono najnovije.

Tako školske knjižnice u naprednijim zemljama, primjerice u SAD-u, u svoje fondove uključuju i znatan postotak elektroničke građe (primjerice e-knjiga) što je za rezultat imalo i veći interes pojedinih kategorija korisnika za njih. Više o tome može se naći u članku

²⁶ Usp. Tadić, K. Nav.dj. Str. 33-34.

School Library Journal's Spending Survey: As the economy limps along and federal dollars dwindle, school librarians are turning into resourceful survivors autorice Lesley Farmer.²⁷

5.1.1. Selekcija građe

Knjižničar se u visokoškolskim ali i osnovnoškolskim knjižnicama pri postupku selekcije mora voditi načelom potrebe vs. želje odnosno kvaliteta vs. potražnja. To znači da mora naći balans između nabave kvalitetne i potrebne građe koja će korisnike njegove knjižnice zadovoljiti na odgojno-obrazovnoj razini, a s druge strane mora nabaviti građu za koju su korisnici izrazili želju, a koja zapravo nema visoku intelektualnu vrijednost.

Školski knjižničari imaju posebnu obvezu da zadovolje obrazovne potrebe svojih korisnika i podrže nastavnike i njihov program. Pri tome moraju voditi računa da opskrbljuju grupu korisnika koja se razlikuje po svojim dobnim i spolnim karakteristikama, obrazovnim potrebama i mogućnostima, te isto tako da i nastavnici i ostalo osoblje imaju svoje intelektualne potrebe koje treba zadovoljiti. Također, u školi postoji mnoštvo predmeta koji se uče, pa tako i knjižnica mora posjedovati dovoljno literature kako bi potpomogla nastavni plan i program.

Školska knjižnica treba obratiti pozornost i na različitost medija koji postoje u današnje vrijeme, a koji se jako često koriste u nastavne svrhe. Treba osuvremenjivati i obnavljati građu što češće kako bi fond išao u korak s vremenom i kako bi bio na korist svima. Kao pomoć knjižničaru nastavnicu bi trebali priložiti popis potrebne literature, kako ne bi na knjižničara pao sav teret odluke koju građu nabaviti. Uostalom, on nikada ne može znati što je točno i kojem nastavniku u vezi njegovog predmeta potrebno.²⁸

²⁷ Farmer, L. *School Library Journal's Spending Survey: As the economy limps along and federal dollars dwindle, school librarians are turning into resourceful survivors*, 01.03.2011. URL: http://www.schoollibraryjournal.com/slj/articles/surveys/889109-351/sljs_spending_survey_as_the.html.csp (2012-01-14)

²⁸ Usp. Clayton, P.; Gorman, G. E. *Managing information resources in libraries: collection management in theory and practice*. London: Library Association Publishing, 2001. Str. 81-82.

U Americi se u sve vrste škola (osnovne, srednje, narodne i akademske) uvode e-knjige i e-čitači poput Amazonovog Kindle-a. Kindle posebno privlači onu djecu koju baš i ne zanima čitanje, pa se tako u školama povećava broj novih čitatelja. Također, u članku *LJ/SLJ ebook summit: more school libraries offer ebooks; increased demand, rise in circulation* autorica Debra Lau Whelan ističe kako je s obzirom na 2010. godinu, u 2011. godini, broj škola koje su uvele e-knjige porasla za 10 posto, i to s 33% na 44%.²⁹ 22% škola planira nabaviti e-knjige u sljedećih godinu-dvije, a samo 8% knjižnica ne planira nabavljati e-knjige.³⁰ U kontekstu Hrvatske, o postojanju e-knjiga i e-čitača ne možemo još govoriti, jer se zapravo ni ne zna nudi li koja knjižnica u Hrvatskoj e-knjige. To je vjerojatno tako zbog nedostatka financiranja knjižnica i same cijene e-čitača. No, elektroničke knjige su trenutni trend u inozemstvu i u jednom će ih trenutku vjerovatno i hrvatske školske knjižnice uključiti u svoje zbirke.

Načine nabave smo već spomenuli ranije, a sada bi se mogli koncentrirati na općenite kriterije nabave građe. Clayton i Gorman predlažu sljedeće kriterije koje knjižničar pri nabavi građe mora uzeti u obzir: autoritet – predstavlja reputaciju autora, nakladnika ili urednika; širina i dubina pokrivenosti – opseg, tj. koliko se djelo pridržava teme, te je li ju uspio pokriti do kraja; obrada i razina – koliko je prikladno za odabranu publiku; raspored – slijedi li sadržaj, obraća li pažnju na sadržaj s obzirom na format, te kakva je sama logika predstavljanja djela; format – tiče se papirnog formata u usporedbi s elektroničkim, ako je dostupno u više formata koji izabratu te posebne značajke – dobije li se CD-ROM uz knjigu ili zemljopisne karte u prilogu i sl.³¹

Tatjana Aparac-Jelušić kao relevantne navodi Gardnerove kriterije nastale 1981. u mnogočemu slične gornjima, samo malo opširnije. Osim već spomenutih Gardner navodi da se mora obratiti pozornost i na:

²⁹ Usp. Whelan, D. L. *LJ/SLJ ebook summit: more school libraries offer ebooks; increased demand, rise in circulation*, 13.10.2011. URL: <http://www.thedigitalshift.com/2011/10/ebooks/ljslj-ebook-summit-more-school-libraries-offer-ebooks-increased-demand-rise-in-circulation/> (2012-01-20)

³⁰ Razlozi za to se mogu naći u nestandardizaciji e-čitača, jer nisu svi e-čitači prilagođeni za čitanje svih formata e-knjiga, zatim u nemogućnosti preuzimanja e-knjiga na individualne e-čitače, nedostatak tehničke podrške, nedostatak financija za kupnju e-čitača te nepostojanje interesa za e-knjige.

³¹ Usp. Isto. Str. 89.

- točnost – koliki je stupanj točnosti prezentiranih informacija (potrebno je mišljenje eksperata)
- nepristranost – da li su pitanja i rasprava predstavljeni bez pristranosti
- stupanj novosti informacije – koliko su informacije aktualne, ako je ponovljeno izdanje, kolike su preinake napravljene
- adekvatan doseg – da li su svi važni aspekti određene teme pokriveni tako da su razumljivi onima kojima je djelo namijenjeno
- relevantnost – da li je rad relevantan za korisnikovo iskustvo
- interes – da li će rad utjecati i potaknuti korisnika na razmišljanje i znatiželju, budi li mu intelektualnu znatiželju
- estetske vrijednosti – ovaj kriterij uzimamo samo ako je estetska vrijednost djela jedan od karakteristika zbirke
- knjižnični potencijal – kako naslov korespondira s postojećom zbirkom
- cijena – ima li što jeftinije od građe koju želimo nabaviti, a da pokriva isto područje ili predmet koji nas zanima, koliko je razumno utrošiti sredstva, ako se predviđa da se naslov neće koristiti u dovoljnoj mjeri, koliko je „trajan“ materijal koji je predstavljen u knjizi i da li će uskoro zastarjeti³²

Dobar izvor informacija za knjižničare posebno one koji se bave nabavom građe i izradom smjernica za nabavu je i web stranica Internet Library for Librarians

<http://www.itcompany.com/inforetriever>³³

Naravno, školski knjižničari se pri nabavi ne vode svim tim kriterijima jer im nije potrebna tolika iscrpnost literature, nije im potrebna sva literatura koja postoji o nekom predmetu, već su njima, kao što smo već spomenuli, prvenstveno važni popisi predmetnih nastavnika s obveznom lektinom, popis stručne literature, cijena građe, nabavljaju se udžbenici koji imaju dodatak knjizi, npr. CD-ROM, te naravno bitno je je li građa primjerena školskom uzrastu.

5.1.2.Pročišćavanje građe

³² Usp. Gardner, R. K. Library collections: their origin, selection and development. New York: McGraw-Hill, 1981. Citirano prema: Aparac-Jelušić, Tatjana. Izgradnja knjižničnog fonda. Uvod u knjižničnu i informacijsku znanost. Sveučilište J. J. Strossmayer, Filozofski fakultet, Odsjek za informacijske znanosti. Osijek, 30.04.2007. [Predavanje]

³³ Internet library for librarians. URL: <http://www.itcompany.com/inforetriever> (2011-11-07)

Nakon selekcije i nabave građe, potrebno je napraviti pročišćavanje fonda. Razlozi za to su manjak prostora, zastarijevanje građe, nekorisćenje građe, uklanjanje oštećene građe, dostupna su novija izdanja, posjedovanje nepotrebnih kopija više radova, promijenjene potrebe zajednice, nepoželjni materijal smeta na policama, troškovi održavanja zbirke su narasli te materijal nije ni trebao biti kupljen. Mnogi knjižničari ne obavljaju pročišćavanje jer nemaju vremena, veće im se čini bolje, smatraju da je to dugotrajan i prljav posao u koji se ne žele upuštati. Kao ciljeve pročišćavanja Clayton i Gorman navode lakši pristup, veću učinkovitost i smanjenje troškova.³⁴ Kod pročišćavanja fonda javlja se koncept samo-obnavljajuće („*self-renewing*“) knjižnice.³⁵ Takva je knjižnica ona koja ne raste preko određene veličine zato jer je pomoću godišnjeg izlučivanja zastarjele i nekorisćene građe izbalansirala priljev nove građe. Na žalost, ovakva vrsta knjižnice se ne može dovesti u vezu sa školskim knjižnicama jer one zbog nedostatka kadra, a i vremena ne rade godišnju reviziju.

Školske knjižnice moraju provoditi pročišćavanje građe kako bi informacije bile svježije, relevantne za kurikulum, predstavljene na adekvatnom mediju, kako bi medij na kojemu se nalaze bio privlačan učenicima, kako bi se materijalima moglo lako i brzo pristupiti, kako bi zbirka odgovarala intelektualnoj razini učenika, kako bi materijali odgovarali zahtjevima stranog jezika, multikulturalizmu i pružali jednake mogućnosti svima te kako bi se prostor školske knjižnice koristio na najučinkovitiji i najefikasniji način.³⁶

Ono što je najbitnije izlučiti iz školske knjižnice su zastarjele i upitne informacije, nebitne za kurikulum, stara izdanja, nekorisćene materijale, materijale koji su oštećeni, materijale koji su dostupni u nekim drugim formatima, materijale za koje su predmetni nastavnici odredili da im ne trebaju, da su suvišni i nekorisćeni.

5.1.3. Vrednovanje građe

Vrednovanje fonda je sljedeći veliki korak u izgradnji fonda. Ono se vrši kako bi se upoznale jake i slabe strane fonda i pri tome se knjižničari oslanjaju na već isprobane i vjerodostojne metode. Vrednovanje u cilju ima razumijevanje opsega, budući razvoj fonda,

³⁴ Usp. Clayton, P; Gorman, G. E. Nav.dj. Str. 196.

³⁵ Usp. Isto. str. 196.

³⁶ Usp. Guidelines for collection renewal in school library resource centres. School libraries in Canada 21, 4(2002). Str. 35.

mjerenje učinkovitosti fonda, određivanje kvalitete i adekvatnosti fonda, usmjeravanje ljudskih i materijalnih sredstava na potrebna područja fonda, dokazivanje vrijednosti fonda, uspješnosti poslovanja te dobivanje povratne informacije o recepciji u javnosti.³⁷

Vrednovanje se provodi zbog vanjskih čimbenika– potrebe lokalne zajednice kao i onih unutarnjih– potrebe razvoja fonda.³⁸

O vrednovanju fonda u školskim knjižnicama piše Amanda Credaro te navodi definiciju vrednovanja kao organiziranog procesa sistematične analize i opisivanja knjižničnog fonda pri čemu se procjenjuje kvaliteta knjižničnog fonda. Definicija se može odnositi i na vrednovanje fonda, procjenjivanje fonda i analizu fonda.³⁹ Autorica dakle naglašava da se izraz vrednovanje fonda poistovjećuje s izrazima procjena kvalitete i analiza fonda, tj. upotrebljava ih kao sinonime.

Dakle, ova definicija potkrepljuje navedene razloge i ciljeve vrednovanja građe, a kod školskih knjižnica s obzirom na stalne promjene u školstvu, potrebno je stalno revidirati i procjenjivati građu kako bi uvijek bila suvremena te kako bi najbolje poslužila obrazovnim i rekreacijskim potrebama svojih korisnika. Dakako da je potrebno slijediti i trend u kojem se smanjuje naglasak sa zbirke, a povećava na korisnike i njihove potrebe.

Vrednovanje zbirke se može raditi na dva načina, jedan način su metode vrednovanja usmjerene na fond, a drugi metode vrednovanja usmjerene na korisnika. Credaro u svom radu spominje još jednu metodu vrednovanja orijentiranu na fond, a to je Conspectus model. Ovaj model koristi detaljni set predmetnih deskriptora sa standardnim kodovima koji određuju dubinu pokrivenosti određenog predmeta. (Prilog 1 i 2) Prvotno napravljen za visokoškolske knjižnice, Conspectus se može prilagoditi i na druge vrste knjižnica. Problem Conspectusa kod knjižnica je taj što je potrebno imati još zaposlenika koji će obaviti posao vrednovanja. Inače je ovaj model vrednovanja fonda zahtjevniji i skuplji s obzirom na potrebne resurse i dobivene rezultate.⁴⁰

5.1.3.1. Metode vrednovanja zbirki

³⁷ Usp. Isto. Str. 162.

³⁸ Usp. Evans, G.E.; Saponaro, M. Developing library and information center collections. Westport; London: Libraries Unlimited, 2005. Str. 315-316.

³⁹ Usp. Credaro, A. Collection evaluation in school libraries. NSW Department of School Education, 1999. Str. 1. URL: http://www.warriorlibrarian.com/LIBRARY/coll_eval.html (2011-11-07)

⁴⁰ Usp. Isto. Str. 2.

Vrednovanje se dakle vrši kako bi utvrdili koliko je uspješan knjižničar bio u svome radu, što u knjižnici nedostaje te koliko su korisnici zadovoljni postojećom knjižnicom. Kada govorimo o fondu, vrednovanjem se upoznaju jake i slabe strane fonda, a kod školskih knjižnica je bitno procijeniti koliko fond ispunjava potrebe nastavnog programa za nastavnike i izbornog čitanja za učenike. Autorice Lasić-Lazić, Kovačević i Lovrinčević ističu kako je u Hrvatskoj zanimljivo da se kvaliteta školske knjižnice ne prosuđuje prema tome koliko zadovoljava nastavne potrebe i koliko poboljšava kvalitetu obrazovanja, što bi zapravo trebao biti najlogičniji način procjenjivanja kvalitete školske knjižnice.⁴¹ Međutim autorice pri tome ne navode način na koji bi se trebala procjenjivati kvaliteta. Knjižničari se pri vrednovanju fonda služe već isprobanim metodama, čiji je cilj upoznavanje jakih i slabih strana fonda, pokrivenosti fonda, budućeg razvoja fonda, te upoznavanje javnosti s poslovanjem knjižnice.

Metode koje se koriste prilikom vrednovanja knjižničnog fonda, kao što je već ranije rečeno, mogu biti usmjerene na fond i na korisnike. Metode usmjerene na fond su: statistički opis fonda – koji obuhvaća veličinu, predmetna područja, obuhvat i dubinu; verifikacijske studije – u kojima se uspoređuje fond sa standardnim popisima, bibliografijama, popisima literature u radovima ili popisima ispitne literature; citatna analiza – analiziraju se bilješke pod tekstom i popisi literature u temeljnim znanstvenim radovima te usporedna statistika – uspoređuju se dvije ili više knjižnica, te mišljenje stručnjaka.⁴²

Od ovih navedenih metoda školskoj knjižnici mogu poslužiti skoro sve osim citatne analize. Knjižnica može popisati svoj fond, analizirati ga te na kraju uočiti koliko je zadovoljavajući. Kod verifikacijskih studija, knjižničar uspoređi svoj fond sa popisima obvezne literature za školske knjižnice, znači popisima predmetnih nastavnika i dobije uvid koliko fond zadovoljava potrebe struke. Kod usporedne analize, jedna školska knjižnica se uspoređi s drugom, a pri tome se mora voditi računa da obje škole imaju približan broj učenika, da su školske knjižnice približne veličine, da su slično opremljene, da škole slijede sličan nastavni plan kako bi usporedba bila valjana. Za mišljenje stručnjaka se pita stručnjaka za određeno područje i tada se ispituje količina i dubina izvora koje knjižnica posjeduje za neki predmet ili više predmeta.

⁴¹ Usp. Kovačević, D.; Lasić-Lazić, J.; Lovrinčević, J. Nav.dj. Str. 160.

⁴² Usp. Evans, G.E.; Saponaro, M. Nav.dj. Str. 318.

Metode koje su usmjerene na korisnike su: cirkulacija građe - što se (ne) posuđuje; dostava dokumenata – sposobnost sustava da zadovolji korisničke potrebe (npr. brzina dostave građe korisnicima, zahtjevi za MKP); dostupnost građe “na policama” – je li građa koja bi trebala biti dostupna korisnicima, doista na policama; korištenje građe u knjižnici; međuknjižnična posudba te kvalitativno istraživanje – zadovoljstvo korisnika (npr. intervju).⁴³

Što se ovih metoda tiče prilično su jasne sve te se skoro sve mogu iskoristiti za vrednovanje fonda školskih knjižnica, osim međuknjižnične posudbe, jer školske knjižnice to još ne rade.

Dragija i Aparac u radu *Pristup i metodologija istraživanja o kvaliteti zbirki u knjižnicama visokih učilišta* ističu da rezultati procesa vrednovanja moraju odgovoriti na dva temeljna pitanja – koliko knjiga ima u knjižnici i koja je njihova vrijednost za ostvarenje određenog programa.⁴⁴ One također navode da je vrednovanje knjižnične zbirke važan element vrednovanja ukupnih usluga knjižnice i to s obzirom na učinkovitost, uspješnost, djelotvornost, isplativost zbirke te isplativost same izgradnje fonda. Vrijednost zbirke je osim toga određena njenom iskoristivošću, kvalitetom i veličinom.⁴⁵

U kontekstu školskih knjižnica to znači da nema više skupljanja i gomilanja knjiga, jer se prije vjerovalo da što je veći fond to je bolja zbirka. Danas to nije točno. Danas je bitno da ona građa koju školska knjižnica posjeduje odgovara svojim korisnicima, da ju oni koriste, da se održavanje fonda isplati. Nije bitno koliko knjiga ima za određeni predmet, osim u slučaju lektire kada je dakako bolje da ih knjižnica ima što više kako bi ju svi učenici stigli pročitati na vrijeme. Bitan je sadržaj u knjigama, je li on primjeren korisnicima, razumiju li ga i koriste li ga.

O metodama vrednovanja još pišu Sharon Baker i Frederick Lancaster u knjizi *The measurement and evaluation of library services*. Oni pojašnjavaju metode vrednovanja usmjerene na fond, a navode i neke nove poput impresionističke metode koja se najčešće upotrebljava kod kooperativnog razvoja zbirki.⁴⁶

⁴³ Isto. Str. 318.

⁴⁴ Usp. Aparac-Jelušić, T.; Dragija, M. *Pristup i metodologija istraživanja kvalitete zbirki u knjižnicama visokih učilišta*. // Split: Glasnik društva bibliotekara 7(2000), str. 167.

⁴⁵ Usp. Isto. Str. 168.

⁴⁶ Usp. Baker, S. L.; Lancaster, W. F. *The measurement and evaluation of library services*. Arlington: Information Resources Press, 1991. Str. 39-78.

Postoji još jedna metoda vrednovanja usmjerena na fond koju smo spomenuli ranije, a to je Conspectus metoda. Tu metodu smo koristili u ovom radu kako bi vrednovali fond knjižnice osnovne škole i o njoj će se više govoriti u sljedećim poglavljima.

6. Hrvatska iskustva i stanje danas

O stanju u školskim knjižnicama u Republici Hrvatskoj malo se pisalo, posebno o stanju fondova i opremljenosti knjižnica. Ipak, u listopadu 1999. godine provedeno je zadnje istraživanje na tu temu. Naime, Uprava za školstvo Ministarstva prosvjete i športa i Razvojna služba Nacionalne i sveučilišne knjižnice predložile su da se provede anketa o stanju u školskim knjižnicama u osnovnim i srednjim školama i učeničkim domovima koja je izvedena uz pomoć županijskih matičnih službi. O ovom projektu pišu autorice Veronika Čelić-Tica i Mira Zovko u knjizi *Školske knjižnice danas: kritične točke školskog knjižničarstva*.⁴⁷

Zbog usmjerenosti ovog diplomskog rada na osnovnoškolske knjižnice ovdje će se prikazati podatci samo za osnovne škole. Anketa je obuhvatila osnovne elemente za rad školske knjižnice i to broj knjižne građe, broj neknjižne građe, broj časopisa, postojanje kataloga, obrazovanje knjižničnog osoblja, stručni rad i poslovanje knjižnica, redovitost revizije i otpisa, prostor, opremljenost i odgojno-obrazovnu i kulturnu djelatnost knjižnica.

Anketni list poslan je u 847 osnovnih škola, a podaci su popunjeni i vraćeni iz 663 škole. Knjižnična građa u knjižnicama osnovnih škola se dijeli na učeničku i učiteljsku zbirku. U učeničkoj zbirci se nalazi 2.598.854 sveska, što je 7,8 svezaka po učeniku dok *Standard za školske knjižnice* propisuje 10. To nadalje znači da knjižnice svojim fondom ne mogu zadovoljiti ni minimum propisanih Standarda. Samo 188 knjižnica ima fond koji zadovoljava Standard. Učiteljska zbirka sadrži 738.949 svezaka što je 34,5 svezaka po učitelju. Učiteljske zbirke sadrže zastarjelu pedagošku literaturu koje se teško odriču učitelji pa i knjižničari, dok su novi priručnici u začetku i treba proći određeno vrijeme da se nađu u školskoj knjižnici kao zamjena za prijašnje.⁴⁸

⁴⁷ Čelić-Tica, V.; Zovko, M. *Školske knjižnice danas: kritične točke školskog knjižničarstva*. Zagreb: Ministarstvo prosvjete i športa : Nacionalna i sveučilišna knjižnica, 2000. Str. 18.

⁴⁸ Usp. Isto.

U knjižnicama osnovnih škola samo 186 knjižnica ima gramofonske ploče, magnetofonske vrpce imaju 123 knjižnice, dijapozitive 252 knjižnice, audiokasete 472 knjižnice, videokasete 584 knjižnice, CD ROM-ove 62 knjižnice, elektroničke publikacije 11 i kompakt diskove 47 knjižnica.

Što se tiče časopisa osnovne škole primaju 6.732 časopisa za učenike što je u prosjeku 10 časopisa u svakoj školi i 8.715 časopisa za nastavnike što je u prosjeku 13 časopisa u svakoj školi.

S obzirom da stručna knjižnična djelatnost obuhvaća i katalogizaciju te stvaranje kataloga preporučuje se formiranje abecednog, naslovnog i stručnog kataloga. U 257 knjižnica se vodi abecedni katalog, u 120 stručni, a u 142 naslovni katalog. Računica dovodi do toga da se u 144 knjižnice ne vodi nikakav katalog, što znači da je stručna knjižnična djelatnost nerazvijena i nedovoljna.

U knjižnicama osnovnih škola radi 707 djelatnika, od toga VSS spremu ima 339 djelatnika, VŠS ima 306 djelatnika i SSS imaju 62 djelatnika. Od toga 33 knjižničara imaju studij knjižničarstva, 33 dodiplomski studij knjižničarstva i 125 stručni ispit iz knjižničarstva.

Što se tiče stručnog rada i poslovanja knjižnica ovim poslovima je obuhvaćena inventarizacija, signiranje, tehnička obrada, klasifikacija, katalogizacija, izradba godišnjeg plana rada te vođenje kartoteke časopisa, revizija i otpis fonda i evidencija AV sredstava. U knjižnicama osnovnih škola inventarizaciju provodi 200 knjižnica, signiranje 137, tehničku obradu 75 knjižnica, klasifikaciju 77 knjižnica, katalogizaciju 39, kartoteku časopisa provodi 28 knjižnica, a evidenciju AV sredstava 135 knjižnica. Reviziju fonda svake godine provodi 199 knjižnica, reviziju fonda svakih pet godina 367 knjižnica, a u 97 škola uopće se ne provodi revizija fonda. Otpis građe svake druge godine provodi 307 knjižnica, svakih pet godina 267 knjižnica, a 89 knjižnica uopće ne obavlja otpis građe.

Knjižnice osnovnih škola smještene su u prosjeku u prostor veličine 60m², a čitaonicu ima 217 knjižnica koja u prosjeku zauzima 39m².⁴⁹

Oprema školskih knjižnica ovisi o veličini fonda i veličini prostora. S obzirom da školske knjižnice nemaju primjeren prostor, pa tako ni prikladan namještaj, većina ih posjeduje osnovnu opremu, koja se razlikuje po broju, kvaliteti i suvremenosti. Od AV opreme knjižnice posjeduju TV prijamnike i to njih 347, 180 knjižnica posjeduje dijaprojektor, 351 knjižnica ima videorekorder, 14 ih ima multimediju, 239 ih ima grafoskop, 110 audioliniju i 24 knjižnice imaju videokameru.

⁴⁹ Usp. Isto. Str. 22.

Što se tiče računala većina knjižnica nije računalno opremljena. Samo 145 knjižnica ima računalo, a 96 knjižnica ima pislač. Na računalu je najčešće u uporabi program Ciciban. Knjižnice od odgojno-obrazovne i kulturne djelatnosti njeguju aktivnosti poput razvijanje navika dolaska u knjižnicu (64 knjižnice), pomoć pri odabiru knjiga (64), razvijanje navika zaštite fonda (65), nastavni sati (10), pomoć pri obradi zadane teme (16), korištenje izvora znanja (28), ispitivanje zanimanja učenika za knjigu (20), upućivanje učenika na metode istraživanja (20), rad u produženom i cjelodnevnom boravku (174), rad s učenicima u dopunskoj i dodatnoj nastavi (193) i poučavanje informacijskim vještinama (235 knjižnica).⁵⁰

Autorice zaključuju kako je stanje u hrvatskom osnovnoškolskom knjižničarstvu prepuno problema i nedostataka. Među njih se ubraja nedostatak knjiga, kako lektire tako i knjiga za lijepo čitanje, nedostatak priručne i referentne literature, zastarjelost neknjižne građe, koja se često ni ne nalazi u fondu već je razasuta po cijeloj školi, nedostatak formiranja kataloga, problem nestručnog osoblja, no najveći problem koji ističu sve knjižnice je problem prostora. Školske knjižnice često dobiju najgore, najdalje i najmračnije mjesto u školi dok bi u pravilu trebale biti u sredini školske zgrade, da su dostupne i vidljive svima. Također, veliki problem je i nedostatak računala, što je nedopustivo jer stremimo informacijskom dobu i društvu, a naša djeca nemaju ni osnovnu opremu za to. Svijetlu točku predstavljaju odgojno-obrazovna i kulturna djelatnost i to zahvaljujući knjižničnim djelatnicima koji se trude maksimalno te ponajviše u manjim sredinama gdje knjižnice često predstavljaju jedine kulturne ustanove.

No za ovaj rad je najbitniji nerazvijen i zastarjeli fond gotovo svih školskih knjižnica. Mislimo da je potrebno provesti edukaciju knjižničnog osoblja, informatizirati sve školske knjižnice, uključiti studente knjižničarstva u rad knjižnice što bi se njima gledalo kao stručna praksa, a samim knjižničarima bi dobro došla pomoć u poslovanju. Potrebno je riješiti financiranje školskih knjižnica, potrebno ih je potaknuti da kao i američki primjeri zatraže sredstva od nekih vanjskih organizacija, te osvijestiti građane i roditelje same školske djece o njihovim problemima. Kada bi svi skupa zajedno surađivali mogla bi se riješiti mnoga pitanja.

7. Conspectus model: povijesni razvoj i primjena

⁵⁰ Usp. Isto. Str. 23.

Zagorka Majstorović se u Hrvatskoj bavi Conspectus modelom s primjerom na visokoškolskim knjižnicama. U svom doktorskom radu *Razvoj zbirke u sveučilišnom knjižničnom sustavu primjenom Conspectus modela* navodi definiciju Conspectusa:

„Model Conspectus znači pregled ili sažetak snage zbirke i pregled temeljitosti prikupljanja građe – raspoređena je po predmetima, klasifikacijskoj shemi ili njihovoj kombinaciji; sadrži i standardizirane kodove za zbirku ili informacijske razine prikupljanja građe, kao i podatke o jezicima prikupljene građe. Model Conspectus je sinopsis razvojne politike knjižnične zbirke ili konzorcijski ili mrežno koordinirane zbirke.“⁵¹

Conspectus model vrednovanja je fleksibilan, prilagodljiv i lak za korištenje. Može se upotrijebiti za vrednovanje disciplina koje pokrivaju široka područja, a može se koristiti i za vrednovanje usko definiranih područja.⁵² Iako vrednovanje kao postupak u knjižničnoj praksi postoji već osamdesetak godina, Conspectus se kao model pojavio tek 1970.-ih u Sjedinjenim Američkim Državama. Kako je opseg literature rastao, knjižničarima je postalo teško doista poznavati svoju građu. Mogli su reći da li posjeduju određene naslove ili ne, ali nisu mogli odrediti koja je zapravo dubina njihovih zbirki ili pokrivenost određenih predmeta. Nakladnici su im pomalo pomogli tako što su izdavali časopise u svrhu omogućavanja pregleda relevantne literature. Također su izdavali preglede referentne literature koja je potrebna za određenu vrstu knjižnica. Ti časopisi su pomagali knjižničarima da identificiraju koje naslove posjeduju, ali im nisu mogli pomoći u određivanju jedinstvenih karakteristika, kao što su jake i slabe strane fonda.

Kada se 1970.-ih dogodila eksplozija informacija, knjižničarima je zaprijetilo nagomilavanje nepotrebnih informacija i publikacija, i tek su onda, više nego ikad, postali svjesni važnosti vrednovanja. U SAD-u se pokrenuo projekt koji je inicirala Research Libraries Group (RLG) nazvan *Nacionalni popis broja naslova (National Shelf List Count)*. U projektu je sudjelovala skupina vizionara, koja je počela sumnjati u dotadašnji koncept prikupljanja građe „veće je bolje“. U fokusu više nije bila količina građe, već njezina kvaliteta. Također se u to vrijeme javila kooperativna izgradnja fonda, a kako bi to bilo uspješno, nije bilo dovoljno u svakoj od knjižnica pregledati koje naslove posjeduje, već je bila potrebna

⁵¹ Majstorović, Z. *Razvoj zbirke u sveučilišnom knjižničnom sustavu primjenom Conspectus modela*. Zagreb: Sveučilište u Zagrebu, 2009. Doktorska disertacija. Str. 43.

⁵² Usp. Bushing, M. C. The evolution of Conspectus practice in libraries: the beginnings and the present applications. Str.1 URL: <http://klement.nkp.cz/Caslin/caslin01/sbornik/conspectus.html> (2011-11-07)

standardizirana metoda pomoću koje će se otkriti što koja knjižnica posjeduje, identificirati opseg, naglasak te jake i slabe strane fonda. Kao rezultat nastao je Conspectus model koji osigurava standardizirani format, metodologiju, kodove i pokazatelje koji prikazuju prirodu i opseg zbirke.

Ovaj model također omogućava komunikaciju i usporedbu dviju ili više knjižnica, a pritom je razumljiv i knjižničarima i korisnicima i financijerima. Struktura modela je slična klasifikacijskoj shemi i to tako da ima hijerarhiju, podijeljen je u razine pokrivenosti područja određene discipline, u kategorije sljedećih užih razina, te predmete najužih razina razlikovanja. Trenutno postoji 24 područja, preko 500 kategorija i odprilike 4000 predmeta.⁵³

Tijekom vremena nastala su i mnoga poboljšanja na originalnoj Conspectus strukturi, kao na primjer prilagođavanje Conspectusa manjim knjižnicama u SAD-u (korištenje Deweyeve decimalne klasifikacije unutar Conspectusa), razvoj baze podataka koja će sažeti informacije za potrebe koordiniranog razvoja zbirke, te najvažnije povećavanje broja indikatora dubine (od 0-1-2-3-4-5 do 0-1a-1b-2a-2b-3a-3b-3c-4-5). Ovo je omogućilo da i najmanje knjižnice mogu razumjeti ograničenja svojih zbirki i usporediti se sa drugim knjižnicama iste ili različite veličine. Nakon toga autorska prava na Conspectus prenešena su na Western Library Network (WLN).

Tijekom sljedećih desetak godina Conspectus se proširio i na međunarodnu praksu kroz nacionalne projekte npr. Nacionalne knjižnice Australije i Novog Zelanda, narodne knjižnice na Cape Codu u Massachusettsu, akademske knjižnice u Grčkoj, Nacionalnu knjižnicu u Češkoj i druge.⁵⁴

Sridhar u svom radu navodi još neke primjere korištenja Conspectusa i to na Aljasci (*Projekt inventara cijele zemlje - Statewide Inventory project*), u New Yorku (*Knjižnična agencija za istraživanja i reference - Metropolitan Reference and Research Library Agency*) i u Illinoisu

⁵³ Usp. Isto. Str. 3.

⁵⁴ Usp. Usp. Guidelines for a Collection Development Policy Using the Conspectus Model. International Federation of Library Associations and Institutions, Section on Acquisition and Collection Development, 2001. Str. 1. URL: <http://archive.ifla.org/VII/s14/nd1/gcdp-e.pdf> (2011-11-07)

*(Projekt razvoja zbirke i knjižničnog i informacijskog istraživanja za područje Northwesta - Collection Development Project and Library and Information Research for the Northwest).*⁵⁵

Osim u ovim primjerima Conspectus je primijenjen i u Europi i to u British Library, zatim National Library of Scotland, zatim u narodnim knjižnicama u Edinburgh-u i Glasgow-u, National Library of Wales i National Art Library. U British Library je osnovan Nacionalni ured za Conspectus (National Conspectus Office) koji pruža informacije i savjete drugim knjižnicama te održava i razvija Conspectus bazu podataka.

Godine 1997. WLN je izdao novi software i priručnik, a 1999. WLN postaje dio OCLC-a gdje se razvija Sustav za automatsku procjenu zbirke i analizu (Automated Collection Assessment and Analysis Service-ACAS) raspoloživ za automatsku analizu zbirke kroz upotrebu MARC formata.⁵⁶

Cilj samog Conspectusa je

- opisati/vrednovati tekuću zbirku
- natjerati knjižničare da ponovno razmotre ciljeve organizacije
- postaviti prioritete kod izgradnje zbirke.⁵⁷

U ovom radu koncentrirat ćemo se samo na prvi od navedenih ciljeva koji kaže da je cilj Conspectusa opisati odnosno vrednovati zbirku. U našem slučaju radi se o zbirci jedne osnovnoškolske knjižnice.

Sam Conspectus model ima i prednosti i nedostatke. Pa su tako njegove prednosti: detaljni opis knjižničnog fonda; zbirke i uzorci zbirki su opisani terminima koji se mogu uspoređivati; vrijednosti Conspectusa su dostupne na nacionalnoj i međunarodnoj razini, online ili u papirnom obliku; Conspectus model se može koristiti kao instrument za naglašavanje jakih strana fonda, a uz to se mogu razviti i smjernice za kooperativnu izgradnju ili zaštitu fonda.

Nedostatci Conspectusa su da je to model za koji je potrebno uložiti mnogo rada; oduzima i dosta vremena; u znatnoj mjeri se odnosi na subjektivnu prosudbu; primjena modela zahtijeva konverziju klasifikacija (ne koriste sve knjižnice DDC); s obzirom da je nastao u SAD-u model uglavnom koristi DDC, LCC i National Library of Medicine classification;

⁵⁵ Usp. Sridhar, M.S. Role of Conspectus in collection management and resource sharing // Library science 34, 2(1997), str. 92.

⁵⁶ Usp. Majstorović, Z. Nav.dj. Str. 54.

⁵⁷ Usp. Guidelines for a Collection Development Policy Using the Conspectus Model. Nav.dj. Str.1

kategorije i predmeti mogu biti nedostadni za određena predmetna područja – za neke su predetaljni, a za neke nisu dovoljno detaljni.⁵⁸ Prema Sridharu nedostaci Conspectusa su još i troškovi, metodologija, prevelika količina radnih materijala, numerički kodovi i kodovi jezika pretpostavljaju veliko znanje korisnika što često nije slučaj, upotreba samo LCC klasifikacijske sheme, te najvažnije da je Conspectus prvenstveno razvijen za istraživačke knjižnice, a upotrijebiti ga u nekoj drugoj vrsti knjižnica može biti prilično frustrirajuće. Međutim autor također navodi i neka rješenja problema. Kako bi se povećala nedostatnost kvantitativnih mjera, autor predlaže upotrebu verifikacijskih studija i upotrebu dopunskih vodiča ili smjernica. Verifikacijske studije mjere koliko je fond prikladan za zadovoljavanje potreba korisnika. Za provjeru fonda se koriste standardni popisi iz bibliografija, a vrednovanje mora biti usklađeno s ciljevima knjižnice. Dopunski vodiči nude pomoć pri uspostavljanju vrijednosti Conspectusa, tako da omogućuju temeljite testne postupke koji osiguravaju da smjernice održavaju realne razine zbirke.⁵⁹

U radu *Assessing library collections using brief test methodology* J.B. Beals daje pregled vrednovanja zbirke pomoću metodologije brzog testiranja (*Brief test methodology*) koju je razvio Howard White sa Sveučilišta Drexel još 1995. godine. On je pomoću ove metodologije koja se oslanja na razine Conspectusa mjerio trenutnu snagu knjižničkog fonda visokoškolskih knjižnica. Prema ovoj metodologiji vrednovanje se provodi prema popisu literature koji je napravio predmetni stručnjak i to tako da je izabrano 40 najvažnijih naslova za svako predmetno područje, 10 naslova za svaku informacijsku razinu s time da razine 0 i 5 nisu uključene u vrednovanje, a razina 1 i 2 zadovoljavaju osnovne informacijske potrebe, razina 3 pruža snažnu lokalnu podršku i razina 4 pruža podršku od regionalnog i nacionalnog značaja. Napravljeni popis naslova se nadopunjuje Klasifikacijom Kongresne knjižnice i provjerava preko WorldCat-a. White je uz to još definirao i broj knjiga prema razinama:

- razina 1 – preko 750 naslova
- razina 2 – 401 – 750 naslova
- razina 3 – 151 – 400 naslova
- razina 4 – 150 naslova i manje

⁵⁸ Usp. Balikova, M. UDC/DDC crosswalk developed by the Czech National Library for the purpose of collection assessment. Dewey translators meeting, IFLA. Milano, 2009.

⁵⁹ Usp. Sridhar, M.S. Nav.dj. Str. 102.

Kako bi zadovoljile kriterije zbirke moraju imati barem 50% knjiga s popisa u jednoj razini i po 50% naslova u svakoj nižoj razini. Konačan popis knjižnične zbirke uspoređuje se kroz WorldCat ili u lokalnom katalogu.⁶⁰

Metodologija brzog testiranja je najkorisnija u malim zbirkama, ali nedostatak joj je što se odnosi samo na knjige, nije primjenjiva na interdisciplinarne teme, koristi samo Klasifikaciju Kongresne knjižnice, a uz to knjižnica koja radi vrednovanje mora biti učlanjena u OCLC.

7.1. Hrvatski Conspectus model

Više o Hrvatskom Conspectus modelu pisale su Zagorka Majstorović i Kata Ivić u svom radu *Izgradnja zbirke u sveučilišnom knjižničnom sustavu: model*.⁶¹ One navode kako bi Conspectus bio primjenjiv i u drugim zemljama, pa i u našoj, potrebno ga je prilagoditi nacionalnim potrebama. Osnovu modela u Hrvatskoj čini Conspectus model predložen u IFLA-inim Smjernicama. S obzirom da se razlikuje od originalnog RLG Conspectus modela nazvan je Hrvatskim Conspectus modelom. Njime se utvrđuje vrijednost zbirke koja se postiže brojnim koracima, a oni uključuju planiranje i prikupljanje podataka, dodjelu indikatora dubine informacijske razine zbirke i kodova za jezike.⁶²

Kako bi dobili opći pregled zbirke potrebni su nam određeni kvantitativni pokazatelji. Odabrani parametri su naslov, primjerci, izdavač, mjesto izdanja, godina izdanja i jezik publikacije. Osim tih parametara koriste se i popisi obvezne i preporučene literature te informacijski izvori izvan kataloga (bibliografske baze i baze podataka s cjelovitim člancima).

Osnovnu strukturu Hrvatskog Conspectus modela čini podjela znanosti na 24 područja, kategorija i predmeta. (Prilog 3)

Kategorije unutar područja dalje se granaju prema UDK klasifikaciji i dogovoru među knjižnicama koje su u sustavu usklađenog razvoja knjižničnih zbirki, a unutar kategorija predmeti.

⁶⁰ Usp. Benedetto Beals, J. Assessing library collections using brief test methodology. // *Electronic journal of academic and special librarianship* 7, 3(2006), str. 3.

⁶¹ Majstorović, Z; Ivić, K. *Izgradnja zbirke u sveučilišnom knjižničnom sustavu: model*. *Vjesnik bibliotekara Hrvatske* 54, 3(2011), str. 60.

⁶² Usp. Isto. Str. 60.

Autorice u radu dalje navode da

„HCM (Hrvatski Conspectus model) preuzima Conspectus indikatore (WLN) jezičnog obuhvata u dijelu oznake/slova, a uz oznaku svakog indikatora dodaje se bibliografska oznaka jezika iz Codes for the Representation of Names of Lanuages.“⁶³

Pokazatelji informacijske razine zbirke su numeričke vrijednosti i koriste se za opisivanje poslova i ciljeva sakupljanja građe u knjižnici. U obzir se uzimaju tri spekta upravljanja zbirkom: tekuća razina zbirke, obveza nabave i cilj zbirke.

7.2. Redosljed postupaka vrednovanja knjižnične zbirke prema HCM-u

S obzirom da je proces vrednovanja kompleksan proces moraju se slijediti sljedeći koraci:

- Prikupljanje i objedinjavanje podataka o jedinicama knjižnične građe zbirke iz elektroničkih kataloga knjižnica (upravljanje podacima). Moguće različite kombinacije okupljanja podataka.
- Ujednačivanje i nadopunjavanje objedinjenih podataka jedinica knjižnične građe zbirke.
- Klasifikacija (mapiranje) jedinica prema vrsti građe i prema kategorijama/predmetima.
- Izrada (objedinjavanje) popisa obvezne i preporučene literature profesora fakulteta i popisa predmetnog stručnjaka.
- Provjera zastupljenosti naslova s popisa u zbirci.
- Utvrđivanje/analiza kvantitativnih pokazatelja na razini kategorija i zbirke.
- Opći pregled i opis cjelokupne zbirke (tablice, opisi).
- Kvalitativno je vrednovanje zbirke prema načelu izgradnje zbirke u visokoškolskim knjižnicama: ispitna literatura, temeljna literatura znanstvenog područja i kvalitetna referentna građa.
- Objedinjavanje kvantitativnih podataka na radnom listu za svaku kategoriju koji su podloga kvalitativnom vrednovanju kategorije (jedna kategorija – jedan radni list).
- Dodjeljivanje indikatora informacijske razine kategorijama prema vrsti građe (stručno znanstvene knjige, zbornici radova, ostala monografska građa te hrvatski i

⁶³ Isto.

inozemni stručno znanstveni časopisi u vlasništvu ili pristupu) i prema značajkama informacijskih izvora (parametri u Hrvatskomu Conspectus modelu).

- Utvrđivanje zastupljenosti jezika (jezičnog obuhvata) prema vrsti građe i prema kategorijama (parametri u Hrvatskomu Conspectus modelu).
- Utvrđivanje obujma kojim građa podržava kategoriju – službene publikacije i magistarski i doktorski radovi – građa kojoj se ne dodjeljuje indikator informacijske razine.
- Utvrđivanje konačnog obilježja vrednovane građe prema kategorijama (jednoobrazni opisi).
- Prenošnje najznačajnijih pokazatelja svake kategorije u obrazac Zbirni pregled knjižnične zbirke te utvrđivanje njezinih trenutnih mogućnosti, odnosno, njezine postojeće prednosti, kao i cilja informacijske razine.
- Usporedba (Benchmarking) dviju ili više zbirki u sveučilišnom knjižničnom sustavu i prijedlog moguće specijalizacije u razvoju pojedine zbirke.
- Informacijska razina zbirke koja je obveza nabave – ustanove dogovorom određuju informacijsku razinu zbirke koja je obveza nabave, a prema rezultatima provedenoga kvalitativnog vrednovanja zbirki.⁶⁴

Kvalitativna mjerenja se provode prema sljedećim koracima:

- Vrednuju se informacijske razine zbirki prema vrsti građe i kategorijama zbirke, a rezultati se iskazuju indikatorima informacijske razine zbirki
- Jezični obuhvat se određuje prema zastupljenosti jezika građe u zbirci
- Vrednuju se segmenti zbirke
- Tijekom vrednovanja mora se postići balans između kvantitativnih i kvalitativnih pokazatelja

U svojoj doktorskoj disertaciji Majstorović je testirala HCM tako što je vrednovala Zbirku ekonomske literature u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu i Zbirku Ekonomskog fakulteta u Zagrebu. Rezultati su pokazali da zbirke daju potporu studijskim programima EFZG-a te se mogu koristiti na fakultetu za dobivanje akreditacije nekog vanjskog tijela.

⁶⁴ Usp. Isto. Str. 64.

8. Istraživanje fonda knjižnice osnovne škole Augusta Šenoa

8.1. Uvod

Osnovna škola „August Šenoa“ osnovana je 1968. godine pod nazivom „Industrijska četvrt“. Prostor za knjižnicu je u to vrijeme predviđen, no o radu knjižnice ne postoji zapis sve do 1971. godine, kada se prvi puta spominje učitelj-knjižničar Dragica Miladinović -nastavnica hrvatskosrpskog jezika i knjižničar s punim radnim vremenom. U to vrijeme u knjižnici nisu radili diplomirani knjižničari jer tog studija još nije ni bilo, već su u knjižnici većinom radili nastavnici hrvatskog jezika. Od tada knjižnica posluje bez prekida i kontinuirano se razvija. Njeguju se razne aktivnosti vezane uz knjižnicu poput mladih knjižničara, kluba prijatelja knjige, i sl., a prati se i rad vezan uz Knjižnicu i čitaonicu kao zasebnu djelatnost, te se ugošćuju mnogi suvremeni autori. Od početka rada knjižnice, školu i knjižnicu su posjetili Dragutin Horkić, Višnja Stahuljak, Nikola Pulić, Antun Ingolič, Ivan Kušan, Stanislav Femenić, Mladen Kušec, Sunčana Škrinjarić, Anto Gardaš, Stjepan Tomaš i drugi. Danas škola nosi naziv „August Šenoa“ (od 1991.), a trenutačno u knjižnici radi profesorica hrvatskog jezika i književnosti Anica Bokor, koja je položila stručni ispit za knjižničara. Naime, prije dvadesetak godina kada se knjižničarka zapošljavala nije bilo diplomiranih knjižničara, pa je ona tada otišla u Zagreb, položila stručni ispit za knjižničara i tako stekla kvalifikaciju za rad u školskoj knjižnici.

Knjižnica se prostire na ukupnoj površini od 50m² što je vrlo blizu površine koju propisuje *Standard za školske knjižnice*. Naime, prostor se određuje s obzirom na broj učenika, pa tako za ovu školu (od 267 učenika) Standard propisuje površinu knjižnice od otprilike 58m².⁶⁵ Knjige su smještene na policama u nekoliko redova, a složene su prema klasifikaciji književnosti za najmlađe (M), književnosti za djecu (D) i književnosti za omladinu (O). Standard kaže da osnovnoškolska knjižnica mora imati najmanje 10 knjiga po učeniku, a škola prema 267 učenika ima 5115 knjiga, što znači da je vrlo dobro opremljena građom. Časopisa mora imati najmanje 15 naslova, a knjižnica posjeduje 17 naslova. Prema Standardu knjižnica treba imati 0,5 jedinica AV građe po učeniku i nastavniku, a knjižnica posjeduje 103 jedinice građe, što možemo reći da je solidan broj AV jedinica. Konačno, možemo zaključiti da je knjižnica prema Standardu vrlo dobro opremljena i da zadovoljava zadane standarde.

⁶⁵ Standard. Nav.dj., str. 6.

8.2. Cilj i hipoteza istraživanja

Cilj ovog istraživanja bio je utvrditi stanje knjižničnog fonda osnovne škole Augusta Šenoae u Osijeku. Da bi se to napravilo bilo je potrebno poduzeti niz predradnji poput popisivanja cjelokupnog fonda i smještanje zapisa u excel tablice, te zatim analiziranje tih popisa: koliko ima naslova, a koliko primjeraka, koja je najfrekventnija godina, minimalan broj primjeraka, maksimalan broj primjeraka i slično. Željelo se utvrditi pozitivne i negativne strane fonda, tj. njegove prednosti i nedostatke, pokrivenost fonda te informacijska razina zbirke. Također, cilj nam je bio utvrditi mjeru kojom on zadovoljava svoje korisnike, kako učenike, tako i nastavnike.

Pretpostavka istraživanja je da knjižnični fond zadovoljava potrebe učenika i nastavnika. Također, pretpostavka je i da ima dovoljno naslova i primjeraka i za jednu i za drugu skupinu korisnika i da korisnici nemaju problema u pristupu građi.

8.3. Metodologija i uzorak

Istraživanje je bilo kombinacija kvantitativnog i kvalitativnog pristupa. Kvantitativnim su se tehnikama prikupljali podaci o materijalnim i brojčanim karakteristikama građe (impresum, broj primjeraka i sl.), a kvalitativnim se tehnikama ispitivalo mišljenje i zadovoljstvo korisnika i knjižničarke.

Popisivanje građe se odvijalo tako da su se prikupljali podatci o svakoj knjizi. Prikupljeni podaci bili su vezani uz autora, naslov, impresum, jezik, broj primjeraka, signaturu i UDK. Popisivanje je provedeno tijekom travnja, svibnja i lipnja 2011. godine. Kao instrument za analizu fonda koristila se Conspectus metoda. Prikupljeni podatci uvrštavali su se u excel tablice kako bi se kasnije lakše analizirali. Napravljeni su popisi lektire po razredima, popis djela iz književnosti koja nisu na popisu lektire, popis učiteljske zbirke, popis časopisa, popis multimedije te popis referentne literature. (Budući da je popis građe izuzetno obiman, odlučili smo ovome radu priložiti samo izvatke iz popisa koji se mogu pronaći u Prilogu 4. Cjeloviti se popis može naći na CD-ROM-u priloženom uz ovaj rad.)

Nakon popisivanja građe uslijedila je klasifikacija popisa po predmetima i vrsti građe. Tako smo od jednog popisa odvojili popis lektirnih naslova prema razredima, popis djela iz književnosti koja nisu na popisu lektire, popis referentnih naslova, popis multimedije i popis stručne učiteljske zbirke. Zatim je uslijedila izrada popisa obvezne lektire prema Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa te popis obvezne lektire prema razredima u tekućoj školskoj godini (Prilog 5). Zatim su se potonji popisi usporedili. Potom je uslijedila kvantitativna analiza: prebrojali su se naslovi i primjerci, utvrdila se najfrekventnija godina starosti učeničkog te učiteljskog fonda, zatim se utvrdio minimalan, maksimalan i prosječan broj primjeraka, utvrdio se broj lektirnih naslova i primjeraka, broj ostalih naslova za čitanje, broj časopisa, broj naslova referentne literature te broj jedinica multimedije. Na kraju su se dodijelile oznake zastupljenosti jezika te indikatori dubine informacijske razine zbirke kako za učiteljsku zbirku tako i za učeničku.

S obzirom da Conspectus metoda najviše služi za analizu fonda akademskih knjižnica, zbog svoje kompleksnosti i obima neke smo parametre izostavili. Parametar definiranje predmetnih područja smo izostavili jer u školskoj knjižnici nema rasporeda građe po predmetima, a parametar indikator dubine zbirke smo preoblikovali, jer u samoj definiciji on sadrži termine koji su u vezi s akademskim knjižnicama (preddiplomski, diplomski i stručni studij, magistarski radovi i sl.).

Nakon popisivanja i analize građe obavio se razgovor s nekoliko učenika i voditeljicom knjižnice kako bi se dobili i kvalitativni podatci. Učenike se odabralo po principu tko najviše posjećuje knjižnicu i najviše ju koristi, kako bi se prikupili bolji podatci. Prije samih razgovora s učenicima bilo je potrebno tražiti roditeljske dozvole. Svi su roditelji od kojih je zatražena dozvola, pristali da njihovo dijete sudjeluje u istraživanju. (Prilog 6). Razgovor se proveo s tri učenice viših razreda škole. Razgovori su se snimali, te kasnije transkribirali (Prilog 8) za potrebe ovog rada, a održali su se u zbornici škole. Razgovor s učenicama je obavljen grupno u obliku fokus grupe. Kroz razgovor s učenicama željelo se saznati jesu li zadovoljne knjižnicom, što im se sviđa, a što ne, koliko se često koriste knjižnicom, u slučaju da u knjižnici nema onoga što traže na koji način onda nabavljaju građu, što bi još voljeli da postoji u knjižnici. (Prilog 7) Razgovor s učenicama obavljen je 17. veljače 2012. godine i trajao je 7 minuta i 25 sekundi. Iako su učenice bile starije (dvije djevojčice iz

šestog razreda i jedna iz osmog) ipak su bile sramežljivije i škrtije u odgovorima. Većinom je jedna potvrđivala ono što druga kaže.

Razgovor s voditeljicom knjižnice je bio opširniji, jer je ona imala dosta toga za reći o fondu i knjižnici općenito. Moramo napomenuti da je knjižničarka svjesno pristala na razgovor, iako je znala da se ne može osigurati anonimnost njezinih odgovora (jer se zna o kojoj se knjižnici radi). Tip pitanja je bio sličan kao i za učenice, naime, voditeljica je trebala navesti svoje zadovoljstvo fondom, njegove prednosti i nedostatke, način nabavljanja građe, postojanje digitalnih izvora, trebala je navesti ocjenu samog fonda, koliko se učenici i učitelji koriste knjižnicom, kakva je suradnja s nastavnicima i ravnateljem pri nabavi građe, te postoji li politika izgradnje fonda (Prilog 9). Razgovor je obavljen isto 17. veljače 2012. godine i trajao je 7 minuta i 23 sekunde.

8.4. Ograničenja

Što se tiče ograničenja, nije bilo velikih prepreka tijekom istraživanja. Jedino se može izdvojiti dosta starih knjiga u fondu na kojima nije postojao impresum ili je bio nečitljiv pa ih se nije moglo uključiti u istraživanje. Kao ograničenje može se navesti nedostatak moderatorovog iskustva u provođenju intervjua ili fokus grupe. Naime, tijekom razgovora s učenicama dvije su bile dominantnije pa mišljenje treće nije bilo dovoljno iskazano. Da je moderator bio iskusniji, vjerojatno bi prevladao ovu poteškoću ili su se možda trebali provesti individualni razgovori pa bi tako i rezultati bili bolji i opširniji. To je, zapravo i jedan od nedostataka fokus grupe, što se mišljenje jedne osobe može promijeniti pod utjecajem druge dominantnije osobe, netko ne može izreći svoje mišljenje jer je ili previše sramežljiv ili je pod utjecajem mišljenja ostalih sudionika.⁶⁶ Budući da je to bila mala fokus grupa informacija nije bilo dovoljno te su zato i razgovori kraći i šturiji.

8.5. Rezultati istraživanja

8.5.1. Rezultati popisivanja građe

⁶⁶ Tkalac Verčić, A.; Sinčić Ćorić, D.; Pološki Vokić, N. Priručnik za metodologiju istraživačkog rada. Zagreb: M.E.P. d.o.o., 2010. Str. 113.

Rezultati pokazuju kvantitativne podatke koji su se dobili analizom popisane građe. Da bi se dobilo te rezultate utvrdio se broj publikacija, zatim broj primjeraka tih publikacija, utvrdila se najfrekventnija godina, broj časopisa, te jezik koji prevladava u određenoj zbirci.

Učiteljska zbirka

Učiteljska zbirka se sastoji od publikacija koje učiteljima pomažu u njihovom radu; sastoji se od raznih priručnika koji idu uz udžbenike, od pedagoško-psihološke i metodičko-didaktičke literature, od raznih brošura, zbornika radova, časopisa, razne literature koja govori o ovisnostima, nasilju u školama i slično.

Monografska građa: 1210 naslova (1511 primjeraka)

Najfrekventnija godina: 2002.

Časopisa: 13 (svi hrvatski)

Zbornici radova: 2 (3 primjerka)

Najfrekventnija godina: 1980.

Conspectus oznaka za jezik: P HRV – primarno dominira jezik zemlje, malo je ili uopće nema građe na stranim jezicima

Conspectus indikator informacijske razine zbirke: 3 - Studijska ili nastavna informacijska razina - Zbirka na sistematiziran način pruža i održava znanje o predmetu, s nešto manje potencijala potrebnog za istraživački rad. Zbirka sadrži širok izbor građe koja podupire potrebe nastavnog osoblja u školskoj knjižnici.

Učenička zbirka

Učenička zbirka je kompleksnija i brojnija od učiteljske. Sastoji se od lektirne građe, djela iz književnosti koja nisu na popisu lektire, časopisa, referentne literature i multimedijske građe. Zbirka se uglavnom sastoji od sve potrebne literature koja jednom učeniku može zatrebati u njegovom radu, bilo to obaveznom ili izbornom.

Broj primjeraka u donjoj analizi se odnosi na različite izraze jednog djela.

Što se tiče lektirnih naslova, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa daje svaku školsku godinu prijedlog lektirnih naslova na temelju kojih nastavnici pojedine osnovne škole rade izbor

naslova koji će se čitati u toj školi. Velik čimbenik odabira je dakako i knjižnična zbirka. Tako imamo dva popisa obvezne lektire (Prilog 4), pa smo istražili i usporedili opremljenost knjižnice prema oba popisa.

Monografska građa: 1368 naslova (primjeraka 5115)

Lektire: 459 naslova

Primjeraka: 2214

Prosječni broj primjeraka: 4,8

Minimalni broj primjeraka: 1

Maksimalni broj primjeraka: 46

Najfrekventnija godina: 2001.

Jezik: hrvatski (255) 55% i srpskohrvatski (204) 45 %

Popis obvezne lektire prema Ministarstvu:

Obavezna lektira: 276 naslova

Knjižnica ima: 191 naslov (69%) (2214 primjeraka)

Prosječan broj primjeraka: 11,9

Popis obvezne lektire škole:

Obvezna lektira: 139

Knjižnica posjeduje: 139 (100%) (1917 primjeraka)

Prosječan broj primjeraka: 7

Djela iz književnosti koja nisu na popisu lektire: 909 naslova (2901 primjerak)

Prosječna godina: 1990.

Časopisi: 17

Jezik: hrvatski

Referentna građa: ukupno 77 naslova.

Od toga:

- Pravopis: 8
- Rječnik: 28

- Enciklopedija: 18
- Leksikon: 16
- Atlas: 7

Neknjižna građa: ukupno 103 jedinice

Od toga:

- Videokaseta: 61
- Audiokaseta: 8
- CD: 5
- DVD: 29

Conspectus oznaka za jezik: P HRV – primarno dominira jezik zemlje, malo je ili uopće nema građe na stranim jezicima

Conspectus indikator informacijske razine zbirke: 3 - Studijska ili nastavna informacijska razina - Zbirka na sistematiziran način pruža i održava znanje o predmetu, s nešto manje potencijala potrebnog za istraživački rad. Zbirka sadrži širok izbor građe koja podupire potrebe učenika svih uzrasta u školskoj knjižnici.

8.5.2. Analiza razgovora

Kako bi se ovo kvantitativno istraživanje upotpunilo, koristili smo i kvalitativne pokazatelje, što znači da su se vršili razgovori s učenicima škole kako bi dobili i njihovo viđenje knjižnice, te se obavio i razgovor s knjižničarkom kako bi opet uvidjeli njezino viđenje školske knjižnice. Razgovor se vršio s tri učenice, dvije iz šestog razreda i jednom iz osmog razreda. Učenice su označene s oznakama U1, U2, U3.

8.5.2.1. Analiza učeničkih odgovora

Prvo pitanje za učenice je glasilo jesu li zadovoljne fondom, odnosno knjigama koje knjižnica posjeduje. Učenice U1 i U2 su izjavile da su zadovoljne, a učenica U3 da je uglavnom zadovoljna. Drugo pitanje je glasilo što im se sviđa u knjižnici. Odgovorile su da im se sviđa što mogu koristiti enciklopedije i rječnike te što mogu čitati časopise. Treće pitanje je bilo što im se ne sviđa u knjižnici. Kao nedostatak su izdvojile radno vrijeme

knjižnice, jer ne stignu svi u prijepodnevnoj smjeni u knjižnicu pogotovo oni koji putuju (po koje autobus dođe u točno određeno vrijeme). Sljedeće pitanje je bilo što im još nedostaje u knjižnici, što bi voljele da se nabavi. Učenice su se izjasnile da bi voljele više računala, te više knjiga. Na podpitanje kojih knjiga lektirnih ili za slobodno čitanje navele su obje vrste, odnosno što se tiče lektire da ima više primjeraka nekog djela, jer nekad ne stignu svi pročitati lektiru zbog nedovoljnog broja knjiga, a što se tiče literature za slobodno čitanje voljele bi još knjiga za mlade poput Princezinih dnevnika, autorice Meg Cabot. Sljedeće pitanje se ticalo učestalosti dolaska u knjižnicu. Učenice uglavnom dolaze svaka dva tjedna, odnosno dva-tri puta mjesečno. Na pitanje gdje nabavljaju knjige ako ih u njihovoj knjižnici nema odgovorile su u Gradskoj i sveučilišnoj knjižnici. Sljedeće pitanje je bilo na koje još načine koriste knjižnicu, pa su učenice odgovorile da čitaju Guinnessovu knjigu rekorda (što se zapravo ubraja u redovne usluge knjižnice, međutim učenicama se to jako sviđjelo, pa su to onda izdvojile), neke časopise, da se u knjižnici održala radionica popravka starih knjiga, za Valentinovo je u knjižnici bila kutija u koju su stavljali pisma za svoje simpatije, a neki razredi imaju i nastavu u knjižnici.

8.5.2.2. Analiza odgovora knjižničarke

Prvo pitanje za knjižničarku je glasilo koliko je ona zadovoljna fondom te koje su mu prednosti i nedostaci. Knjižničarka je uglavnom zadovoljna fondom te ističe s obzirom na to kolikim financijskim sredstvima raspoložu, da je dosta zadovoljna. Ističe da u šestom mjesecu slijedi revizija fonda gdje će se otpisati zastarjele i oštećene knjige, pa će se na taj način dobiti jedan jako zadovoljavajući fond. Kao nedostatak ističe radno vrijeme knjižnice, a to je da knjižnica radi samo pola radnog vremena, a uz to se s obzirom na kompletno prebacivanje nastave u jutarnju smjenu pojavio manjak učionica, pa knjižnica služi i kao učionica, što dodatno smanjuje radno vrijeme. Također, kako su i učenice izjavile, ako određeni učenici ne stignu doći u određeno vrijeme u knjižnicu, za njih više ne postoji mogućnost dolaska jer knjižnica radi samo ujutro. Kao nedostatak još izdvaja manjak računala u učionici, te ne naplaćivanje zakasnine za knjige, jer se knjige onda drže više od dopuštenog vremena od dva tjedna. Zakasnina se u onovnoškolskim knjižnicama ne naplaćuje. Knjižničarka se tako nada, ako se poboljša financijska situacija onda će biti novaca za sve što je izjavila da još nedostaje u knjižnici. Drugo pitanje je glasilo kako nabavlja građu. Škola svake školske godine dobije određena financijska sredstva od Ministarstva, pa jedan dio tih sredstava knjižničarka koristi za nabavu građe. Građu najčešće

naručuje preko kataloga nakladnika kad su u tijeku popusti. Vodi se briga da se fond popunjava onime što još nedostaje što se tiče lektira, a što se tiče stručnog dijela obavezno se posavjetuje s učiteljima i oni joj kažu što im treba i što bi voljeli da knjižnica posjeduje. Na pitanje postoje li digitalni izvori u knjižnici, odgovara niječno. Sljedeće pitanje je bilo da procjeni i ocjeni fond, pa tako, na ljestvici od 1-5, knjižničarka fond ocjenjuje s vrlo dobrim. Na pitanje u kojem postotku knjižnicu koriste učenici, a u kojem nastavnici, knjižničarka ističe da ne može baš tako procijeniti, ali da se dosta koristi s obzirom na ograničenje radnog vremena. O suradnji s učiteljima, učenicima i ostalim osobljem, knjižničarka kaže da sa svima lijepo surađuje, učitelji i nastavnici izraze svoje želje na početku godine, pa se zatim dogovaraju o količini novaca kojom se raspolaže kako bi se vidjelo što je najpotrebnije i što se može nabaviti. Također u ovaj proces je uključen i ravnatelj i računovođa. S učenicima je suradnja odlična, jer su oni u knjižnici opušteni, rad u knjižnici vide kao oblik istraživačkog rada, imaju slobodan pristup policama i knjigama i sve im je u principu dostupno, te nema pritiska i rokova, koji uključuju obaveznu nastavu. To znači da učenici ne osjećaju pritisak u školskoj knjižnici jer se tamo ništa ne ocjenjuje te sve što rade, rade zato što žele, a ne zato što moraju jer im učitelji tako kažu.

9. Rasprava

Iz dobivenih odgovora učenika škole može se zaključiti da su uglavnom zadovoljni fondom školske knjižnice. Također, iz Standarda možemo zaključiti da su njihova mišljenja opravdana jer knjižnica ima i više nego dovoljno knjiga prema broju učenika. Lektirnih naslova također ima dovoljno, međutim problem kod lektire je namarnost učenika pri vraćanju iste. Kada učitelji na početku godine postave popis lektirnih naslova, učenici posjete knjižnicu, posude knjige i drže ih više od dva tjedna koliko je dozvoljeno držati knjigu. Tada se dogodi da neki drugi učenik treba istu knjigu, međutim ne može do nje, jer nije vraćena na vrijeme. Učenici onda misle da lektire nema dovoljno, a zapravo su krivi njihovi školski kolege. Preklapanje lektirnih naslova se sprječava tako da knjižničarka u dogovoru s učiteljima, dogovori da dva razreda imaju različite mjesečne lektire, pa tako svatko može posuditi onu knjigu koju ima za lektiru. Učenicima se u knjižnici sviđa što mogu doći i istraživati, na računalu, u raznim enciklopedijama koje knjižnica posjeduje i u raznovrsnim časopisima, kao npr. Drvo znanja, National Geographic i sličnim. Obzirom da knjižnica ima samo jedno računalo kojim se uglavnom služi knjižničarka, učenici ističu da je

potrebno još barem jedno kako bi mogli pretraživati internet, tražiti literaturu za seminare ili jednostavno istraživati. Učenici knjižnicu posjećuju uglavnom svaka dva tjedna. Ovdje možemo vidjeti obrazac dolaska u knjižnicu koji se odnosi na lektire, a to je svaka dva tjedna koliko im treba da pročitaju lektire, odnosno vrijeme za koje moraju vratiti knjigu u knjižnicu. Od nedostataka učenice ističu da žele još više knjiga za slobodno čitanje, npr. literature za mlade, te kao najveći nedostatak ističu radno vrijeme. Naime, knjižnica radi samo u jutarnjoj smjeni, te većinom ne radi cijelo prijepodne, pa tako ne stignu svi u knjižnicu. Također, u knjižnici se odvija i nastava nekih razreda, što opet zauzme i prostor i radno vrijeme knjižnice. Dok je u knjižnici nastava knjižničarka je u zbornici i obavlja tekuće poslove za predmet Hrvatski jezik koji također predaje.

Problem radnog vremena je trn u oku i knjižničarki koja sama ističe da je u ovakvim uvjetima jako teško raditi, a pogotovo kvalitetno. Zbog nedostatka vremena, a i kadra revizija nije odrađena već deset godina, pa je velik dio fonda zastario i ne koristi se. Slijedom toga police su pune pa nema mjesta ni za nove knjige. No kako je kupovina novih knjiga ograničena zbog ograničenih financijskih sredstava, problem smještaja, nažalost, čak i nije alarmantan. Knjižničarka je također vrlo zadovoljna fondom, jedino što ističe da uskoro slijedi revizija u kojoj će se izlučiti zastarjele i oštećene knjige pa će se onda konačno dobiti novi i svježiji fond knjiga. Što se tiče nabave građe knjižničarka se posavjetuje s učenicima i nastavnicima, te onda nabavlja ono što im je potrebno ili što sama zaključi da u fondu nedostaje. Vodi se katalogima nakladnika, te također provjerava gdje su popusti ili akcije te na njima znatno uštedi. S obzirom na situaciju s radnim vremenom, knjižničarka ističe da se fond dosta koristi, što od strane učenika, što nastavnika te da podjednako zalaze u knjižnicu i jedni i drugi. Zainteresiranost učenika za knjižnicu je velika, jer tu vlada opuštenu atmosferu, za razliku od obavezne nastave, nitko nikoga ne tjera na ono što ne želi raditi, učenici to više doživljavaju kao istraživački i kreativni rad te napokon u takvom okruženju i uživaju.

10. Zaključak

Knjižnice su, pored škola, najvažnije ustanove koje sudjeluju u indirektnom obrazovanju djece. Ne samo da utječu na školski uspjeh, već se djeca u njima uče drugoj vrsti odgovornosti, interakciji s novim vrstama medija, uče se istraživačkom radu te naposljetku uče se i postupati s tuđim vlasništvom. Osnovnoškolska knjižnica je prvi korak djeteta u nove svjetove koje otkriva sam, te je zato potrebno da bude što bolje opremljena i knjigama i

AV građom. Tako dolazimo do cilja ovog rada, koji je bio istražiti fond jedne školske knjižnice i vrednovati ga, te vidjeti koliko taj fond zadovoljava potrebe korisnika te knjižnice. Hipoteza rada bila je da knjižnični fond zadovoljava potrebe učenika i nastavnika, da ima dovoljno naslova i primjeraka i za jednu i za drugu skupinu korisnika (učenike i nastavnike) te da korisnici nemaju problema u pristupu građi. Prve dvije hipoteze su potvrđene, što znači da je fond knjižnice osnovne škole August Šenoa zadovoljavajući, da su obje skupine korisnika zadovoljne te da ima dovoljno knjiga i za jednu skupinu i za drugu. Treća hipoteza nije potvrđena, jer postoji veliki problem u pristupu građi, a to je radno vrijeme knjižnice. S obzirom da knjižnica radi samo pola radnog vremena, oni koji ne stignu u knjižnicu više nemaju kada doći. Osim toga, škola je prebacila svu nastavu u jutarnju smjenu, pa se opet pojavio problem nedostatka učionica. Slijedom toga, knjižnica je poslužila kao učionica, čime se opet smanjilo radno vrijeme. Ovo je veliki problem, jer čemu i najbolje opremljena knjižnica ako se njoj ne može pristupiti.

No, možemo reći da je, unatoč negativnoj kritici i zatečenom stanju u školskim knjižnicama koje se vidi na istraživanju provedenom 1999. godine, ova knjižnica vrlo dobro opremljena, da zadovoljava potrebe svojih korisnika, da u njoj vlada ugodna i poticajna atmosfera. Iz razgovora s učenicama, a kasnije i knjižničarkom, saznalo se da su učenici zadovoljni knjižnicom, da ima sve što im treba, a posebno pohvalno je što postoje knjige za čitanje u slobodno vrijeme. Što konačno odvaja knjižnicu od mjesta gdje se ide po lekturu te ju vodi prema mjestu gdje se provodi slobodno vrijeme, gdje se istražuje i druži s ostalim učenicima. U knjižnici se naravno odvijaju i brojne izvanškolske aktivnosti poput raznih radionica, izložbi, projekata te se također upoznaje i radi s novim medijima.

Istraživanje je pokazalo da se Conspectus metoda može upotrijebiti za vrednovanje školskih knjižnica, međutim s obzirom na samu kompleksnost metode, kao što smo već spomenuli, neki parametri su izostavljeni, poput definiranja predmetnih područja, a neki preoblikovani, poput indikatora dubine razine zbirke.

Unatoč povoljnoj ocjeni fonda ove knjižnice, mislimo da je potrebno trajno raditi na izgradnji fonda, ukoliko se želi postići visoka razina kvalitete usluge. Primjerice, potrebno je nabaviti još knjiga na stranim jezicima, još multimedije kao, npr. DVD-ova, CD-ova, a slijedom toga potrebno je i još jedno računalo samo za učenike. Na knjižničarčinom računalu je potreban računalni program za strojno čitljivo katalogiziranje kako bi se fond mogao uvesti i kako bi se vodila bolja evidencija pristiglih i otpisanih knjiga. Sve ove potrebne stvari imaju jedan zajednički nazivnik, a to su financijska sredstva. Knjižnica ne

dobiva i ne raspolaže ni jednom jedinom kunom za svoje potrebe. Upravo to je problem u našoj državi što ne postoji sustav financiranja školskih knjižnica. Ustanovi koja po prvi puta uvodi djecu u svijet knjiga i čitanja, ne bi se smjelo dogoditi da za nju ne postoji sustav financiranja i da se oslanja samo na povremene donacije. Nedopustivo je da samo ostavimo knjižnicama da se same snalaze, a svakodnevno slušamo o važnosti čitanja, o važnosti logičkog razmišljanja, o poticanju djece da čitaju i provode vrijeme ne na računalu već s knjigama. Mislimo da je potrebno da država odredi da Ministarstvo obrazovanja svake godine odvoji neku sumu koju će dati školskim knjižnicama, te da one onda raspolažu tim sredstvima kako im i za što treba.

Unatoč nedostatnim financijskim sredstvima analize su pokazale da je fond zadovoljavajući, što znači da se uz sposobnog knjižničara može razviti jako dobar fond i s nedostatkom sredstava. Upoređujući istraživanja navedena u uvodnom dijelu o školskim knjižnicama možemo zaključiti i da ovaj fond pozitivno utječe na školski uspjeh učenika. Učenici imaju svu literaturu potrebnu za nastavu pa čak još i dodatnu izbornu literaturu što im omogućava uspješno praćenje nastave i nastavnog programa. Što slijedom toga onda utječe i na njihov školski uspjeh.

Na kraju možemo zaključiti da situacija nije sjajna, ali se ipak pomiče na bolje i da uz sposobnog i voljnog knjižničara ima nade za školske knjižnice.

11. Literatura

1. Aparac-Jelušić, T. Izgradnja i upravljanje fondom školske knjižnice. Seminar za školske knjižničare PGŽ u organizaciji matične službe Rijeka i CSSU. Listopad, 2003. URL:
http://www.knjiznicari.hr/UDK02/index.php/Slika:Izgradnja_i_upravljanje_fondom_%C5%A1kolske_knji%C5%BEnice-Tatjana_Aparac-Jelu%C5%A1i%C4%87_.ppt#filehistory (2011-11-11)
2. Aparac-Jelušić, T.; Dragija, M. Pristup i metodologija istraživanja kvalitete zbirki u knjižnicama visokih učilišta. // Glasnik društva bibliotekara Split 7(2000), str. 162-188.
3. Balikova, M. UDC/DDC crosswalk developed by the Czech National Library for the purpose of collection assessment. Dewey translators meeting, IFLA. Milano, 2009.
4. Benedetto Beals, J. Assessing library collections using brief test methodology // Electronic Journal of Academic and Special Librarianship 7, 3(2006), str.1-7.
5. Blažeković, T. Biblioteka osnovne škole: priručnik za školske knjižničare. Zagreb: Društvo bibliotekara Hrvatske, 1969.
6. Bushing, M.C. The Evolution of conspectus practice in libraries : the beginnings and the present applications. URL:
<http://klement.nkp.cz/Caslin/caslin01/sbornik/conspectus.html> (2011-11-07)
7. Cech, Y. Kindles attract reluctant readers at CT elementary school, 20.11.2011. URL:
http://www.schoollibraryjournal.com/slj/home/893102-312/kindles_attract_reluctant_readers_at.html.csp (2012-01-14)
8. Clayton, P.; Gorman, G.E.; Managing information resources in libraries: collection management in theory and practice. London: Library Association Publishing, 2001. Str. 16-36. 73-101., 196-210., 160-181.
9. Credaro, A. Collection evaluation in school libraries. NSW Department of School Education, 1999. URL: http://www.warriorlibrarian.com/LIBRARY/coll_eval.html (2011-11-07)
10. Čelić-Tica, V; Zovko, M. Školske knjižnice danas: kritične točke školskog knjižničarstva. Zagreb: Ministarstvo prosvjete i športa: NSB, 2000.
11. Daigneault, A. Getting to know the collection // Book report 9, 2(1990), str. 1-3.

12. Evans, G. E.; Saponaro, M. Z. Developing library and information center collections. Westport ; London : Libraries Unlimited, 2005. Str. 82 – 94., 314-331.
13. Farmer, L. School library journal's spending survey: As the economy limps along and federal dollars dwindle, school librarians are turning into resourceful survivors, 01.03.2011. URL: http://www.schoollibraryjournal.com/slj/articles/surveys/889109-351/sljs_spending_survey_as_the.html.csp (2011-01-14)
14. Guidelines for a collection development policy using the Conspectus model. International Federation of Library Associations and Institutions, Section on Acquisition and Collection Development, 2001. URL: <http://archive.ifa.org/VII/s14/nd1/gcdp-e.pdf> (2011-11-07)
15. Guidelines for collection renewal in school library resource centres. // School libraries in Canada 21, 4(2002), str. 35-36.
16. Hofmann, H. School libraries: functions and conditions of success. URL: www.goethe.de/schoollibrary-conference (2011-11-27)
17. Internet library for librarians. URL: <http://www.itcompany.com/inforetriever> (2011-11-07)
18. Kovačević, D.; Lasić-Lazić, J.; Lovrinčević, J. Školska knjižnica-korak dalje. Zagreb: Filozofski fakultet, Zavod za informacijske studije Odsjeka za informacijske znanosti: Altagama, 2004.
19. Leščić, J.; Majstorović, Z. Conspectus model IFLA-e: prikaz načela i njihove primjene u praksi. 11. dani specijalnih i visokoškolskih knjižnica. Opatija, 01.-04.04. 2009. [Predavanje] URL: <http://www.hkdrustvo.hr/hr/skupovi/skup/142/> (2011-11-07)
20. Lonsdale, M. Impact of school libraries on student achievement: a review of the research. Victoria: Australian council for educational research, 2003.
21. Majstorović, Z. Razvoj zbirki u sveučilišnom knjižničnom sustavu primjenom Conspectus modela: Doktorska disertacija. Zagreb: Sveučilište u Zagrebu, 2009.
22. Majstorović, Z.; Ivić, K. Izgradnja zbirki u sveučilišnom knjižničnom sustavu: model. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 54, 3(2011), 43-67.
23. Smith, E. G. Texas school libraries: standards, resources, services and students' performance. Austin: Texas state library and archives commission, 2001.
24. Sridhar, M.S. Role of Conspectus in collection management and resource sharing. // Library science 34, 2(1997), str. 91-99.

25. Standard za školske knjižnice URL: <http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/272719.html> (2011-11-07)
26. Tadić, K. Rad u knjižnici. Opatija : Naklada Benja, 1994. Str. 19-46.
27. Tkalac Verčić, A.; Sinčić Ćorić, D.; Pološki Vokić, N. Priručnik za metodologiju istraživačkog rada. Zagreb: M.E.P. d.o.o., 2010.
28. UNESCO-v Manifest za školske knjižnice. URL: <http://archive.ifla.org/VII/s11/pubs/mani-hr.htm> (2011-11-07)
29. Whelan, D. L. LJ/SLJ ebook summit: more school libraries offer ebooks; increased demand, rise in circulation, 13.10.2011. URL: <http://www.thedigitalshift.com/2011/10/ebooks/ljslj-ebook-summit-more-school-libraries-offer-ebooks-increased-demand-rise-in-circulation/> (2012-01-20)

12. Prilozi

1. Prilog 1 – Indikator informacijske razine zbirke i kodovi jezika
2. Prilog 2 – Pokazatelj informacijske razine zbirke prema Hrvatskom Conspectus modelu
3. Prilog 3 – Znanstvena područja prema Hrvatskom Conspectus modelu
4. Prilog 4 – Popisi
 - a. Popis multimedije
 - b. Popis referentne literature
 - c. Popis učiteljske zbirke
 - d. Popis djela iz književnosti koja nisu na popisu lektire
5. Prilog 5 – Popis obvezne lektire prema Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa i prilagođen osnovnoj školi August Šenoa iz Osijeka
6. Prilog 6 – Preslike dozvola roditelja
7. Prilog 7 – Popis pitanja za učenike i popis pitanja za knjižničarku
8. Prilog 8 – Transkript razgovora s učenicama
9. Prilog 9 – Transkript razgovora s knjižničarkom

Prilog 1 - Indikatori informacijske razine zbirke

Indikatori informacijske razine zbirke označavaju se brojevima od 1 do 5:

- 0 – izvan djelokruga područja prikupljanja (out of scope)
- 1 – minimalna informacijska razina (minimal information level)
- 2 – osnovna informacijska razina (basic information level)
- 3 – studijska ili nastavna razina podrške (study or instructional support level)
- 4 – istraživačka razina (research level)
- 5 – sveobuhvatna razina (comprehensive level)

Kod jezika prema RLG (Research Library Group):

- E – dominira građa na engleskom jeziku; u zbirci ima malo ili uopće nema građe na stranim jezicima
- F – odabrana građa na stranom jeziku služi kao dodatak građi na engleskom jeziku
- W – građa u uporabi na svim jezicima
- Y – građa je prvenstveno na jednom stranom jeziku, fokus je na sakupljanju građe na jeziku područja

Kod jezika prema WLN (Western Library network):

- P – primarno dominira jezik zemlje – malo je ili uopće nema građe na stranim jezicima
- S – odabrana građa na drugom jeziku služi kao dodatak građi na primarnom jeziku
- W – zastupljen je širok izbor jezika
- X – građa je na jeziku koji je različit od primarnog jezika knjižnice i zemlje

Na kraju Smjernica nalazi se opširna bibliografija radova koji se odnose na izgradnju zbirke, posebno primjenom Conpectus modela.

Prilog 2 – Pokazatelji informacijske razine zbirke prema Hrvatskom Conspectus modelu

Definicije indikatora informacijske razine zbirke

Indikator 0=Izvan djelokruga (područja) (Out of Scope)

Informacijska razina izvan sakupljanja (područja).

U zbirci se namjerno ne sakuplja građa za pojedini predmet u bilo kojem formatu.

Indikator 1=Minimalna informacijska razina (Minimal Information Level)

Zbirka podupire minimalno istraživanje toga predmeta.

Minimalna informacijska razina građe koja podupire neujednačeno istraživanje određenog predmeta.

Indikator 2=Osnovna informacijska razina (Basic Information Level)

Zbirka ove informacijske razine zadovoljava korisnike kojima trebaju šire opće informacije o predmetu te studente početnih godina preddiplomskih stručnih studija i preddiplomskih sveučilišnih studija.

Indikator 3=Studijska ili nastavna informacijska razina (Study or Instructional Support Level)

Zbirka na sistematiziran način pruža i održava znanje o predmetu, s nešto manje potencijala potrebnog za istraživački rad. Zbirka sadrži širok izbor građe (opsežna zbirka općih monografskih i referentnih djela) koja podupire potrebe nastavnog osoblja visokih učilišta na fakultetu/sveučilištu (sveučilišna knjižnica), na preddiplomskim sveučilišnim i stručnim studijima, diplomskim sveučilišnim i stručnim studijima, te potrebe užih istraživanja nastavnog osoblja i studenata poslijediplomskih stručnih i znanstvenih studija.

Indikator 4=Istraživačka razina (Research Level)

Zbirka podržava u cijelosti, koliko je to moguće, poslijediplomska i samostalna istraživanja a raspolaze tekućim i retrospektivnim izvorima, zajedno s građom za povijesna istraživanja. Građa je u svim odgovarajućim formatima i na svim potrebnim jezicima, uključujući i originalne te efemerne materijale

Indikator 5=Sveobuhvatna razina (Comprehensive Level)

Cilj ove zbirke je iscrpnost.

Ovakva zbirka sadrži, koliko je to moguće, sva značajna djela zabilježenog znanja iz predmeta, na svim jezicima, koja postoje u tiskanom obliku i u neograničenom pristupu svim elektroničkim izvorima.

Indikatori jezičnog obuhvata HCM-a prilozi

P (Primary Language) = P HRV : prvotno prevladava jezik knjižnice i zemlje – hrvatski jezik prevladava

Pojašnjenje: građi se dodjeljuje oznaka ovoga jezičnog obuhvata ukoliko je više od polovice jedinica na prvom jeziku knjižnice i zemlje.

S (Selected other language) = S ENG : odabrana građa na engleskom jeziku

S GER : odabrana građa na njemačkom jeziku

S FRE : odabrana građa na francuskom jeziku itd.

Pojašnjenje: građi se dodjeljuje oznaka ovoga jezičnog obuhvata ukoliko je više od polovice jedinica na drugom jeziku pored prvog jezika knjižnice i zemlje.

W (Wide Selection of language represented) = W: zastupljen je širok izbor jezika

Pojašnjenje: građi se dodjeljuje oznaka ovoga jezičnog obuhvata ukoliko je manje od polovice jedinica na jeziku knjižnice i zemlje, a ostale jedinice su na različitim jezicima.

X (Material is Mainly in one Language other than the Primary Language of the Library and Country) = X (kod jezika): građa je uglavnom na jednom jeziku koji je različit od prvog jezika knjižnice i zemlje.

D (Dual Languages) = dvojni jezik ili dva prva jezika s malo ili ništa građe na drugim jezicima

Pojašnjenje: građi se dodjeljuje ovaj jezični obuhvat ukoliko je podjednak broj jedinica na prvom jeziku knjižnice i zemlje i na drugom jeziku.

Oznake jezika (za najčešće jezike): BOS = bosanski jezik; CZE = češki jezik; CRO = hrvatski jezik; ENG = engleski jezik; HUN = mađarski jezik; ITA = talijanski jezik; GER = njemački jezik; FRE = francuski jezik; MAC = makedonski jezik; POL = poljski jezik; POR = portugalski jezik; RUS = ruski jezik; SLV = slovenski jezik; SPA = španjolski jezik; SRP = srpski jezik

Prilog 3 – Znanstvena područja prema Hrvatskom Conspectus modelu

Područje	Prefiks za područje
ANTROPOLOGIJA (ANTHROPOLOGY)	ANT
BIOLOŠKE ZNANOSTI (BIOLOGICAL SCIENCES)	BIO
FILOZOFIJA I RELIGIJA (PHILOSOPHY & RELIGION)	PHR
FIZIKA (PHYSICAL SCIENCES)	PHY
GEOGRAFIJA I ZNANOST O ZEMLJI (GEOGRAPHY & EARTH SCIENCE)	GEO
GLAZBA (MUSIC)	MUS
INŽENJERSTVO I TEHNOLOGIJA (ENGINEERING & TECHNOLOGY)	ENG
IZVEDBENE UMJETNOSTI (PERFORMING ARTS)	PER
JEZIK, LINGVISTIKA I KNJIŽEVNOST (LANGUAGE, LINGUISTICS & LITERATURE)	LLL
KEMIJA (CHEMISTRY)	CHE
KNJIŽNIČNA ZNANOST (LIBRARY SCIENCE)	LIS
MATEMATIKA (MATHEMATICS)	MAT
MEDICINA (MEDICINE)	MED
OBRAZOVANJE (EDUCATION)	EDU
POLITIČKA ZNANOST (POLITICAL SCIENCE)	POL
POLJOPRIVREDA (AGRICULTURE)	AGR
POSLOVANJE I EKONOMIJA (BUSINESS & ECONOMICS)	ECO
POVIJEST I POMOĆNE POVIJESNE ZNANOSTI (HISTORY & AUXILIARY SCIENCES)	HIS
PRAVO (LAW)	LAW
PSIHOLOGIJA (PSYCHOLOGY)	PSY
RAČUNALNA ZNANOST (COMPUTER SCIENCE)	COM
SOCIOLOGIJA (SOCIOLOGY)	SOC
TJELESNO OBRAZOVANJE I REKREACIJA (PHYSICAL EDUCATION & RECREATION)	PHE
UMJETNOST I ARHITEKTURA (ART & ARCHITECTURE)	ART

Prilog 4 - Popisi

a) Popis multimedije

PREZIME, IME	NASLOV	MJESTO	NAKLADNIK	GODINA	OBLIK	KOM ADA	SI RA
scenarij i režija Jurica Šimunković	Tama u vremenu	Zagreb	Hrvatsko društvo političkih zatvorenika	1995.	videokaseta		3
Runjanin, J., Mihanović, A., Gotovac, J.	Hrvatska državna himna	Zagreb	Croatia records	1993.	audiokaseta	2	78
Lekić, I.; Lekić, Renata	Cvrčak 3	Staro Petrovo selo	vlastita naklada		audiokaseta		M(0
po romanu Charlesa Dickensa	Oliver Twist	Zagreb	Orlando film	1992.	videokaseta		O(0
po romanu Marka Twaina	Velike avanture Toma Sawyera	Zagreb	Orlando film	1992.	videokaseta		D(0
Brlić-Mažuranić, Ivana	Priče iz davnine	Zagreb	HB ton	1997.	audiokaseta		D(0
po romanu Rudyarda Kiplinga	Knjiga o džungli	Zagreb	Orlando film	1995.	videokaseta		D(0
izvršni producent Tom Stacey	20000 milja pod morem	Zagreb	Orlando film	1992.	videokaseta		O(0
	Problemi ovisnosti o alkoholu	Zagreb	Skala	1997.	videokaseta		36
scenarij Jelena Brošak-Marjanović	Povijest hrvatske zastave i himne	Zagreb	Hrvatska televizija, Zagreb film		videokaseta		784
	Energija za buduće naraštaje	Zagreb	Hrvatska elektroprivreda		videokaseta		62
	Ugljen gorivo za budućnost	Zagreb	Hrvatska elektroprivreda		videokaseta		60
	Energetska rješenja za sadašnjicu	Zagreb	Hrvatska elektroprivreda		videokaseta		6
scenarij dr. Ante Peterlić i Zlatko Sudović	Otkriće i razvoj filma	Zagreb	Hrvatska televizija, Zagreb film		videokaseta		79
izvršni producent Michael Levett, tom Stacey	Alisa i čarobno ogledalo	Zagreb	Orlando film	1992.	videokaseta	2	D(0
	Fotosinteza	zagreb	FWU	1995.	videokaseta		58
	Efekt staklenika	Zagreb	FWU	1995.	videokaseta		55

	Dječja enciklopedija- A-E	Zagreb	Oxford University Press / Skala	1993.	videokaseta		031
	E-K	Zagreb	Oxford University Press / Skala	1993.	videokaseta		031
	K-O	Zagreb	Oxford University Press / Skala	1993.	videokaseta		031
	S-V	Zagreb	Oxford University Press / Skala	1993.	videokaseta	2	031
	V-Ž	Zagreb	Oxford University Press / Skala	1993.	videokaseta	2	031
	O-S	Zagreb	Oxford University Press / Skala	1993.	videokaseta		031
	Poštujte naše znakove	Zagreb	Croatia film	1998.	videokaseta		6
	Poštujte naše znakove	Zagreb	Croatia film	1998.	audiokaseta		6
redatelj Radovan Marčić	Ivan Kušan: Koko u Parizu	Zagreb	MBA		audiokaseta		D(0
režija Boris Slanina	Pinokio	Zagreb	MBA		audiokaseta		D(0
Sigsgaard, J.	Pale sam na svijetu	Zagreb	Hrvatska televizija, Zagreb film		videokaseta	2	M(
prema priči Vladimira Nazora	Bijeli jelen	Zagreb	Hrvatska televizija, Zagreb film		videokaseta	2	D(0
urednica Dunja Merkler	Slušamo i izgovaramo hrvatski-zvučna vježbenica (tkstove interpretira Zlatko Crnković)	Zagreb	Školska knjiga	2000.	CD		035
autor teksta prof.dr.sc.Predrag Zarevski, tekst čita Franjo Kuhar	Postizanje opuštenosti tehnikom progresivne relaksacije mišića	Jastrebarsko	Naklada Slap	1998.	audiokaseta		61

	Ustanite sada za ljudska prava	Osijek	Veleposlanstvo lokalne demokracije		videokaseta		34
	Vukovar na kraju 2000. (snimljeno s tv)			2000.	videokaseta		35
scenarij Berislav Brajković	Šuma Striborova	Zagreb	Hrvatska televizija Zagreb film		videokaseta		D(0
scenarij dr. Dubravka Težak i Mate Lovrić	H.C. Andersen: Bajke	Zagreb	Hrvatska televizija, Zagreb film		videokaseta		D(0
scenarij Berislav Brajković	Bajka o ribaru i ribici	Zagreb	Hrvatska televizija, Zagreb film		videokaseta		D(0
OzonAction Programme (Program za ozon)	Svatko može učiniti nešto za spas Ozonskog omotača	Zagreb	Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva		videokaseta		5
scenarij V.Mimica i V.Tadej / scenarij Zlatko Grgić	Kauboj Jimmy; Posjet iz svemira	Zagreb	Hrvatska televizija, Zagreb film		videokaseta		M(0
scenarij Aleksandar Marks/ scenarij Dušan Vukotić i Ivo Vrbanić	Kravar Marko; Svi crteži grada	Zagreb	Hrvatska televizija, Zagreb film		videokaseta		D(0
scenarij i režija Dušan Vukotić	Piccolo	Zagreb	Hrvatska televizija, Zagreb film		videokaseta		D(0
scenarij i režija Dušan Vukotić	Krava na Mjesecu; Mrav dobra srca	Zagreb	Hrvatska televizija, Zagreb film		videokaseta		M(0
	Kratki filmovi Charlie Chaplina 1.dio (Skitnica, Šef odjela u robnoj kući, Rolanie, Njegov novi posao)	Zagreb	Hrvatska televizija, Zagreb film		videokaseta		79

	Kratki filmovi Charlie Chaplina 2. dio (Imigrant, Avanturist, Žena, Ispod šanka, Kako je Charlie postao mornar)	Zagreb	Hrvatska televizija, Zagreb film		videokaseta		79
	Kratki filmovi Charlie Chaplina 3. dio (Šampion, Plin za smijanje, Nož u kazalištu, Mirna ulica, U parku, Glazbena skitnica)	Zagreb	Hrvatska televizija, Zagreb film		videokaseta		79
scenarij i režija Ante Babaja	Pravda-hrv. Igrani film	Zagreb	Hrvatska televizija, Zagreb film		videokaseta		79
scenarij i režija Obrad Gluščević	Vuk	Zagreb	Hrvatska televizija, Zora film		videokaseta		79
režija Branko Schmidt	Đuka Begović	Zagreb	Hrvatska televizija, Zagreb film		videokaseta		0(0
	Livadna smeđa žaba - terženica	Zagreb	FWU		videokaseta		50
scenarij Ivo Bralić i režija Josip Gobac	Park prirode - Velebit	Zagreb	Filmoteka 16		videokaseta		50
scenarij Ivo Bralić i režija Josip Gobac	Parkovi prirode	Zagreb	Filmoteka 16		videokaseta		50
scenarij Ivan Bralić i režija Zlatko Sudović	Nacionalni parkovi Hrvatske	Zagreb	Filmoteka 16		videokaseta		50
scenarij Ivo Bralić i režija Josip Gobac	Park prirode-Medvednica	Zagreb	Filmoteka 16		videokaseta		50
scenarij dr. Vicko Pavičić / doc.dr. Nevenka Krkač	Život u kapi vode, žarnjaci, mekušci	Zagreb	Hrvatska televizija,		videokaseta		50
	Kolanje vode u biljci	Zagreb	FWU		videokaseta		58
scenarij i režija Dragutin Vunak / scenarij dr. Ivo de Zan i režija Ljiljana Jojić	Vjesnici proljeća, listopadna šuma	Zagreb	Filmoteka 16		videokaseta		58

	Kako zimi žive životinje	Zagreb	FWU		videokaseta		59
scenarij dr.Radovan Kranjčev i režija Srećko Vegan	Mali svijet livade	Zagreb	Hrvatska televizija, Zagreb film		videokaseta		582
	Come and see London	Zagreb	FWU		videokaseta		410
scenarij dr. Ljubo Boban	Banovina Hrvatska	Zagreb	Hrvatska televizija, Zagreb film		videokaseta		92
	Weimarska Republika i Versajski ugovor	Zagreb	FWU		videokaseta		92
	Luko Paljetak	Zagreb	Hrvatska televizija, Zagreb film		videokaseta		0
scenarij dr.Boris Senker	Glumac i uloga	Zagreb	Hrvatska televizija, Zagreb film		videokaseta		79
scenarij dr.Boris Senker	Šetnja kazalištem I i II	Zagreb	Hrvatska televizija, Zagreb film		videokaseta		7
scenarij dr.Boris Senker	Na pozornici i iza nje	Zagreb	Hrvatska televizija, Zagreb film		videokaseta		7
scenarij Ivo Vrbanić	Vode Imotske krajine	Zagreb	Hrvatska televizija, Zagreb film		videokaseta		540
OzonAction Programme (Program za ozon)	OZZY OZONE-crtani film	Zagreb	Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva		videokaseta		5
	Nasilje u školi	Zagreb	FWU		audiokaseta		37.0
	Edukacijski program o štetnosti droga		Hrvatsko društvo farmakologa		CD		36
scenarij i režija Miroslav Sikavica	Kako miriše nebo	Zagreb	Akademija dramske umjetnosti	2003.	DVD		00

	Asterix i Obelix protiv Cezara	Zagreb	BLITZ film i video produkcija	2005.	DVD		D(O
	Biblija-Ester	Zagreb	Orlando film / Večernji list	2001.	DVD		2
	Biblija-Samson I	Zagreb	Orlando film / Večernji list	2001.	DVD		2
	Biblija-Jakov	Zagreb	Orlando film / Večernji list	2001.	DVD		2
	Biblija-Jeremija	Zagreb	Orlando film / Večernji list	2001.	DVD		2
	Biblija-apokalipsa	Zagreb	Orlando film / Večernji list	2001.	DVD		2
	Biblija-Postanak	Zagreb	Orlando film / Večernji list	2001.	DVD		2
	Biblija-Isus I	Zagreb	Orlando film / Večernji list	2001.	DVD		2
	Biblija-Isus II	Zagreb	Orlando film / Večernji list	2001.	DVD		2
	Biblija-Josip I	Zagreb	Orlando film / Večernji list	2001.	DVD		2
	Biblija-Josip II	Zagreb	Orlando film / Večernji list	2001.	DVD		2
	Biblija-Pavao I	Zagreb	Orlando film / Večernji list	2001.	DVD		2
	Biblija-Pavao II	Zagreb	Orlando film / Večernji list	2001.	DVD		2
	Biblija-Mojsije I	Zagreb	Orlando film / Večernji list	2001.	DVD		2
	Biblija-Mojsije II	Zagreb	Orlando film / Večernji list	2001.	DVD		2
	Biblija-David I	Zagreb	Orlando film / Večernji list	2001.	DVD		2
	Biblija-David II	Zagreb	Orlando film / Večernji list	2001.	DVD		2
	Biblija-Salamon I	Zagreb	Orlando film / Večernji list	2001.	DVD		2
	Biblija-Salamon II	Zagreb	Orlando film / Večernji list	2001.	DVD		2
	Biblija-Abraham I	Zagreb	Orlando film / Večernji list	2001.	DVD		2

	Biblija-Abraham II	Zagreb	Orlando film / Večernji list	2001.	DVD		2
	Biblija-Samson II	Zagreb	Orlando film / Večernji list	2001.	DVD		2
	Prvi u ratu, prvi u miru	zagreb	Udruga specijalne policije iz Domovinskog rata	2006.	DVD	2	3
	Europa u 12 lekcija	Zagreb	Delegacija Europske komisije u RH		CD		061
	Ante Bruno Bušić	Zagreb	Hrvatska radiotelevizija	1999.	videokaseta		3
scenarij i režija Ivona Savić	Muzej Mimara	Zagreb	Školska knjiga	2008.	CD		0
Antonin Dvorak	Biblijske pjesme	Zagreb	Hum naklada	2008.	CD		2
režija Obrad Gluščević	Vuk samotnjak	Zagreb	Jadran film Zagreb	Film 1972. / DVD 2008.	DVD		M(0
režija Ante Babaja	Breza	Zagreb	Jadran film Zagreb	Film 1967. / DVD 2008.	DVD		O(0
redatelj Eduard Galić	Vukovar 1991.	Vukovar	MissArt	2007.	DVD	4	3
scenarij Marta Mekovec De Carvalho i režija Krešimir Lendić	Voda 1. dio	Osijek	Vodovod Osijek	2010.	DVD		540
scenarij Dario Topić	Škola u prirodi	Osijek	OK PRO		DVD		371
scenarij i režija Branko Hrpka	Put do škole	Osijek	Društvo pedagoga tehničke kulture Osijek		videokaseta		37
Mario Romulić	Osječka razglednica	Osijek	Turistička zajednica grada Osijeka	1995.	videokaseta		379

b) Popis referentne literature

PREZIME, IME PISCA (prvog urednika)	NASLOV	MJESTO IZDAV ANJA	IZDAVA Č	GODIN A	SIGNAT URA	UDK	JEZI K	P
Anić, Vladimir	Pravopisni priručnik hrvatskoga ili srpskoga jezika	Zagreb	Liber	1986.	ANI / p	801.1		
Babić, Stjepan	Hrvatski pravopis	Zagreb	Školska knjiga	1996.	BAB / h	801.1		
Babić, Stjepan	Hrvatski školski pravopis	Zagreb	Školska knjiga	2005.	BAB / h	811.163		
Babić, Stjepan	Hrvatski školski pravopis	Zagreb	Školska knjiga	2009.	BAB / h	801.1		
Čubrić, Martina	Praktični školski pravopis	Zagreb	Školska knjiga	2003.	ČUB / p	801.1		
Čubrić, Martina	Praktični školski pravopis	Zagreb	Školska knjiga	2004.	ČUB / p	801.1		
Matković, Maja	Pravopis i gramatika stihom i slikom	Zagreb	Naklada Haid	2006.	MAT / p	372.851		
	Hrvatski pravopis	zagreb	Školska knjiga	1994.	HRV	801.1		
Anić, Vladimir	Rječnik hrvatskoga jezika	Zagreb	Libar	1991.	ANI / r	801.3		
Anić, Vladimir	Rječnik hrvatskog jezika	Zagreb	Školska knjiga	2000.	ANI / t	811.163.42		
Anić, Vladimir	Rječnik stranih riječi	Zagreb	Novi Liber	2000.	ANI / r	801.3		
Blažanović, Stjepan	Rječnik hrvatskog književnog nazivlja	Zagreb	Rački	1997.	BLA / r	82(03)		
Brodnjak, Vladimir	Rječnik razlika	Zagreb	Školske novine	1992.	BRO / r	801.3		
Brodnjak, Vladimir	Razlikovni rječnik	Zagreb	Školske novine	1998.	BRO / r	801.3		
Bujas, Željko	Veliki hrvatsko-engleski rječnik	Zagreb	Globus	2001.	BUJ / v	811.163.42=111		
Filipović, Marijan	Rječnik stranih riječi	Čakovec	Zrinski	1980.	FIL / r	801.3		
Filipović, Rudolf	Enlesko-hrvatski rječnik	Zagreb	Školska knjiga	1998.	FIL / e	801.3=20		
Gusić, Ivica	Matematički rječnik	Zagreb	Element	1995.	GUS / m	51(038)		
Jakić, Blanka	Hrvatsko-njemački rječnik	Zagreb	Školska knjiga	1999.	JAK/h	811.163.42(038)=112.2		
Kiš, Miroslav	Englesko-hrvatski informatički rječnik s računalnim nazivljem	Zagreb	Školska knjiga	1993.	KIŠ / e	801.3=20		
Kiš, Miroslav	Školski informatički rječnik	Zagreb	Naklada Ljevak	2003.	KIŠ / š	681.3(038)		
Klaić, Bratoljub	Veliki rječnik	Zagreb	Zora	1968.	KLA / r	801.3		

	stranih riječi							
Klaić, Bratoljub	Rječnik stranih riječi	Zagreb	Nakladni zavod Matice Hrvatske	1990.	KLA / r	801.3		
Ladan, Tomislav	Njemačko-hrvatski i hrvatsko-njemački	Zagreb	ABC naklada	1998.	LAD / nj	808.62(038)=30		
Lončarić, M.; Bičanić, Ante	Hrvatski školski rječnik	Zagreb	Profil	1998.	LON / h	801.3		
Matešić, Josip	Frazeološki rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika	Zagreb	Školska knjiga	1982.	MAT / t	801.3		
Panian, Željko	Informatički enciklopedijski rječnik	Zagreb	Europapress holding	2005.	PAN / i	004		
Tanocki, Franjo	Rječnik rodbinskih naziva	Osijek	Božidar Maslarić	1986	TAN / r	801.3		
Thompson, Anthony	Rječnik bibliotekarskih stručnih izraza	Zagreb	Školska knjiga	1965.	THO / r	02(03)		
Uroić, Marija	Njemačko-hrvatski rječnik	Zagreb	Školska knjiga	1994.	URO / nj	801.323.2=30=862		
	Rječnik biblijske teologije	Zagreb	Kršćanska sadašnjost	1993.	RJE	22(03)		
	Rječnik hrvatskosrpskog jezika A-F	Zagreb, Novi Sad	Matica Hrvatska	1967.	RJE	801.3		
	Rječnik hrvatskosrpskog jezika G-K	Zagreb, Novi Sad	Matica Hrvatska	1967.	RJE	801.3		
	Rječnik hrvatskog jezika	Zagreb	LZ Miroslav Krleža	2000.	RJE	811.163.42		
	Oxford Essentialn Dictionary	New York		2001.	OXF	802.0	engleski	
Posavi, Marijan	Enciklopedija hrvatskih domaćih životinja	Varaždin	Katarina Zrinski	2003.	POS / e	636(03)		
	Pedagoška enciklopedija II.	Novi Sad		1989.	PED	37(03)		
	Pedagoška enciklopedija I.	Novi Sad		1989.	PED	37(03)		
	Velika ilustrirana dječja enciklopedija	Zagreb	Mozaik knjiga	1994.	VEL	030		
	Opća enciklopedija A-Bzn	Zagreb	JLZ Miroslav Krleža	1977.	O	03		
	Opća enciklopedija C-Fob	Zagreb	JLZ Miroslav Krleža	1977.	O	03		
	Opća enciklopedija Foc-Juv	Zagreb	JLZ Miroslav Krleža	1977.	O	03		

	Opća enciklopedija Jz-Kzy	Zagreb	JLZ Miroslav Krleža	1978.	O	03		
	Opća enciklopedija L-Nigh	Zagreb	JLZ Miroslav Krleža	1979.	O	03		
	Opća enciklopedija Nih-Ras	Zagreb	JLZ Miroslav Krleža	1980.	O	03		
	Opća enciklopedija Raš-Szy	Zagreb	JLZ Miroslav Krleža	1981.	O	03		
	Opća enciklopedija Š-Žva	Zagreb	JLZ Miroslav Krleža	1982.	O	03		
	Opća enciklopedija-dopunski svezak A-Ž	Zagreb	JLZ Miroslav Krleža	1988.	O	03		
	Dječja enciklopedija svijeta	Zagreb	V.B.Z.	1997.	DJE	030.3		
	Hrvatska enciklopedija A-Bd	Zagreb	LZ Miroslav Krleža	1999.	HRV	030		
	Hrvatska enciklopedija Be-Da	Zagreb	LZ Miroslav Krleža	2000.	HRV	030		
	Filmska enciklopedija A-K	Zagreb	JLZ Miroslav Krleža	1986.	FIL	791.43(03)		
	Filmska enciklopedija L-Ž	Zagreb	JLZ Miroslav Krleža	1990.	FIL	791.43(03)		
	Muzička enciklopedija 1 A-Goz	Zagreb	JLZ Miroslav Krleža	1971.	MUZ	78(03)		
	Muzička enciklopedija 2 Gr-Op	Zagreb	JLZ Miroslav Krleža	1974.	MUZ	78(03)		
	Muzička enciklopedija 3 Or-Ž	Zagreb	JLZ Miroslav Krleža	1977.	MUZ	78(03)		
	Ilustrirana enciklopedija životinja	Zagreb	ABC naklada	2001.	ILU	59(03)		
	Zemlja-velika ilustrirana enciklopedija	Zagreb	Mozaik knjiga	2006.	ZEM	03		
	Hrvatski enciklopedijski rječnici A-Bez	Zagreb	Novi Liber	2004.	HRV	801.3		
	Hrvatski enciklopedijski rječnici Bež-Dog	Zagreb	Novi Liber	2004.	HRV	801.3		
	Hrvatski enciklopedijski rječnici Doh-Gra	Zagreb	Novi Liber	2004.	HRV	801.3		

	Hrvatski enciklopedijski rječnici Gra-J	Zagreb	Novi Liber	2004.	HRV	801.3		
	Hrvatski enciklopedijski rječnici K-Ln	Zagreb	Novi Liber	2004.	HRV	801.3		
	Hrvatski enciklopedijski rječnici Lo-Ner	Zagreb	Novi Liber	2004.	HRV	801.3		
	Hrvatski enciklopedijski rječnici Nes-Per	Zagreb	Novi Liber	2004.	HRV	801.3		
	Hrvatski enciklopedijski rječnici Pes-Pro	Zagreb	Novi Liber	2004.	HRV	801.3		
	Hrvatski enciklopedijski rječnici Pro-Silj	Zagreb	Novi Liber	2004.	HRV	801.3		
	Hrvatski enciklopedijski rječnici Sim-Tap	Zagreb	Novi Liber	2004.	HRV	801.3		
	Hrvatski enciklopedijski rječnici Tar-Viš	Zagreb	Novi Liber	2004.	HRV	801.3		
	Hrvatski enciklopedijski rječnici Vit-Z	Zagreb	Novi Liber	2004.	HRV	801.3		
	Suvremena ilustrirana enciklopedija	Zagreb	Mozaik knjiga	2006.	SUV	03		
	Čovjek-velika ilustrirana enciklopedija	Zagreb	Mozaik knjiga	2007.	ČOV	03		
	Enciklopedija klasične glazbe i glazbala	Zagreb	Znanje	2007.	ENC	(03)78		
	Povijest-velika ilustrirana enciklopedija	Zagreb	V.B.Z.	2009.	POV	03		
Berger, Rupert	Mali liturgijski leksikon	Zagreb	Kršćanska sadašnjost	1993.	BER / m	264(03)		
Curić, Zoran	Školski geografski leksikon	Zagreb	Hrvatsko geografsko društvo	1999.	CUR / š	91(03)		
Čubelić, Tvrtko	Književni leksikon	Zagreb		1972.	ČUB / k	03		
Grlić, Ljubiša	Mali kemijski leksikon	Zagreb	Naprijed	1988.	GRL / m	54(03)		
Habdija, Ivan	Biološki leksikon	Split	Znanje	2000.	HAB / b	57(03)		
Jakobović, Zvonimir	Leksikon mjernih jedinica	Zagreb	Školska knjiga	1981.	JAK / l	53.08		
Mijatović, Antun	Leksikon temeljnih pedagoških	Zagreb	Edip	2000.	MIJ / l	37(03)		
Nemec, Krešimir	Leksikon hrvatskih pisaca	Zagreb	Školska knjiga	2000.	NEM / l	821.163(03)		

Pranjić, Marko	Religijsko-pedagoško katehetski leksikon	Zagreb	Katehetski salezijanski centar	1991.	PRA / r	268(03)		
	Biblijski leksikon	Zagreb	Kršćanska sadašnjost	1972.	BIB	22(03)		
	Enciklopedijski leksikon	Beograd		1972.	ENC	03		
	Književni leksikon	Zagreb		1968.	KNJI	03		
	Mali ekonomski leksikon	Beograd		1977.	MAL	33(03)		
	Hrvatski leksikon	Zagreb	Leksikon	1996.	HRV	030.1		
	Hrvatski opći leksikon	Zagreb	LZ Miroslav Krleža	1996.	HRV	030		
	Leksikon stranih pisaca	Zagreb	Školska knjiga	2001.	LEK	821-05		
	Leksikon hrvatskih pisaca	Zagreb	Školska knjiga	2000.	LEK	821.163		
Filipčić, Anita	Školski atlas RH	Zagreb	Znanje	2000.	FIL / š	912.44		
Grant, Neil	Otkrivanje svijeta (slikovni atlas)	Zagreb	Mozaik knjiga	1995.	GRA / o	91(038)		
Mihaldinec, Martin	Dječji atlas prirode	Zagreb	ABC naklada	1998.	MI / d	58(497.5)		
Tomašević, Nives	Zemljopisni školski atlas	Zagreb	Naklada Ljevak	2000.		912.44		
	Zemljopisni atlas....	Zagreb	Školska knjiga	1992.	ZEM	91		
	Veliki atlas svijeta	Ljubljana	Mladinska knjiga	1974.	VEL	91		
	Atlas svijeta 2000.	Zagreb	Mozaik knjiga	1998.	ATL	912		
	Enciklopedijski atlas	Zagreb		2006.	ENC	(03)591.5		
	Guinness world records	Zagreb	Algoritam	2004.	GIU	088		

c) Popis učiteljske zbirke

PREZIME, IME PISCA (prvog urednika)	NASLOV	MJESTO IZDAVA NJA	IZDAVAČ	GODIN A	PRIMJ ERAK A	SIGN ATURA
Kovačević, Ljiljana; Žugaj, Ivan	Kemijski elementi: leksikonski priručnik	Zagreb	Media Sci.	1996.	1	KOV /
Findak	Metodika tjelesne i zdravstvene kulture: priručnik za nastavnike razredne nastave	Zagreb	Školska knjiga	1992.	1	FIN /
Banovec, Tomaž	Topografski priručnik	Ljubljana	Mladinska knjiga	1983.	1	BAN /
Blažeković, Dorica	Priručnik za skraćeni kataložni zapis	Zagreb	Hrvatsko bibliotekarsko društvo	1988.	2	BLA /
Bouillet, Dejana	Priručnik za nositelje produženog stručnog tretmana u osnovnim i srednjim školama	Zagreb	Ministarstvo znanosti obrazovanja i športa	2008.	1	BOU /
Carević, Milan	Tehnički priručnik za zaštitu od požara	Zagreb	Grafo- Amadeus	1997.	1	CAR /
Cindrić, Mijo	Priručnik za stručni ispit učitelja i stručnih suradnika u osnovnoj školi	Zagreb	Znamen	1994.	1	CIN /
Diklić, Zvonimir	Jezik izražavanja i stvaranja (priručnik za nastavnike, VI.r)	zagreb	Školska knjiga	1987.	1	DIK /
Guberina-Abramović, Daniela	Priručnik za rad s učenicima s posebnim potrebama	Zagreb	Školska knjiga	2004.	2	GUB /
Marušić, Jadranka	Priručnik za stručni ispit	Zagreb	Zavod za školstvo	2006.	1	MAR /
Nikolić, Tom	Herbarijski priručnik	Zagreb	Školska knjiga	1996.	1	NIK /
Uzelac, Mirjana	Priručnik za djelatnike u osnovnoškolskom odgoju	Zagreb	Fakultet za defektologiju	1995.	1	UZE /
Verona, Eva	Pravilnik i priručnik za izradu abecednih kataloga	Zagreb	Hrvatsko bibliotekarsko društvo	1986.	1	VER /
Vilić-Kolobarić, Ksenija	Priručnik za pedagoške radionice	Đakovo	Tempo	2002.	2	VIL /
Bezić, Krešimir	Metodika nastave prirode i društva	Zagreb	Školska knjiga	1973.	1	BEZ /
Bognar, Ladislav	Metodika odgojno- obrazovnog rada	Osijek	Zavod za unapređivanje odgoja i obrazovanja	1990.	1	BOG /
De Zan, Ivan	Metodika nastave prirode i društva	Zagreb	Školska knjiga	1999.	1	DEZ /
Filipović, Franjo	Metodika nastave fizike u osnovnoj školi	Zagreb	Pedagoško- književni zbor	1968.	3	FIL /
Filipović, Franjo	Metodika nastave fizike u osnovnoj školi	Zagreb	Pedagoško- književni zbor	1965.	1	FIL /

Kovačević, Manja	Metodičko književna motrišta	Zagreb	Školske novine	1997.	1	KOV /
Markovac, Josip	Metodika početne nastave matematika	Zagreb	Školska knjiga	1992.	1	MAR /
Marušić, Sveto	Metode i tehnike profesionalne orijentacije	Zagreb	Školska knjiga	1974.	1	MAR /
Matas, Mate	Metodika nastave geografije	Zagreb	Hrvatsko geografsko društvo	1996.	1	MAT /
Mattes, Wolfgang	Nastavne metode	Zagreb	Naklada Ljevak	2007.	1	MAT /
Mosković, Vera	Metodika nastave stranih jezika	zagreb	Pedagoško-književni zbor	1960.	1	MOS /
Novak, Julije	Metodika perspektivnog crtanja	Zagreb	Školska knjiga	1954.	1	NOV /
Pavleković, Margita	Metodika nastave matematike	Zagreb	Element	1999.	2	PAV /
Pletenac, Vladimir	Osnove metodike nastave prirode i društva	Zagreb	Školska knjiga	1991.	1	PLE /
Rosandić, Dragutin	Metodičke osnove suvremene nastave hrvatskog ili srpskog jezika i književnosti u srednjoj školi	Zagreb	Školska knjiga	1973.	3	ROS /
Rosandić, Dragutin	Metodske upute za obrađivanje domaćeg štiva	zagreb	Školska knjiga	1965.	1	ROS /
Rosandić, Dragutin	Metodika književnog odgoja i obrazovanja	Zagreb	Školska knjiga	1986.	1	ROS /
Subotić, Mladen	Literarno stvaralaštvo učenika: metodički temelji nastave izražavanja i literarnog stvaranja u osnovnoj školi	Zagreb	Školske novine	1986.	1	SUB /
Šapovalenko, S.G.	Metodika nastave kemije I.	Zagreb	Školska knjiga	1966.	1	ŠAD m1
Šapovalenko, S.G.	Metodika nastave kemije II.	Zagreb	Školska knjiga	1966.	1	ŠAP m2
Šindler, Gustav	Primjena metode laboratorijskih radova u nastavi fizike u osnovnim školama i školama drugog stupnja	Zagreb	Školska knjiga	1970.	2	ŠIN /
Terhart, Ewald	Metode poučavanja i učenja	Zagreb	Educa	2001.	1	TER /
Težak, Stjepko	Metodika nastave filma	zag	Školska knjiga	2002.	1	TEŽ /
Završki, Josip	Metodske upute za rad	Zagreb		1968.	2	ZAV /
Zgonik, Mavricij	Metodika nastave geografije	Sarajevo		1967.	1	ZGO /
	Metodički pristup lirskoj poeziji u osnovnoj školi	Sarajevo	Veselin Masleša	1975.	1	MET
	Metodički pristup književno-umjetničkom tekstu-narodna književnost-proza	Sarajevo	Veselin Masleša	1974.	1	MET
	Metodički pristup književno-umjetničkom tekstu-pripovijetka	Sarajevo	Veselin Masleša	1973.	1	MET

	Metodički pristup književno-umjetničkom tekstu-roman	Sarajevo	Veselin Masleša	1973.	1	MET
	Metodičke osnove za primjenu filma u nastavi	Zagreb		1979.	2	MET
	Metode i problemi profesionalne ...	Beograd		1963.	1	MET
Schmidt, Vlado	Visokoškolska didaktika	Zagreb	Pedagoško-književni zbor	1972.	1	SCH /
Bognar, Ladislav	Zbirka didaktičkih igara	Osijek	Zavod za prosvjetno-pedagošku službu za područje Zajednice općina	1983.	1	BOG /
Bognar, Ladislav	Didaktika	Zagreb	Školska knjiga	2002.	1	BOG /
Filipović, Nikola	Didaktika	Sarajevo	Svjetlost	1977.	1	FIL /
Peko, Anđelka	Uvod u didaktiku hrvatskoga jezika	Osijek	Pedagoški fakultet	1999.	1	PEK /
Peruško, Tone	Materinski jezik u obaveznoj školi: (Specijalna didaktika)	Zagreb	Pedagoško-književni zbor	1968.	1	PER /
Poljak, Vladimir	Didaktičke teme	Zagreb	Pedagoško-književni zbor	1966.	1	POLJ /
Videk-Vizović, Vlasta	Psihologija obrazovanja	Zagreb	IEP	2003.	1	VID /
Zvonarević, Mladen	Psihologija	Zagreb	Školska knjiga	1963.		
Zvonarević, Mladen	Socijalna psihologija	Zagreb	Školska knjiga	1981.	1	ZVO /
Bujas, Zoran	Uvod u metode eksperimentalne psihologije	Zagreb	Školska knjiga	1967.	1	BUJ /
Staničić, Stjepan	Razvojno-pedagoška djelatnost u školi	Zagreb	Zavod za prosvjetno-pedagošku službu SR Hrvatske	1989.	1	STA /
Vrgoč, Hrvoje	Pedagozi-stručni suradnici	Zagreb	Hrvatski pedagoško-književni zbor	2000.	1	VRG /
	Moderni tokovi u pedagoškoj....	Zagreb		1971.	1	MOD
	Pedagogija I.	Zagreb		1968.	1	PED
	Pedagoški rečnik I.	Beograd	Zavod za izdavanje udžbenika SR Srbije	1967.	1	PED
	Pedagoški rečnik II.	Beograd	Zavod za izdavanje udžbenika SR Srbije	1967.	1	PED
	Pedagoški projekti ...	Zagreb		1951.	1	PED
	Poruke, XI. Križevački pedagoški dani	Križevci	Hrvatski pedagoško književni zbor	2001.	1	POR

Himelrajh, Emil	Pedagoška dokumentacija	Zagreb	Zavod za unapređenje osnovnog obrazovanja	1975.	1	HIM /
Janković, Vladimir	Slobodno vrijeme u suvremenoj pedagoškoj teoriji i praksi	Zagreb	Školska knjiga	1973.	2	JAN /
Kujundžić, Nedjeljko	Pedagogija braće Radić	Zagreb	Školske novine	1990.	1	KUJ /
Mijatović, Antun	Osnove suvremene pedagogije	Zagreb	Hrvatski pedagoško-književni zbor	1999.	1	MIJ /
Mužić, Vladimir	Programirane osnove pedagoške statistike	zagreb	Školska knjiga	1973.	1	MUŽ /
Pataki, S.	Opća pedagogija	Zagreb	Pedagoško-književni zbor	1967.	1	PAT /
Pataki, S.	Opća pedagogija	Zagreb	Pedagoško-književni zbor	1951.	1	PAT /
Pranjić, Marko	Religijska pedagogija	Zagreb	KSC	1996.	1	PRA /
Rozmarić, Antun	Unapređivanje razvojno-pedagoške službe u osnovnoj školi	Zagreb	Školska knjiga	1989.	1	ROZ /
Adamček, Josip	Ilustrirana povijest Hrvata	Zagreb	Stvarnost	1974.	1	ADA /
Adams, Simon	Geografija svijeta	Zagreb	Znanje	1998.	1	ADA /
Adler, Irwing	Fizika	Zagreb	Školska knjiga	1972.	2	ADL /
Agičić, Damir	Povijest i zemljopis Hrvatske	Zagreb	Nakladna kuća Dragutin Feletar	2000.	1	AGI /
Apel, Hans Jürgen	Predavanje: uvod u akademski oblik poučavanja	Zagreb	Erudita	2003.	1	APE /
Armstrong, Thomas	Višestruke inteligencije u razredu	Zagreb	Educa	2006.	1	AMS /
Bakovljević, Milan	Misaona aktivizacija učenika u nastavi	Beograd	Prosveta	1982.	1	BAK /
Banaš, Veronika	Estetska komunikacija s književnoumjetničkim tekstom	Zagreb	Školske novine	1991.	1	BAN /
Barnes, Kate	Vodič kroz Windows 3.11	Zagreb	Znak	1994.	1	BAR /
Beader, Milena	Prvi koraci	Zagreb	Amnesty International Hrvatske	2000.	2	BEA /
Bedelja, Nada	Naš jezik IV.	Zagreb	Školska knjiga	1975.	1	BED /
Belamarić, Dobrila	Razvoj likovnih senzibilnosti učenika	Zagreb	Školska knjiga	1969.	1	BEL /
Benčević, Zvonko	Đakovo	Đakovo	Turističko društvo Đakovo	1966.	1	BEN /
Benčić, Vladimir	Osnove algebarske ...	Zagreb		1970.	1	BEN /
Benčić, Vladimir	Elementarna geometrija I.	Zagreb	Školska knjiga	1973.	1	BEN /
Benčić, Vladimir	Elementarna geometrija II.	Zagreb	Školska knjiga	1969.	1	BEN /
Bendelja, Neda	Sunčeva ljuljačka	Zagreb	Školska knjiga	1988.	1	BEN /

Benešić, Julije	Izabrani tekstovi	Vinkovci	Privlačica	1994.	1	BEN /
Bennetti, Steve	365 dana bez televizije	Zagreb	Mozaik knjiga	2001.	1	BEN /
Benošić, Valentin	I sjena ti je ovdje a ti već u tmini	Vinkovci	Privlačica	1994.	1	BEN /
Benović, Slavko	Naš odgojno-obrazovni sistem...	Zagreb		1979.	1	BEN /
Bens, Ivan	Aids kopnica	Zagreb		2006.	1	BEN 7
Bilić, Vesna	Izbor tema za satove razrednog odjela	Zagreb	Naklada Ljevak	2005.	1	BIL /
Bilopavlović, Tito	Dosadno mi je-što da radim	Zagreb	Školska knjiga	1997.	1	BIL /
Blažeković, T.; Furlan, B.	Knjižnica osnovne škole	Zagreb	Nacionalna biblioteka	1993.	1	BLA /
Blažeković, Tatjana	Biblioteka osnovne škole	zagreb	Školska knjiga	1969.	1	BLA /
Blažeković, Tatjana	Knjižnica osnovne škole	zagreb	Školska knjiga	1974.	1	BLA /
Boban, Ljubo	Hrvatske granice	Zagreb	Školska knjiga	1992.	1	BOB /
Bodulić, Veljko	Umjetnički i dječji crtež	Zagreb	Školska knjiga	1982.	1	BOD /
Bognar, Andrija	Rumunjska	Zagreb	Školska knjiga	1978.	1	BOG /
Bognar, Ladislav	Budimo prijatelji...	Zagreb	Slon	1994.	1	BOG /
Bognar, Ladislav	Igra u nastavi na početku školovanja	Zagreb	Školska knjiga	1986.	1	BOG /
Bogner, Josip	Slavonske teme	Vinkovci	Privlačica	1994.	1	BOG /
Böhm, Wolfgang	Kako funkcionira Europska unija	Zagreb	Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija RH : Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa RH,	2006.	1	BöH /
Bouša, Dubravka	On je bio Vedran	Zagreb	Društvo tjelesnih invalida / Udruga za umjetnost i kulturu mladih Serafin	2009.	1	BON /

d) Popis djela iz književnosti koja nisu na popisu lektire

PREZIME, IME PISCA (prvog urednika)	NASLOV	MJESTO IZDAVANJA	IZDAVAČ	GODI NA	PRIMJE RAKA	SIGNATUR A
Andrić, Ivo	Pripovetke	Zagreb	Mladost	1981.	16	O / AND / p
Andrić, Ivo	Staze. Lica. Predeli	Zagreb	Mladost	1967.	1	O / AND / s
Andrić, Ivo	Travničke kronike	Zagreb	Mladost	1967.	1	O / AND / t
Andrić, Ivo	Gospođica	Zagreb	Mladost	1967.	1	O / AND / g
Andrić, Ivo	Na Drini ćuprija	Zagreb	Mladost	1967.	1	O / AND / n
Andrić, Ivo	Znakovi	Zagreb	Mladost	1967.	1	O / AND / z
Andrić, Ivo	Žeđ	Zagreb	Mladost	1967.	1	O / AND / ž
Andrić, Ivo	Jelena, žena koje nema	Zagreb	Mladost	1967.	1	O / AND / j
Andrić, Ivo	Mirisna godina	Zagreb	Mladost	1967.	1	O / AND / m
Andrić, Ivo	Deca	Zagreb	Mladost	1967.	1	O / AND / d
Andrić, Ivo	Pripovetke	Zagreb	Mladost	1972.	1	O / AND / p
Andrić, Ivo	Prokleta Avlija	Zagreb	Mladost	1967.	1	O / AND / p
Andrić, Ivo	Priča o vezirovom slonu i dr. prip.	Zagreb	Matica Hrvatska	1983.	3	O / AND / p
Balzac, Honore	Čiča Goriot	Zagreb	Školska knjiga	1974.	1	O / BAL / č
Balog, Zvonimir	Bonton	Zagreb	Mladost	1988.	9	O / BAL / b
Balog Zvonimir	Šumar ima šumu na dlanu	Zagreb	Školska knjiga	1984.	8	M / BAL / š
Balog, Zvonimir	Veseli zemljopis	Zagreb	Znanje	1997.	5	D / BAL / v
Balog, Zvonimir / Vitez, Grigor	365 braće	Zagreb	Školska knjiga	1983.	2	M / BAL / b
Božić, Mirko	Djevojka i hrast i dr. priče	Zagreb	Mladost	1975.	3	O / BOŽ / d
Berna, Paul	Na kraj svijeta	Zagreb	Mladost	1965.	1	O / BEN / n
Begović, Milan	Dunja u kovčegu	Zagreb	Mladost	1979.	1	O / BEG / d
Blažek, Pavle	Vez zemlje	Đakovo	Turističko društvo Đakovo	1985.	1	O / BLA / v
Barković, Josip	Zeleni dječak	Zagreb	Školska knjiga	1968.	1	D / BAR / z
Barković, Josip	Zeleni dječak	Zagreb	Školska knjiga	1974.	1	D / BAR / z
Barković, Josip	Zeleni dječak	Zagreb	Školska knjiga	1978.	11	D / BAR / z
Barković, Josip	Zeleni dječak	Zagreb	Mladost	1976.	15	D / BAR / z
Barković, Josip	Dolina djetinjstva	Zagreb	Zora	1968.	1	O / BAR / d
Bronte, Charlotte	Jane Eyre 1.	Zagreb	Naprijed	1974.	1	O / BRO / j
Bronte, Charlotte	Jane Eyre 2.	Zagreb	Naprijed	1974.	1	O / BRO / j
Cankar, Ivan	Moj život	Zagreb	Mladost	1972.	10	D / CAN / m
Cankar, Ivan	Moj život	Zagreb	Mladost	1976.	5	D / CAN / m
Cankar, Ivan	Moj život	Zagreb	Mladost	1978.	5	D / CAN / m
Cankar, Ivan	Sluga Jernej i njegovo pravo	Zagreb	Školska knjiga	1966.	20	O / CAN / s
Cankar, Ivan	Martin Kačur	Zagreb	Zora	1968.	3	D / CAN / m
Cesarec, August	Tri novele	Zagreb	Školska knjiga	1966.	20	O / CES / t
Cesarec, August	Zlatni mladić	Zagreb	Školska knjiga	1974.	1	O / CES / z
Cesarec, August	Pjesme / Novele	Zagreb	Matica Hrvatska	1966.	2	O / CES / p
Cesarec, August	Tonkina jedina ljubav	Zagreb	Matica Hrvatska	1966.	1	O / CES / p

Chauffier Simone, Martin	"Drugi" kod gusara	Zagreb	Mladost	1965.	1	O / CHA / d
Cervantes, Miguel de	Don Quijote	Zagreb	Školska knjiga	1974.	1	O / CER / d
Cendrars, Blaise	Moravagine	Zagreb	Znanje	1977.	1	O / CEN / m
Cronin, A.J.	Shannonov put	Rijeka	Otokar Keršovani	1971.	1	O / SHA / s
Cronin, A.J.	Šeširdžijin zamak	Rijeka	Otokar Keršovani	1977.	1	O / CRO / š
Cronin, A.J.	Gran Canaria	Rijeka	Otokar Keršovani	1977.	1	O / CRO / g
Cronin, A.J.	Sjeverno svjetlo	Rijeka	Otokar Keršovani	1977.	1	O / CRO / s
Cronin, A.J.	Ključevi kraljevstva	Rijeka	Otokar Keršovani	1977.	1	O / CRO / k
Cronin, A.J.	Španjolski vrtlar	Rijeka	Otokar Keršovani	1977.	1	O / CRO / š
urednik Branko Brajenović	Čeljuskinci	Zagreb	Školska knjiga	1966.	18	O / ČELJ
Darwin, Charles	Putovanje prirodoslovaca oko svijeta	Zagreb	Školska knjiga	1966.	20	O / DAR / p
Čehov, A. P.	Izabrane pripovijetke	Zagreb	Školska knjiga	1977.	2	O / ČEH / i
Doyle, sir Arthur Conan	Nenastanjena kuća	Zagreb	Alfa	1978.	1	O / DOY / n
Doyle, sir Arthur Conan	Tajna Boskomske doline	Zagreb	Alfa	1978.	1	O / DOY / t
Doyle, sir Arthur Conan	Dolina straha	Zagreb	Alfa	1978.	1	O / DOY / d
Doyle, sir Arthur Conan	Baskervilski pas	Zagreb	Alfa	1978.	1	O / DOY / b
Doyle, sir Arthur Conan	Lavlja griva	Zagreb	Alfa	1978.	1	O / DOY / l
Dreiser, Theodore	Američka tragedija	Rijeka	Otokar Keršovani	1967.	2	O / DRE / a
Dreiser, Theodore	Genije	Rijeka	Otokar Keršovani	1967.	1	O / DRE / g
Dreiser, Theodore	Financijer	Rijeka	Otokar Keršovani	1967.	1	O / DRE / f
Dreiser, Theodore	Zora	Rijeka	Otokar Keršovani	1967.	1	O / DRE / z
Dreiser, Theodore	Galerija žena	Rijeka	Otokar Keršovani	1967.	1	O / DRE / g
Dreiser, Theodore	Jannie Gerhardt	Rijeka	Otokar Keršovani	1967.	1	O / DRE / s
Dreiser, Theodore	Stoik	Rijeka	Otokar Keršovani	1967.	1	O / DRE / s
Dreiser, Theodore	Sestra Carrie	Rijeka	Otokar Keršovani	1967.	1	O / DRE / s
Dreiser, Theodore	Titan	Rijeka	Otokar Keršovani	1967.	1	O / DRE / t
Dickens, Charles	Cvrčak na ognjištu	Zagreb	Školska knjiga	1969.	1	O / DIC / c
Dickens, Charles	Cvrčak na ognjištu	Zagreb	Školska knjiga	1977.	12	O / DIC / c
Dickens, Charles	Cvrčak na ognjištu	Zagreb	Školska knjiga	1966.	19	O / DIC / c
Dickens, Charles	Cvrčak na ognjištu	Zagreb	Školska knjiga	1973.	1	O / DIC / c
Dickens, Charles	Cvrčak na ognjištu	Zagreb	Školska knjiga	1979.	1	O / DIC / c
Držić, Marin	Dundo Maroje	Zagreb	Zora	1968.	1	O / DRŽ / d

Držić, Marin	Novela od Stanca	Zagreb	Matica Hrvatska	1964.	1	O / DRŽ / n
Držić, Marin	Novela od Stanca	Zagreb	Školska knjiga	1996.	5	O / DRŽ / n
Gjalski, Ksaver Šandor	Moričan	Zagreb	Zora	1964.	2	O / GJA / m
Gjalski, Ksaver Šandor	Pod starim krovovima	Zagreb	SysPrint	1998.	1	O / GJA / p
Gjalski, Ksaver Šandor	Pod starim krovovima	Zagreb	Školska knjiga	1998.	1	O / GJA / p
Đalski, Ksaver Šandor	Pod starim krovovima	Zagreb	Matica Hrvatska	1964.	1	O / ĐAL / p
Đalski, Ksaver Šandor	Janko Borislavić	Zagreb	Matica Hrvatska	1966.	1	O / ĐAL / j
Đalski, Ksaver Šandor	U noći	Zagreb	Matica Hrvatska	1964	1	O / ĐAL / u
Gjalski, Ksaver Šandor	Pod starimi krovovi	Zagreb	Alfa	1998.	10	O / GJA / p
Gjalski, Ksaver Šandor	Osvit	Zagreb	Školska knjiga	1996.	1	O / GJA / o
Dima, Aleksandar	Grof Monte Kristo	Rijeka	Otokar Keršovani	1964.	1	O / DIM / g
Gorki, Maksim	Djetinjstvo	Zagreb	Mladost	1975.	20	O / GOR / d
Gorki, Maksim	Djetinjstvo	Zagreb	Mladost	1974.	4	O / GOR / d
Gorki, Maksim	Djetinjstvo	Zagreb	Školska knjiga	1977.	10	O / GOR / d
Gorki, Maksim	Djetinjstvo	Zagreb	Školska knjiga	1969.	1	O / GOR / d
Gorki, Maksim	Djetinjstvo	Zagreb	Školska knjiga	1978.	1	O / GOR / d
Gorki, Maksim	Djetinjstvo	Zagreb	Školska knjiga	1973.	1	O / GOR / d
Gorki, Maksim	Čelkaš	Zagreb	Školska knjiga	1968.	18	O / GOR / č
Hitrec, Hrvoje	Manijak	Zagreb	Znanje	1978.	1	O / HIT / m
Hitrec, Hrvoje	Petrica Kerempuh	Zagreb	Školska knjiga	1980.	6	D / HIT / p
Hašek, Jaroslav	Doživljaji dobrog vojaka Švejka za svjetskog rata	Zagreb	Matica Hrvatska	1965.	1	O / HAŠ / d
Gulbrandsen, Trygve	Vjetar s planine	Zagreb	Nakladnički zavod Matice Hrvatske	1976	1	O / GUL / v
Gulbrandsen, Trygve	Nema puta naokolo	Zagreb	Nakladnički zavod Matice Hrvatske	1976.	1	O / GUL / n
Hesse, Herman	Rosshalde	Zagreb	Znanje	1977.	1	O / HES / r
Goethe, Johann Wolfgang	Patnje mladog Werthera	Zagreb	Školska knjiga	1974.	1	O / GOE / p
Heyerdahl, Thor	Kon-Tiki	Zagreb	Mladost	1965.	20	O / HEY / k
Horvat, Joža	Besa	Zagreb	Školska knjiga	1987.	10	O / HOR / b
Horvat, Joža	Sedmi be	Zagreb	Mladost	1981.	3	O / HOR / s
Ingolič, Anton	Gimnazijalka	Zagreb	Mladost	1969.	19	O / ING / g

**Prilog 5 – Popis obvezne lektire prema Ministarstvu znanosti,
obrazovanja i športa i popis prilagođen osnovnoj školi August Šenoa
iz Osijeka**

1. RAZRED (izabrati 4 djela, obavezno prvo)	
JACOB I WILHELM GRIMM	BAJKE
ZVONIMIR BALOG	MALE PRIČE O VELIKIM STVARIMA
GRIGOR VITEZ	A ZAŠTO NE BI
LJUDEVIT BAUER	TRI MEDVJEDA I GITARA
SUNČANA ŠKRINJARIĆ	KAKO SANJAJU STVARI ili PLESNA HALJINA ŽUTOG MASLAČKA
JENS SIGSGAARD	PALE SAM NA SVIJETU
EWA JANIKOVSKY	BAŠ SE VESELIM ili ZNAŠ LI I TI ili DA SAM ODRASTAO ili KAKO DA ODGOVORIM
ŽELJKA HORVAT-VUKELJA	HRABRICA ili ZDENKO SLOVOJED ili SLIKOPRIČE ili LETEĆI GLASOVIR ili PETRA UČI PLIVATI
SONJA ZUBOVIĆ	KAKO SE GLEDA ABECEDA
IVANKA BOROVIĆ	ŽIVOTINJSKA ABECEDA
STANISLAV FEMENIĆ	IDI PA VIDI
SVJETLAN JUNAKOVIĆ	DOME, SLATKI DOME
JEAN-BAPTISTE BARONIAN	FIGARO, MAČAK KOJI JE HRKAO
ANA ĐOKIĆ-PONGRAŠIĆ	NEMAŠ POJMA, GRIZLIJANE
2. RAZRED (izabrati 5 djela, obavezno prvo)	
HANS CHRISTIAN ANDERSEN	BAJKE (IZBOR)
RATKO ZVRKO	GRGA ČVARAK
KAROL ČAPEK	POŠTARSKA BAJKA
CARLO COLLODI	PINOKIO
ALAN ALEKSANDAR MILNE	MEDO WINNIE ZVANI POOH
DUBRAVKO HORVATIĆ	STANARI U SLONU
NEVENKA VIDEK	PISMO IZ ZELENGRADA
NADA IVELJIĆ	NEBESKE BARKE ili PRONAĐENO BLAGO ili BOŽIČNA BAJKA
ŽELIMIR HERCIGONJA	POŠTAR ZEKO BRZONOZI ili PRAŠNJAVKO ili KJEL CRNA LABUD PTICA ili VODENJAK I STARA KRUŠKA
ANDREA PETERLIK-HUSEINOVIĆ	PLAVO NEBO ili CICONIA CICONIA
DESA MUCK	ANICA I SPORTSKI DAN ili ANICA I ČAROBNICA LILI
ELA PEROCI	DJECO, LAKU NOĆ (izbor)
IVICA BEDNJANEC	MALE LJUBAVI
MILA ŽELJEZNIK	SRETNE PRIČE
BOŽIDAR PROSENJAK	MIŠ
HRVOJE KOVAČEVIĆ	GENERAL KIRO MIŠ
LARISA MRAVUNAC	DJEČAK U ZVJEZDANIM ČIZMAMA
CHARLES PERRAULT	BAJKE (izbor)
NADA ZIDAR-BOGADI	SRETNI CVRČAK
3. RAZRED (izabrati 7 djela, obavezna prva dva)	
MATO LOVRAK	VLAK U SNIJEGU

IVANA BRLIĆ-MAŽURANIĆ	ČUDNOVATE ZGODE ŠEGRTA HLAPIĆA
LUKO PALJETAK	MIŠEVI I MAČKE NAGLAVAČKE
VLADIMIR NAZOR	BIJELI JELEN
DUBRAVKO HORVATIĆ	GRIČKI TOP
SANJA POLAK	DNEVNIK PAULINE P. ili DRUGI DNEVNIK PAULINE P.
SANJA PILIĆ	NEMAM VREMENA ili E BAŠ MI NIJE ŽAO ili HOĆU I JA
STANISLAV FEMENIĆ	LUDI KAMEN
HUGH LOFTING	PRIPOVIJEST O DOKTORU DOLITTLEU
NADA IVELJIĆ	ŠESTINSKI KIŠOBRAN ili ČUVARICE NOVIH KROVOVA
BOŽIDAR PROSENJAK	SIJAČ SREĆE
GIANNI RODARI	PUTOVANJE PLAVE STRIJELE ili ČIPOLINO HRVATSKE NARODNE BAJKE
JAMES M. BARRIE	PETAR PAN
SLAVKO KOLAR	JURNJAVA NA MOTORU
FRANK LYMAN BAUM	ČAROBNJAK IZ OZA
OTFRIED PREUSSLER	MALI VODENJAK ili MALA VJEŠTICA
ELWYN BROOKS WHITE	PAUKOVA MREŽA
DRAGUTIN HORKIĆ	ČAĐAVE ZGODE
	BASNE (IZBOR)
4. RAZRED (izabrati 7 djela, obavezna prva dva)	
IVANA BRLIĆ-MAŽURANIĆ	REGOČ I ŠUMA STRIBOROVA
MATO LOVRAK	DRUŽBA PERE KVRŽICE
ANTO GARDAŠ	DUH U MOČVARI ili LJUBIČASTI PLANET ili IZUM PROFESORA LEOPOLDA ili BAKRENI PETAR ili TAJNA ZELENE PEĆINE ili IGRAČKE GOSPODE NADINE
ERICH KASTNER	EMIL I DETEKTIVI ili TONČEK I TOČKICA ili LETEĆI RAZRED ili BLIZANKE
HRVOJE KOVAČEVIĆ	TAJNA RIBLJEG OKA ili TAJNA MAČJE ŠAPE ili TAJNA TUŽNOG PSA ili TAJNA GRADITELJA STRAHA ili TAJNA ZLATNOG ZUBA
SLAVKO MIHALIĆ	PETRICIA KEREMPUH
FELIX SALTEN	BAMBI
RUDYARD KIPLING	KNJIGA O DŽUNGLI
NIKOLA PULIĆ	KLJUČIĆ OKO VRATA
MATKO MARUŠIĆ	SNIJEG U SPLITU
JOHANNA SPYRI	HEIDI
JAGODA TRUHELKA	ZLATNI DANCI
ZLAT KOLARIĆ KIŠUR	MOJA ZLATNA DOLINA
MAJA GLUŠČEVIĆ	BIJEG U KOŠARI ili KLOPKA ZA MEDVJEDIĆA
NADA MIHOKOVIĆ-KUMRIĆ	TKO VJERUJE U RODE JOŠ
SILVIJA ŠESTO	BUM TOMICA ili BUM TOMICA 2
ZORAN PONGRAŠIĆ	MAMA JE KRIVA ZA SVE
HRVOJE HITREC	EKO EKO
ISTVAN BEKEFFI	PAS ZVAN GOSPODIN BOZZI
SANJA LOVRENČIĆ	ESPEREL, GRAD MALIH ČUDA
ASTRID LINDGREN	PIPI DUGA ČARAPA ili RONJA RAZBOJNIČKA KČI ili RAZMO U SKITNJI
ZVONIMIR BALOG	JA MAGARAC ili PUSA OD KRAMPUSA ili NEVIDLJIVA IVA ili ZMAJEVI I VUKODLACI
LUDWIK JERZY KERN	FERDINAND VELIČANSTVENI
ANTON VAN DE VELDE	NEOBIČNO DOŽIVLJAJI PTIČA SOVIĆA

ČEČUK, ČUNČIĆ-BANDOV, HORVAT VUKELJA, KOLARIĆ-KIŠUR	IGROKAZI
5. RAZRED (izabrati 9 djela, obavezna prva tri)	
IVAN KUŠAN	UZBUNA NA ZELENOM VRHU ili KOKO I DUHOVI ili ZAGONETNI DJEČAK ili KOKO U PARIZU ili LAŽEŠ, MELITA ili DOMAĆA ZADAĆA
FERENC MOLNAR	ŠALJIVE NARODNE PRIČE JUNACI PAVLOVE ULICE
MILIVOJ MATOŠEC	STRAH U ULICI LIPA ili TIKI-TRAŽI NEZNANCA ili POSADA OKLOPNOG VLAKA ili SUVIŠAN U SVEMIRU
GRIGOR VITEZ SEMPE/GOSCINNY	PJESME NIKICA
MIRO GAVRAN	SRETNI DANI ili KAKO JE TATA OSVOJIO MAMU ili ZALJUBLJEN DO UŠIJU ili SVAŠTA U MOJOJ GLAVI
ZLATKO KRILIĆ	POČETAK PLOVIDBE ili ČUDNOVATA ISTINA ili ZABRANJENA VRATA ili VELIKI ZAVODNIK ili ŠALJIVE PRIČE I PRIČE BEZ ŠALE
SANJA PILIĆ PAVAO PAVLIČIĆ	MRVICE IZ DNEVNOG BORAVKA ZELENI TIGAR ili PETLJA ili TROJICA U TRNJU
MICHAEL COLEMAN	ZOV LABIRINTA ili MREŽA JE BAČENA ili BIJEG S MREŽE
TIHOMIR HORVAT	TAJNA GORNJEG GRADA ili FRKA U ŠČITARJEVU ili MUKI
MARK TWAIN	DOŽIVLJAJI TOMA SAWYERA ili DOŽIVLJAJI HUCKLEBERRYJA FINNA
JULES VERNE	PUT U SREDIŠTE ZEMLJE ili PUT OKO SVIJETA ZA 80 DANA ili 20000MILJA POD MOREM
MAJA BRAJKO-LIVAKOVIĆ	FINKA FI
TITO BILOPAVLOVIĆ	PAUNAŠ
ALEKSANDAR PUŠKIN	BAJKA O RIBARU I RIBICI BANE (IZBOR)
BRANKA PRIMORAC	LJUBAVNI SLUČAJ MAČKA JOJE
ROALD DAHL	CHARLIE I TVORNICA ČOKOLADE
MICHAEL ENDE	JIM GUMB I STROJOVOĐA LUCAS
IVAN CANKAR	ISTINA I LJUBAV
HENRY WINTERFELD	TIMPETILL (GRAD BEZ RODITELJA)
HRVOJE HITREC	MATKO NA ŠTAKAMA
ANTO GARDAS	MIRON U ŠKRIPCU ili FILIP DJEČAK BEZ IMENA
SELMA LAGERLOF	LEGENDE O KRISTU
6. RAZRED (izabrati 9 djela, obavezna prva tri)	
IVANA BRLIĆ-MAŽURANIĆ	PRIČE IZ DAVNINE (OSIM REGOČA I ŠUME STRIBOROVE)
STJEPAN TOMAŠ	MALI RATNI DNEVNIK
AUGUST ŠENOVA	POVJESTICE
BLANKA DOVJAK-MATKOVIĆ	ZAGREBAČKA PRIČA
MARK TWAIN	KRALJEVIĆ I PROSIAK
HENRYK SIENKIEWICZ	KROZ PUSTINJU I PRAŠUMU
IVONA ŠAJATOVIĆ	TAJNA OGRVICE SA SEDAM RUBINA
SNJEŽANA GRKOVIĆ-JANOVIĆ	VELEBITSKE VILIN STAZE
JOSIP CVENIĆ	ČVRSTO DRŽI JOY-STICK
JADRANKO BITENC	TWIST NA BAZENU
ŠIME STORIĆ	POLJUBIT ČU JE USKORO, MOŽDA

CHRISTINE NOSTLINGER	KONRAD, DJEČAK IZ LIMENKE ili OLFI MEĐU ŽENAMA
VLATKO ŠARIĆ	ROGAN ili MIŠKO
VLADIMIR NAZOR	VELI JOŽE
MILUTIN MAJER	DOLAZAK HRVATA
MELITA RUNDEK	PRIMA ULAZ ZABRANJEN
DUBRAVKO HORVATIĆ	JUNAČINA MIJAT TOMIĆ
JONATHANN SWIFT	GULLIVEROVA PUTOVANJA
ALFONSE DAUDET	PISMA IZ MOGA MLINA
JOŽA HORVAT	WAITAPU ili OPERACIJA STONOGA
FRANCES HODGSON BURNETT	MALI LORD
PAJO KANIŽAJ	TRIČAVE PJESME
DANIJEL DRAGOJEVIĆ	BAJKA O VRATIMA
ŽELIMIR HERCIGONJA	TAJNI LEKSIKON
C.S.LEWIS	KRONIKE IZ NARNIJE (IZBOR)
OSCAR WILDE	SRETNI KRALJEVIĆ
NIKOLA PULIĆ	MAKSIMIRCI
7. RAZRED (izabрати 9 djela, obavezna prva tri)	
BOŽIDAR PROSENJAK	DIVLJI KONJ
HRVOJE HITREC	SMOGOVCИ
VLADIMIR NAZOR	PRIPOVIJETKE
DOBRIŠA CESARIĆ	PJESME
DAMIR MILOŠ	BIJELI KLAUN
ZORAN PONGRAŠIĆ	GUMI-GUMI
DUBRAVKO JELAČIĆ-BUŽIMSKI	SPORTSKI ŽIVOT LETEĆEG MARTINA ili BALKANSKA MAFIJA ili MARTIN PROTIV CIA-e I KGB-a
BRANKA PRIMORAC	MATURALAC
CHARLES DICKENS	OLIVER TWIST
IĆAN RAMLJAK	POVRATNIK ili SAN BEZ UZGLAVLJA
AUGUST ŠENOVA	ČUVAJ SE SENJSKE RUKE
DINKO ŠIMUNOVIĆ	DUGA
PERO ZLATAR	OTKLJUČANI AUTOBUS
ZVONKO TODOROVSKI	PROZOR ZELENOG BLJESKA ili MIRAKUL OD MORA
BRANKA KALAUZ	ČUJ, PIGI ZALJUBILA SAM SE
JADRANKA KLEPAC	MIRIS KNJIGE
BERNARD JAN	POTRAŽI ME ISPOD DUGE
DANIEL DEFOE	ROBINSON CRUSOE
PAVAO PAVLIČIĆ	DOBRI DUH ZAGREBA
VJEKOSLAV MAJER	DNEVNIK MALOG PERICE
SUE TOWNSEND	TAJNI DNEVNIK ADRIANA MOLEA ili NOVI JADI ADRIANA MOLEA
VJENCESLAV NOVAK	IZ VELEGRADSKOG PODZEMLJA
SCOTT O'DELL	OTOK PLAVIH DUPINA ili CARU CAREVU
GUSTAC SCHWAB	NAJLJEPŠE PRIČE KLASIČNE STARINE
NADA IVELJIĆ	ŽELIŠ LI VIDJETI BIJELE LABUDOVE ili BIJELI PATULJAK ili LUTKE S DUŠOM
DEBORAH ELLIS	DJEVOJLICA IZ AFGANISTANA
NADA MIHOKOVIĆ-KUMRIĆ	LASTIN REP
C.S.LEWIS	KRONIKE IZ NARNIJE
	IZBOR IZ PROZE I POEZIJE O DOMOVINSKOM RATU

8. RAZRED (izabrati 9 djela, obavezna prva tri)	
DINKO ŠIMUNOVIĆ	ALKAR
SLAVKO KOLAR	BREZA
DRAGUTIN TADIJANOVIĆ	SREBRNE SVIRALE
ERNEST HEMINGWAY	STARAC I MORE
AUGUST ŠENOA	PROSJAK LUKA ili BRANKA
	DNEVNIK ANE FRANK
EPHRAIM KISHON	KOD KUĆE JE NAJGORE
VIŠNJA STAHULJAK	DON OD TROMEDE ili ZLATNA VUGA
MARIJA JURIĆ-ZAGORKA	KĆI LOTRŠČAKA
SUNČANA ŠKRINJARIĆ	ULICA PREDAKA ili ČAROBNI PROSJAK
ĐURO SUDETA	MOR
WILLIAM SHAKESPEARE	ROMEO I JULIJA
PERO BUDAK	MEČAVA
SILVIJA ŠESTO	DEBELA ili VANDA ili TKO JE UBIO PAŠTETICU
NADA MIHELČIĆ	BILJEŠKE JEDNE GIMAZIJALKE
MAJA BRAJKO-LIVAKOVIĆ	KAD POBIJEDI LJUBAV
SANJA PILIĆ	O MAMAMA SVE NAJBOLJE ili SASVIM SAM POPUBERTETIO
VLADAN DESNICA	PRAVDA
MATE BALOTA	TIJESNA ZEMLJA
EUGEN KUMIČIĆ	SIROTA ili ZAČUĐENI SVATOVI
TOMISLAV MILOHANIĆ	DEŠTINI I ZNAMENJE
MIROSLAV KRLEŽA	DJETINJSTVO
IVAN GORAN KOVAČIĆ	PRIPOVIJETKE
KARL BRUCKNER	SADAKO HOĆE ŽIVJETI
JOSIP LAĆA	GRAND HOTEL
GORAN TRIBUSON	LEGIJA STRANACA ili RANI DANI ili NE DAO BOG VEĆEG ZLA
ZLATKO KRILIĆ	KRIK
MILENA MANDIĆ	POKAJNIK
ANTOINE DE SAINT EXUPERY	MALI PRINC
RICHARD BACH	GALEB JONATHAN LIVINGSTON
NANCY FARMER	KUĆA ŠKORPIONA
NICK HORNBY	SVE ZBOG JEDNOG DJEČAKA
MICHAEL ENDE	MOMO ili BESKRAJNA PRIČA

Popis obvezne lektire prilagođen osnovnoj školi August Šenoa iz Osijeka

1. RAZRED	
JACOB I WILHELM GRIMM	BAJKE
LJUDEVIT BAUER	TRI MEDVJEDA I GITARA
SUNČANA ŠKRINJARIĆ	PLESNA HALJINA ŽUTOG MASLAČKA
JENS SIGSGAARD	PALE SAM NA SVIJETU
EWA JANIKOVŠKY	BAŠ SE VESELIM
ŽELJKA HORVAT-VUKELJA	HRABRICA
SONJA ZUBOVIĆ	KAKO SE GLEDA ABECEDA
IVANKA BOROVIĆ	ŽIVOTINJSKA ABECEDA
STANISLAV FEMENIĆ	IDI PA VIDI
SVJETLAN JUNAKOVIĆ	DOME, SLATKI DOME
2. RAZRED	
HANS CHRISTIAN ANDERSEN	BAJKE (IZBOR)
RATKO ZVRKO	GRGA ČVARAK
KAROL ČAPEK	POŠTARSKA BAJKA
CARLO COLLODI	PINOKIO
ALAN ALEKSANDAR MILNE	MEDO WINNIE ZVANI POOH
DUBRAVKO HORVATIĆ	STANARI U SLONU
NEVENKA VIDEK	PISMO IZ ZELENGRADA
NADA IVELJIĆ	PRONAĐENO BLAGO ili BOŽIČNA BAJKA
ŽELIMIR HERCIGONJA	POŠTAR ZEKO BRZONOZI
ELA PEROCI	DJECO, LAKU NOĆ (izbor)
BOŽIDAR PROSENJAK	MIŠ
CHARLES PERRAULT	BAJKE (izbor)
3. RAZRED	
MATO LOVRAK	VLAK U SNIJEGU
IVANA BRILIĆ-MAŽURANIĆ	ČUDNOVATE ZGODE ŠEGRTA HLAPIĆA
LUKO PALJETAK	MIŠEVI I MAČKE NAGLAVAČKE
VLADIMIR NAZOR	BIJELI JELEN
DUBRAVKO HORVATIĆ	GRIČKI TOP
SANJA POLAK	DNEVNIK PAULINE P. ili DRUGI DNEVNIK PAULINE P.
HUGH LOFTING	PRIPOVIJEST O DOKTORU DOLITTLEU
NADA IVELJIĆ	ŠESTINSKI KIŠOBRAN ili ČUVARICE NOVIH KROVOVA
BOŽIDAR PROSENJAK	SIJAČ SREĆE
GIANNI RODARI	PUTOVANJE PLAVE STRIJELE ili ČIPOLINO
JAMES M. BARRIE	PETAR PAN
SLAVKO KOLAR	JURNJAVA NA MOTORU
FRANK LYMAN BAUM	ČAROBNJAK IZ OZA
DRAGUTIN HORKIĆ	ČAĐAVE ZGODE
	BASNE (IZBOR)
4. RAZRED	
IVANA BRILIĆ-MAŽURANIĆ	REGOČ I ŠUMA STRIBOROVA
MATO LOVRAK	DRUŽBA PERE KVRŽICE
ANTO GARDAŠ	DUH U MOČVARI
ERICH KASTNER	EMIL I DETEKTIVI ili TONČEK I TOČKICA
SLAVKO MIHALIĆ	PETRICICA KEREMPUH
FELIX SALTEN	BAMBI
RUDYARD KIPLING	KNJIGA O DŽUNGLI
NIKOLA PULIĆ	KLJUČIĆ OKO VRATA
MATKO MARUŠIĆ	SNIJEG U SPLITU
JOHANNA SPYRI	HEIDI

JAGODA TRUHELKA	ZLATNI DANCI
ZLAT KOLARIĆ KIŠUR	MOJA ZLATNA DOLINA
NADA MIHOKOVIĆ-KUMRIĆ	TKO VJERUJE U RODE JOŠ
SILVIJA ŠESTO	BUM TOMICA ili BUM TOMICA 2
ZORAN PONGRAŠIĆ	MAMA JE KRIVA ZA SVE
HRVOJE HITREC	EKO EKO
ZVONIMIR BALOG	NEVIDLJIVA IVA
ČEČUK, ČUNČIĆ-BANDOV, HORVAT VUKELJA, KOLARIĆ-KIŠUR	IGROKAZI
5. RAZRED	
IVAN KUŠAN	UZBUNA NA ZELENOM VRHU ili KOKO I DUHOVI ili ZAGONETNI DJEČAK ili KOKO U PARIZU ili LAŽEŠ, MELITA ili DOMAĆA ZADAĆA
	ŠALJIVE NARODNE PRIČE
FERENC MOLNAR	JUNACI PAVLOVE ULICE
MILIVOJ MATOŠEC	STRAH U ULICI LIPA ili SUVIŠAN U SVEMIRU
GRIGOR VITEZ	PJESME
MIRO GAVRAN	KAKO JE TATA OSVOJIO MAMU
ZLATKO KRILIĆ	POČETAK PLOVIDBE ili ČUDNOVATA ISTINA ili ZABRANJENA VRATA
SANJA PILIĆ	MRVICE IZ DNEVNOG BORAVKA
PAVAO PAVLIČIĆ	TROJICA U TRNJU
MARK TWAIN	DOŽIVLJAJI TOMA SAWYERA ili DOŽIVLJAJI HUCKLEBERRYJA FINNA
JULES VERNE	20000MILJA POD MOREM
TITO BILOPAVLOVIĆ	PAUNAŠ
ALEKSANDAR PUŠKIN	BAJKA O RIBARU I RIBICI
BRANKA PRIMORAC	LJUBAVNI SLUČAJ MAČKA JOJE
IVAN CANKAR	ISTINA I LJUBAV
SELMA LAGERLOF	LEGENDE O KRISTU
6. RAZRED	
IVANA BRLIĆ-MAŽURANIĆ	PRIČE IZ DAVNINE (OSIM REGOČA I ŠUME STRIBOROVE)
STJEPAN TOMAŠ	MALI RATNI DNEVNIK
AUGUST ŠENOA	POVJESTICE
MARK TWAIN	KRALJEVIĆ I PROSIAK
HENRYK SIENKIEWICZ	KROZ PUSTINJU I PRAŠUMU
ŠIME STORIĆ	POLJUBIT ĆU JE USKORO, MOŽDA
CHRISTINE NOSTLINGER	KONRAD, DJEČAK IZ LIMENKE
VLADIMIR NAZOR	VELI JOŽE
DUBRAVKO HORVATIĆ	JUNAČINA MIJAT TOMIĆ
JONATHANN SWIFT	GULLIVEROVA PUTOVANJA
ALFONSE DAUDET	PISMA IZ MOGA MLINA
DANIJEL DRAGOJEVIĆ	BAJKA O VRATIMA
ŽELIMIR HERCIGONJA	TAJNI LEKSIKON
OSCAR WILDE	SRETNI KRALJEVIĆ
7. RAZRED	
BOŽIDAR PROSENJAK	DIVLJI KONJ
HRVOJE HITREC	SMOGOVC
VLADIMIR NAZOR	PRIPOVIJETKE
DOBRIŠA CESARIĆ	PJESME
DAMIR MILOŠ	BIJELI KLAUN
ZORAN PONGRAŠIĆ	GUMI-GUMI
DUBRAVKO JELAČIĆ-BUŽIMSKI	BALKANSKA MAFIJA

BRANKA PRIMORAC	MATURALAC
CHARLES DICKENS	OLIVER TWIST
IĆAN RAMLJAK	SAN BEZ UZGLAVLJA
AUGUST ŠENOVA	ČUVAJ SE SENJSKE RUKE
DINKO ŠIMUNOVIĆ	DUGA
BRANKA KALAUZ	ČUJ, PIGI ZALJUBILA SAM SE
DANIEL DEFOE	ROBINSON CRUSOE
PAVAO PAVLIČIĆ	DOBRI DUH ZAGREBA
VJEKOSLAV MAJER	DNEVNIK MALOG PERICE
SUE TOWNSEND	TAJNI DNEVNIK ADRIANA MOLEA ili NOVI JADI ADRIANA MOLEA
VJENCESLAV NOVAK	IZ VELEGRADSKOG PODZEMLJA
GUSTAV SCHWAB	NAJLJEPŠE PRIČE KLASIČNE STARINE
8. RAZRED	
DINKO ŠIMUNOVIĆ	ALKAR
SLAVKO KOLAR	BREZA
DRAGUTIN TADIJANOVIĆ	SREBRNE SVIRALE
ERNEST HEMINGWAY	STARAC I MORE
AUGUST ŠENOVA	PROSJAK LUKA ili BRANKA
EPHRAIM KISHON	KOD KUĆE JE NAJGORE
VIŠNJA STAHULJAK	DON OD TROMEDE ili ZLATNA VUGA
SUNČANA ŠKRINJARIĆ	ULICA PREDAKA
ĐURO SUDETA	MOR
WILLIAM SHAKESPEARE	ROMEO I JULIJA
PERO BUDAK	MEČAVA
SILVIJA ŠESTO	DEBELA
SANJA PILIĆ	SASVIM SAM POPUBERTETIO
VLADAN DESNICA	PRAVDA
EUGEN KUMIČIĆ	ZAČUĐENI SVATOVI
IVAN GORAN KOVAČIĆ	PRIPRIJETKE
KARL BRUCKNER	SADAKO HOĆE ŽIVJETI
GORAN TRIBUSON	LEGIJA STRANACA
ZLATKO KRILIĆ	KRIK
MILENA MANDIĆ	POKAJNIK
ANTOINE DE SAINT EXUPERY	MALI PRINC
RICHARD BACH	GALEB JONATHAN LIVINGSTON

Prilog 6 – Preslike roditeljskih dozvola

Kelova (12)

Štovani roditelji,

zbog potreba diplomskog rada u kojem istražujem fond knjižnice OŠ August Šenoa, molila bih da date pristanak za razgovor s Vašim djetetom u vezi zadovoljstva knjižničnim fondom knjižnice. Razgovor će trajati petnaestak minuta i svi podaci bit će korišteni isključivo za potrebe diplomskog rada. Identitet djeteta u obradi podataka je anoniman.

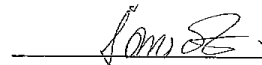
Unaprijed hvala,

Tihana Pavić, studentica 2. godine diplomskog studija
Informatologije, Filozofski fakultet, Osijek

Pristajem da moje dijete KARLA ŠARAC učenik/ca 6.6 sudjeluje
(Ime i prezime djeteta) (razred)

u istraživanju.

Potpis roditelja:

Kelova 121

Štovani roditelji,

zbog potreba diplomskog rada u kojem istražujem fond knjižnice OŠ August Šenoa, molila bih da date pristanak za razgovor s Vašim djetetom u vezi zadovoljstva knjižničnim fondom knjižnice. Razgovor će trajati petnaestak minuta i svi podaci bit će korišteni isključivo za potrebe diplomskog rada. Identitet djeteta u obradi podataka je anoniman.

Unaprijed hvala,

Tihana Pavić, studentica 2. godine diplomskog studija
Informatologije, Filozofski fakultet, Osijek

Pristajem da moje dijete Dina Bilic učenik/ca 6^b sudjeluje
(Ime i prezime djeteta) (razred)

u istraživanju.

Potpis roditelja:

Mari

Štovanje (8)

Štovani roditelji,

zbog potreba diplomskog rada u kojem istražujem fond knjižnice OŠ August Šenoa, molila bih da date pristanak za razgovor s Vašim djetetom u vezi zadovoljstva knjižničnim fondom knjižnice. Razgovor će trajati petnaestak minuta i svi podaci bit će korišteni isključivo za potrebe diplomskog rada. Identitet djeteta u obradi podataka je anoniman.

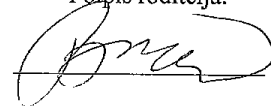
Unaprijed hvala,

Tihana Pavić, studentica 2. godine diplomskog studija
Informatologije, Filozofski fakultet, Osijek

Pristajem da moje dijete MARISA BILIC učenik/ca 8 sudjeluje
(Ime i prezime djeteta) (razred)

u istraživanju.

Potpis roditelja:

Prilog 7 – Popis pitanja za razgovor: učenici

1. Jeste li zadovoljni fondom-knjigama koje knjižnica posjeduje?
2. Što vam se sviđa u knjižnici?
3. Što vam se ne sviđa u knjižnici?
4. Što vi mislite da bi trebalo još nabaviti, što nedostaje?
5. Koliko često dolazite u knjižnicu?
6. Ako nečega nema u knjižnici, na koji način nabavljate ono što vam treba?
7. Koristite li knjižnicu samo za čitanje lektire ili?
8. Što još radite u knjižnici, imate li neke radionice?

Popis pitanja za razgovor: knjižničarka

1. Koliko ste Vi zadovoljni fondom, koje su mu prednosti, a koji nedostaci?
2. Kako nabavljate građu?
3. Postoje li digitalni izvori u knjižnici?
4. Koja bi bila Vaša ocjena samog fonda?
5. U kojem postotku knjižnicu koriste učenici, a u kojem nastavnici?
6. Suradujete li s nastavnicima i ravnateljem prilikom odabira građe za knjižnicu?
7. Suradujete li s učenicima prilikom odabira građe za knjižnicu?

Prilog 8 – Transkript razgovora s učenicama

T: Dobar dan, ja sam Tihana Pavić, završavam studij informatologije smjer knjižničarstvo na fakultetu u Osijeku i kako vam je knjižničarka već rekla danas ćemo pričati malo o knjižnici i knjigama.

M: Dakle, jeste li zadovoljni fondom-knjigama koje knjižnica posjeduje?

U1: Da

U2: Da

U3: Uglavnom, da

M: Što vam se sviđa u knjižnici?

U1: Pa, što možemo enciklo...enciklopedije posuditi i rječnike.

U2: Što možemo doć pročitati časopise i tako

U3: Da (slaže se s prethodnim)

M: Što vam se ne sviđa u knjižnici?

U1: Što knjižnica ne radi cijelo prijepodne i što uopće ne radi popodne, jer onda oni koji putuju ne stignu u knjižnici, jer nas neki nastavnici ne puštaju sa sata u knjižnicu.

M: Što vi mislite da bi trebalo još nabaviti, što fali, recimo?

U1: Pa više računala

U2: Možda više knjiga

M: Kojih knjiga, za lektiru ili za slobodno čitanje?

U1: Pa i lektire i za ovako

U2: Da, jer nekad i jedan i drugi razred imaju iste lektire, pa ne možemo svi dobiti lektiru

M: Koliko često dolazite u knjižnicu?

U1: Dva tri puta mjesečno

U2: Kad pročitam i dođem neku drugu zamijeniti, svaka dva tjedna

U3: Svaka dva tjedna

M: To je za lektire, a ovako kad nešto u slobodno vrijeme čitate?

U3: Pa većinom kad pročitamo knjigu, to bude u roku od tjedan dana, tako.

M: Ako nečega nema u knjižnici, na koji način nabavljate što vam treba?

U1: gradska

U2: gradska knjižnica

U3: i ja isto u gradskoj

M: Koristite li knjižnicu samo za čitanje lektire, ili?

U1: Ne, čitamo i knjige za slobodno vrijeme i većinom su to nekako npr. Guinnessova knjiga rekorda, to nam je jako zanimljivo i časopisi nekakvi. Nekad imamo kraće praznike pa možemo čitati.

U2: i U3: (slažu se i kimaju glavama u znak potvrde)

M: Što još radite u knjižnici, imate li neke igraonice, radionice?

U3: Prije je bila za osme razrede radionica popravka starih knjiga, pa smo ljepili stranice, sastavljali knjige, i tako.

U2: Za valentinovo smo pisma stavljali u kutiju koja je bila u knjižnici i onda su jezičari to dijelili.

U1: Neki razredi imaju i nastavu u knjižnici. A i nastavnica Tihomira drži sate nižim razredima.

M: Čega nema u knjižnici, a voljeli biste da se nabavi, recimo knjige neke, jel imate neke prijedloge?

U1: Više lektire.

U2: Da, još lektire.

U3: Pa i za slobodno čitanje još knjiga, poput Princezinih dnevnika i tako knjiga za mlade.

Dobro, eto prošli smo sva pitanja i hvala vam puno na vremenu.

Prilog 9 – Transkript razgovora s knjižničarkom

M: Koliko ste Vi zadovoljni fondom, koje su mu prednosti, a koji nedostaci?

K: Pa, ja sam uglavnom zadovoljna fondom, s obzirom koliko imamo novaca za knjižnicu, mislim da je fond knjižnice dobar, osim što slijedi sad u šestom mjesecu jedna revizija, pa će se tu otpisati sve one knjige koje su zastarjele, koje su možda već i uništene i tako. Znači nakon revizije mislim da će to biti jedan dobar, zadovoljavajući, zapravo fond knjiga u knjižnici. Ono čime ja nisam zadovoljna to je zapravo to radno vrijeme knjižnice, dakle knjižnica radi pola radnog vremena s obzirom da smo prešli u jednu smjenu pojavio se još jedan problem nedostatka učionice, pa je knjižnica onda pretvorena u učionicu, znači osim tog pola radnog vremena još su i neki sati engleskog, matematike u knjižnici, znači da, prostor nam je uzet pa ne možemo onda obavljati svoj posao, ali to je čisto praktički problem i to nismo u prilici u ovoj situaciji riješiti. Pa onda je isto tako, učenici su spomenuli taj problem, da putnici ne stignu doći u knjižnicu, ispred knjižnice je radno vrijeme označeno i sad oni ako ne mogu doći u to radno vrijeme ne postoji više mogućnost da se koristi knjižnicom jer poslije šestog sata moraju žuriti odmah na autobus. Pa je tu isto taj problem, ali kažem ja se nadam kad budemo riješili problem jedne učionice da će knjižnica onda dobiti malo više svog prostora i da će se poboljšati uvjeti rad u knjižnici, iako mi po svim standardima imamo pravo na puno radno vrijeme knjižničara i knjižnice, ne znam evo zbog čega je to tako i zbog čega radimo na pola radnog vremena. Ono čime ja još nisam zadovoljna kao knjižničar, mislim da bi trebali imati više kompjutera u knjižnici, jer djeca vole istraživati, vole se baviti takvim radom istraživačkim i onda pored ove referentne zbirke koja je, ja mislim zadovoljavajuća imamo dosta i rječnika, enciklopedija i leksikona, imamo dosta časopisa, ali bi možda trebalo još koje računalo s priključkom na internet, jer djeca to vole danas istraživati na internetu. Imamo dosta i lektirnih naslova s obzirom na broj djece, međutim problem je što ne naplaćujemo zakasnine pa djeca onda posude knjigu kad učiteljica kaže i drže ju više od dva tjedna koliko je dozvoljeno, pa onda njima ispadne da nema dosta lektira, a zapravo su nemarni i ne vraćaju knjige na vrijeme. Tako, u principu da je više novaca bilo bi više i svega, ali rekli su da bi željeli još u knjižnici više onih knjiga koje nisu obvezne, koje nisu za lektiru, pa evo ako se financijska situacija popravi nastojat ćemo i to udovoljiti djeci.

M: Kako nabavljate građu?

K: Pa građu uglavnom nabavljamo od novaca koje dobijemo, koje škola uspije osigurati, uglavnom preko kataloga nakladnika, uvijek koristimo kad su popusti, naravno vodi se briga da se popunjava fond, onog čega nemamo u knjižnici dakle prema onim odabranim naslovima lektire. U stručnom dijelu knjižnice isto tako u dogovoru sa učiteljima, oni uvijek izraze svoje želje, potrebe i onda u tom dogovoru s učiteljima se popunjava stručni dio knjižnice.

M: Postoje li digitalni izvori u knjižnici?

K: Ne, jako malo i to mi je jako žao i mislim da ćemo po tom pitanju morati nešto učiniti, ali kažem s obzirom kakva je sad situacija ja se nadam da će se to brzo promijeniti. (smijeh)

M: Koja bi bila Vaša ocjena samog fonda?

K: Pa mislim da je onako fond knjižnice, tako za jednu četvorku, s obzirom na broj učitelja, broj učenika, kažem nakon revizije koju ćemo provesti mislim da će to biti jedan solidan fond.

M: Koliko se koristi knjižnica-nastavnici, a koliko učenici u kolikom postotku odprilike i zašto?

K: Pa ne bih sad to mogla u postotku izraziti, mislim da se koristi, s obzirom na radno vrijeme knjižnice, dosta, žao mi je što knjižnica ne radi puno radno vrijeme pa da se može više surađivati s nastavnicima, zajednički iskoristiti knjižnicu za recimo, pripremanje određenih sati lektire, pa zatim poticanje čitanja pa recimo neke možda sate biologije, prirode, zemljopisa koji se mogu lijepo ukomponirati sa svime ovime što mi imamo u knjižnici ali eto iz razloga što imamo tako radno vrijeme u tome smo ograničeni iako ja kao knjižničarka provodim edukaciju učenika kroz sve razrede od prvog do osmog prema onome što je planiramo nastavnim programom.

M: Suradujete li s nastavnicima i ravnateljem prilikom odabira građe za knjižnicu?

K: Svakako, nastavnici mi izraze svoje želje na početku školske godine, tijekom školske godine, ili već na samom kraju školske godine, pa se dogovaramo prema tome koliko imamo novaca i ono što nam je najpotrebnije onda kupujemo. Isto tako u suradnji s ravnateljem i uvijek u dogovoru s ravnateljem, računovođom, vidimo koliko imamo materijalnih sredstava na raspolaganju i što se može nabaviti.

M: Slično kao i prošlo pitanje, kako surađujete s učenicima?

K: Pa s učenicima isto lijepo surađujem, oni vole doći u knjižnicu, vole kad imamo nekakve radionice, vole zato što to nije klasična nastava, što je to oblik istraživačke nastave, što mogu slobodno pristupiti polici, slobodno odabrati knjigu koju žele, istraživati ono što vole, što žele i rado dolaze u knjižnicu i sve im je u knjižnici dostupno, ali eto, što nisu u prilici da to rade svakodnevno i kad poželeva, to je jedini problem.

Hvala Vam na Vašim odgovorima!